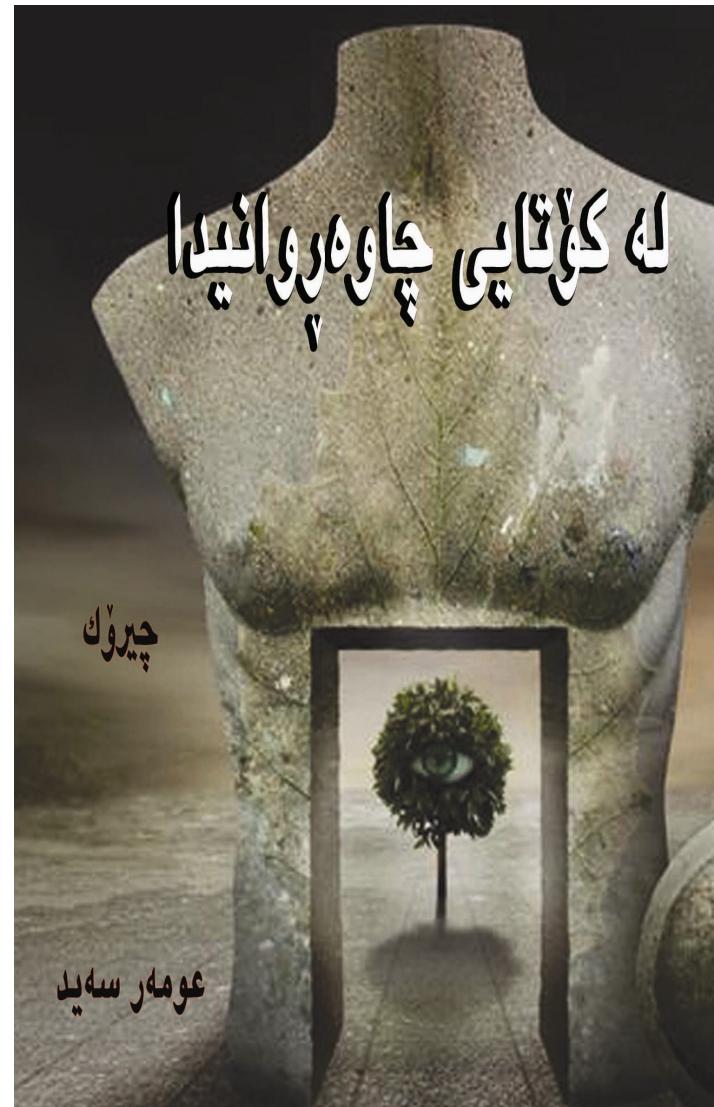

لە کۆنایی چاوهەر وانپدا

چیروک

عومەر سەید

پېرسىت:

٥.....	تۈوتۈك.....	لەكۆتايى چاوهەروانىدا
١٩.....	فېرىن لەناو تارىكىدا.....	كەنەلە
٣٥.....	كانىلە سوئىر.....	چىرۇك
٦٣.....	پېرسىيارىكى بى وەلام.....	عومەر سەيد
٧٣.....	لەكۆتايى چاوهەروانىدا.....	٢٠٠٨
٨٧.....	تەيمۇر.....	
١٠١.....	شانۇبى (تابوتىك لە ئومىيد)	

تۈرک

توقوتك

خەمى گەورە و قورسى نېو دلۇ ھەناوى ئۆقرەى لېرىپىوو. پىست سالىك بەر لە ئىستا ژىنگى خانو مان بۇو، بەلام ئىستا پىرە ژىنگى لەزىز بارى قورسى تەنیا يىدا پشتى كۈور بۇتە وەو ھەر ھېننەدى پىراسكەيەكى لىماوه. لەنېو تارىكى و تەنیا يى ژۇرپىكى بچۈلانەدا، خەمرو ئازار وەك ژەنگى سەر ئاسىن، بەردە وام لىيەدە خوات و دايىدە رېزىنى. جارجارە دەداتە پىرمەي گىريانو ئازارە بىكۇتا يىكەنلىكى دەلاۋىنېتە وە.

ژيانىكى تارىك و ئەنگوستە چاوا دەباتە سەر، تاقە شتىك كە دەبىھە سەتىتە وە بە ژيان، خەونە كانىتى. ئەو خەوانانە وەك كلاؤرۆزە يەك بە هيلىكى بارىك نېو ھەناوى گەرمۇ رووناك دەكەنە وە. ئىدى ئاوها خەوەكەنلى تاقە سەرچاوهى ئارامى و خۆشىنودىيەتى. تاقە دەروا زە بەيەك گەيشتنى كورو كچە بىزىووه كانىتى. ئەوان بىدىان و رىڭە كەرەنە وەيان لېبەستن، چۈون و نەھاتنە وە. نەنە سەلە ھەمېشە لەزىز لېۋە وە بە قورگى پىر گەريانە وە دەلىت:

-نەھاتنە وە.. تاجارىكىتىر لە سەر سەكۆي بەردەم دىوھە خانە كەدا تىر تىر دۆي مەشكە كەم ھەلقۇرىنى و باسى روودا وە كانى ئە و رۆزە خۆيانم بۇ بىگىرنە وە.

-ها داماو، بُوا شپرزه‌ی. به‌چکه بُوكن به‌خیو
ده‌که‌ی. مه‌گهر من نابینی ته‌نهاو ته‌نها ماومه‌ته‌وه.

نه‌نه سه‌له ئهمه‌ی له دلی خویدا وت. به‌لام
مشکه‌که خیرا پری به نانه‌که‌دا کردو بئئه‌وه‌ی هیچ
بلنی، گه‌رایه‌وه نیو کونه‌که‌ی. پیریزیش له‌سه‌ره خو
گه‌رایه‌وه سه‌ر به‌رماله‌که‌و سه‌ره‌تای گه‌شتی به‌ره‌وه
خواو نه‌وه‌کانی، به نوبتی عيشا ده‌ست پینکرد. پاش
هه‌ندی ورت ده‌نگی لیهه‌لیبری.

-نیهه‌تمه چوار رکات نوبتی عيشا ده‌که‌م، فه‌رزه
له سه‌رم، بُوا خوای ده‌که‌م... الله.. ئه‌کبهر....

هه‌رزوو نیهه‌ته‌که‌ی له‌گه‌ل هیزی چراو ته‌باغی
نیو ژووره‌که‌یدا ئاویت‌هه بwoo. ئه‌و شه‌وه نه‌نه سه‌له
گورو تینیکی سه‌یری تیدا بwoo. به‌رده‌وام له
نوبت‌کردندا بwoo، که‌چی ماندوو نه‌ده‌بwoo. نوبتیک و
دووان.. سه‌دان جار نیوچه‌وانی پیر چرج و لوجی
خشته سه‌ر به‌رماله‌که‌ی، هه‌رجی دووعاو ئایه‌تیک
ده‌یزانی ده‌یان و سه‌دان جار ده‌یوت‌وه.

ئه‌و شه‌وه دووای ئه‌وه‌ی خه‌لکی ئوردووگاکه له
چه‌نه بازی که‌وتون و چوونه نیو جیگاکانیان و نووستن،
نه‌نه سه‌له گه‌رم و گورتر بwoo. نیوه شه‌وه ته‌نانه‌ت
سه‌گه‌کانیش میوانی خه‌وه قوول بwoo. به ته‌نها
هه‌ر نه‌نه سه‌له و چراکه‌ی کز ده‌سووتان. هه‌ر ئه‌و
به ته‌نها رووه و قبیله‌له‌گه‌ل خوای خویدا به‌ئاگابوو.
دوای به‌زه‌یی ده‌کردو ده‌گریا.. ده‌پلارایه‌وه و نوبتی
ده‌کردو يه‌خه‌ی خوی داده‌دری و شیوه‌نی ده‌کرد.
ده‌رویش ئاسا ئۆقره‌ی لیپرابوو ته‌نها به خاتری

نه‌هاتنه‌وه تا تیر تیر له باوه‌شیان بگرمو خومیان به
قوریان بکه‌م.

ئه‌و سالانیک بھر له ئیستا نه‌یده‌زانی ته‌نیایی
مانای چیه. هه‌میشه پولیک له کورو کچو
کچه‌زاکانی به‌ده‌وریدا ده‌هاتن و ده‌چوون. وه‌لی
ئیستا له‌گه‌ل ته‌نها مشکیکدا که هه‌میشه به نیو
ژووره‌که‌دا جرت و فرتیتی بُونان، تاق و ته‌نیا ژیان
ده‌گوزه‌رینی.

وا جاریکی تریش له نامؤیدا غه‌رقه و پهنا
وه‌بهرخوا ده‌باته‌وه. له نیوه‌ررّوه پیراری داوه که
ئه‌مشه و خوی ته‌سلیمی خه‌وه کات و جگه له
نوبتی ئیستخاره، هه‌تا سپیده به دووعاو نزاو
نوبت‌کردن به‌ریته سه‌ر، به‌لکو ئه‌مه خوایه له نیو
خه‌ودا به دیداری خوش‌ویستانی شادبیت‌وه، که
مووده‌تیکی زوره نه‌هاتونه‌ته خه‌وه.

دوای ئه‌وه‌ی يهک دوو پارووی له ساوه‌ره‌که‌ی
به‌رده‌می خوارد، بینی به جامه ئاوه‌که‌وه ناو خیرا
خوی هاویشته سه‌ر ئه‌و به‌رماله‌ی که هه‌میشه
رووه و قبیله راخراوه. به‌رله‌وه‌ی نییه‌ت بهینی،
هاوری مشکه‌که‌ی وه‌بیرکه‌وه‌وه. پارچه نانیکی بُو
له رون کردو به‌ره و کونه‌که‌ی برد، مشکه‌که سه‌ری
ھینایه ده‌ری، چه‌ند چرکه ساتیک له‌گه‌ل پیریزندان
نیگایان يه‌کانگیر بwoo. به ترس و شه‌رمه‌وه ده‌پروانییه
پیریزی، ژیان فیری کردووه زور متمانه‌ی به ئاده‌می
نه‌بی، ته‌نانه‌ت گه‌ر پیریزیکی پشت کوری
ته‌نهاش بیت، نانه‌که‌ی بُو دریزکرد.

ژوره‌که‌ی خاموش ته‌ماشای ده‌کرد وه‌ک
ئه‌وه‌ی چاوه‌ری‌ی هاتنه ژوره‌وه‌ی که‌سانیک بیت. له
کاتیکدا ده‌ره‌وه‌ه هی‌دی رووناک ده‌بفوه.
به‌رجاوی کزی پیریزن به پیچه‌وانه‌وه‌ه هی‌دی هی‌دی
تاریک داده‌هات، له حه‌زمه‌ت و هیلاکیدا بوورایه‌وه‌ه یان
نووسن.

* * *

شنه بايه کى فينكو پهمه يى له گه ل پوله
بالنده دى هه مه جوردا به سه رچه مو باخه كه دا كه تا
ناكوتا دريئر بwoo بعوه ده فرين. له گه ليدا دار هه نجيرو
گويزرو چناره كان سه ماي زيانىكى ئه به دىيان ده كرد.
به مبه رو ئه ويهرى چه مه كه وه چيائى به رز به رز
سهريان به تويه له هه وره كان سپى كردى بwoo. له
ههندى قهدپالى سه ختى چيا كانه وه تا فگه ئاوى
سازگار ده رزايە نىتو باخه كانه وه. ديمه نىك بwoo كوت و
مت وەك به هەشت. له نىتو گەلاؤ گولى سە وزو
گەشە وە چەند كورو كچىكى كاكول رەشى جەسته
سى، هاتىه دەرى.

مهست بیوون به گالته و گه پ و قریشکه خوشی. ئەمانه هەر لە حۆرییە کانی بەھەشت دەچوون، وەلی حۆری نەبیوون. جارجارەش لە نیتو قەدی بەرزی چپا سەختە کانە وە کوربىك يان كچىك لە شەقەی بالى دەداو وەك كوكوختى بەرهە نیتو باخە کە شۇر دەبۈوهە. بە هەر لايەكى باخە کە دا بىڑوانىيە چەند كورو كچىكت بەرجاوا دەكەوت كە سەرگەرمى يارى و خوشى خۆيان بیوون. وەك پۆلە

ئەوھى كاتى كە خەو زەفەرى پېبرد. كورو كچە بىزىرووه كانى يېنە خەوى.

ههندی جاریش که هیورو ئارام ده بیوه و
ته سبیحه سه دو یه ک ده نکه که د نیو په نجه له برو
لاوازه کانیدا ده نک ده نک ده هیناو ده برد. له گه ل هه ر
ده نکیکیشدا کوریلک یان کچیکی خوی ده دواندو
بهورینه کردنوه و بانگی لیده کردن:

-هُو.. هُو.. ئەسغەر.. ئەممەد.. هُو جەيران.. رەممە.. هُو مىنالە خىرلەخۇ نەديوهەكان.. بۆكۈرى بىرىدیان.. كوبىرايم دايە.. كورە نەجىم.. نەجيەم كەلەگەت و چوارشانەكەم.. بۆ دەنگت نايە... جوانە.. كەنيشكە نازدارەكەم.. كورە ئازاو بەجهىرگە كانم.. لەكوبىن.. بۆ كوبىيان بىردىن.. بۆ وەلامى نەنەي خۇتان نادەنەوە.. واي روڭە كوبىرايم داھات...

هېيدى هېيدى دەنگى لاوانەكەى كزو كىزلى دەببۇو.
ھەر ھېنەدە سەرە دەرزىيەك تاقەت و تونانى لە
جەستەدا ماببۇو. لەنۈزەكايىدا وەك شۆرەبى بەر
رەشەبايەكى توند بەملاو بەولادا دەھات. كەچى
ھەر وازى نەدەھەتىنا.

له گه ل بانگه شه و پیشینی که له شیره پوینه سوره کاندا به هاتنی خفر. هیشتا هم نیازو مه رامی خوی به گوبی خواداد دهدا. به لام ماندو و شه که ت. هیزی له بر پرابوو. دهنگی نووساوی به ئاستهم ده درده هات، تا سه ره نجام له دو واين سو وجوده دا چیتر خوی پیزانه گیراو به لادا که ووت. چاوه کزو پر فرمیسکه کانی که وته سه ره ده رگای

له ده سکه وانیکدا ده یکوتی و پاشان و هک ده رمان
به کاری ده هینا و ده یدایه خه لکی ئاوايی.

كچه كه رووي کرده ده سته خوشکه کاني:
-دهی کچينه مهله کردن به سه. و هرن بچينه گول
چنین.

چهند کورو کچيکی تر به بزنه رئيکي سه خت و
باريکدا سه رکه وتنه لاي بنجكه تووترکه کان که
هاوشاني توله رينگاکه و تا چاويکا پانتاييه کي گهوره و
فراوانى له پيدهشتى تهنيشت باخه کوه
داگيرکردو. توپهيل توپهيل باوشى يد درکيان به يه کدا
كردبو. به لق و چله کانيشيانه وه بوله تووترکي
سورو رهش ده بپنران ئه و بولانه ش که هيستا
نه گه يبونون به گولي چكولانه پهمه يى و سپى
ته واوى باخى تووترکيان رازاندبووه.

ناجي و جهيران و جوانه و ئه حممه دو نه سره دين و
چهندين کورو کچى تر به سه رکه کاندا بلاوهيان
ليکردو ده ستي سپييان به نيو ده رکه کاندا درېژکردو
كه وتنه تووترک خواردن. هر كه په نجه کانيان به
تووترک ده كهوت شهريه تاوي رهش و سور به
ده ستو په نجه و مهچه کياندا دههاته خوار. ههندىجار
دلويه شهريه تى تووترک بزبونه و ييشه رم به
مهچه کى ساف و لوس و سپى كچه کانه وه نه
ئه وه ستاو خوبان ده خزانه بن باليانه وه له ويشه وه بو
سه رتؤپکه مه مکى چرو توونديان شور ده بونه وه..
ده يانويست له وېدا بنونون و بو هه تاهه تاييه ببنه خه ت و
خالى سه قوبه مه مکى سپى كيزه کان، و هللى

هه نگىك چون به سه ر گولزاردا بـلاوده بنه وه ئوها
ئه وانيش به هه موو چه مه که دا له هات و چودا بون.
هه نديكيان سه رمه ستي مهله کردن بون. له سه
تاوبه به رزه کانه وه ليزانانه خوبان ده هاويشته نيو
گومه کوه وه دواي قه ده رېكى زور سه ريان ده هيناي
ده رى. ده نگى شلپ و هوري ئاوه هه موو چه مه که
گربوه وه.

يه كيک له کوره کان به قه دپالي كه لوزه که دا
سه رکه وته سه رى و ده ستي به (بېرەزا) رنيں کرد
كه و هک فه رشىكى سه وزو ئه ستور ته واوى دیوارى
که لوزه که دا پوشى بون. له خواره وه ش يه كيک له
كچه کان بانگى ليکرد.

ئه سغه رئه وه خه رىكى چيت؟
- ده مهوي ههندى له و بېرە زايانه بو نه نه سه له
يرنم. تا له گه رانه وه مدا و هک ديارىيەك پىشكەشى
بکەم. زورى حەز لىيە.

كچه كه به سه رسامييە وه وەلامى دايە وه:
- خه لکى چه پكە گول به ديارى بو ئازيزانيان
ده بەن. نەك گياب بېرەزا.
ئه سغه ر كه تائە و كاتەش هەر لە رنيں بەر ده وام
بوو وتى.

- ئى باشه من بېرە زاي بو دە بهم. ده ئىوه ش
گولى بو بەرن، به لام دلىيام ديارىيەكەي منى
پىباشتى ده بىت لە بىرت نايە نەنە هه موو كه رەتىك
داواي ئەم گيابەي لىدە كردىن.. وشكى ده كرده وھو

-کورینه.. کچینه کن له نیووه ده زانی له ناو
قولایی ئەم تووتپرکانهدا چی هەیه؟

ھەموو لهم پرسیاره سەریان سورماو رووی
ده میان کرده جەیرانو بە کۆرس و تیان:
چی هەیه؟!

-ھەركەسیئکو لهەر کاتیکداو بەھەر ھۆیەك
بیت پەنا وەبەر تووتپرک بیات. وەك دایکیکی میھرەبان
دالدەی دەدات و دەپاربىزى.

زیاتر لە بنجکە تووتپرکە کان نزیک بۇوهوه و درېزەی
بە قسەكانی دا:

-ته ماشاي ئىرە بکەن. ئەم بۇ شاييانه دەبىنن،
کە ھەر لە كلۇرى قەد پىرەدار دەچن. ھەر گیاندارىك
ھەست بە مەترسى بکات يان بىھەوبىت دوور لە
چاوى راوجى و دوزمنەكانى بىھەوبىتەوە ئالىرەوە خۆى
بە تووتپرکدا دەکات و لە قولایی دلۇ ھەناویدا بىخەمە
ترس دەنۋىت و تا تووتپرکىش ھەبىت پاربىزاو دەبن.
يەكىك لە كچەكان ھەلىدایە و تى:

-جەيران تۆ ئەمانە چۆن دەزانى. بەراسىت ئىستا
له نیو ئەم تووتپرکەدا هيچ گیاندارىك دەزى؟
جەيران بىئەوهى هيچ بلى سەرى لە بۇشاپى
تووتپرکە كان نزىكىرده وە بە دەنگىكى بەرزو سەپەر
كەوتە بانگىردىن..

زۆرى نەبرد بە ھەمان ئيقاعى دەنگى جەيران
دەنگ گەلىكى زۆر لە نیو قولایی تووتپرکە كان وە

خۆيان پىرانەئەگىراو ھەر زوو بە زوو جارىكى تر
دەخزانەوە خوارى.

لە نیو رەنگبارانى تووتپرکدا جەستەي سپى
سەرجەميان بىوھ پالىت و تووتپرک بە ئارەزۇوي خۆى
تابلوى لەسەر دەكىشان.

ھەندىكىيان بىوون بە تاوس و ھەندىكى تريشيان
بە رەنگالە. ھەركات دەستيان بە ھەوادا دەسۈراند
بازنەي پەلكە زىرىنەي بچووك بچووك بە سەر
سەریانەوە دەردەكەوت. نەجىم بە بزەيەكەوە
تەماشاي جەستەي رەنگىزى خۆى و ھاوريكاني
كردو وتنى.

-تەماشا تووتپرک كردنى بە چ تەيرىكى نازدار .
جەيرانى تەمەن بىست سالەي شۇخ و شەنگ
بە نازىكەوە وەلامى دايەوە:

-تووتپرک وەك ئىمە مانان جوانو نازدارە.
ھەركەسیئک توخنى كەوبىت جوانتر دەبىتەوە.

-كەوايە ئەي ئەم ھەموو ڈركە تىزانە چىيە لە
خۆيان پىچاوه؟

-ئەوھ بۇ تۇ نىيە. كەسى شايىن بەو دركانەش
زۇرن. بەلام تۇ دەبىنى بە ئىمە تەزها لەزەت و جوانى
دەبەخشىن.

پاشان جەيران رووي گرددە سەرجەمى
ھاوريكани و بە دەنگىكى بەرز پرسى:

جهیران که رویشکه که له ئامیزى دانایه سەر زەوی و پىرى كرد بە بۆلە تۈوتۈكىكداو لەناو دەستىدا تووند گوشى، پاشان كە دەستى كىردىدە وە رەندى سۇورو رەشى تۈوتۈك تېك ئالابۇونو بە لېوارى دەستتۇ پەنچە بارىكە كانىدا دلۇپ دلۇپ دەچۈرانە سەر سەۋەز گىاي بەر يىسى و گيandارە كانىش ھەممو سەريان داگرتۇ بە زمان كەوتىنە لىستنەوەدى دلۇپە كانى سەر گىاكە.

جهيران ھەر سەيرى نىئو لەپى خۆى دەكردو لە بەرخۇيەوە وتنى:

-نازانم.. نازانم چ نەينىيەك لە ھەلبىزادنى ئەم دوو رەنگەدا ھەيە رەنگە ئەم نەينىيە ھەر بە تەنھا خواو تۈوتۈك خۇيان بىزان. دەبى ئەم پرسىارە لە تۈوتۈك خۆى بىرى؟

بەپرتاو دوو كچ لە نىئو باخە كەوە هاتنە دەرى. يەكىان سەبەتە كەى دەستى بەر زىركەدە وە ھاوائى كىد:

-تەماشا.. چ سەبەتە يەكى جوانمان چنىوه، وەرن پىريکەين لە تۈوتۈك و بۇ نەنە سەلەى بەرىنەوە. بە گەيشتنى ئەوان سەر لەنۇت دەستىيان كىردىدە بە تۈوتۈك چىنин. چەقەلۇ رىۋىو گيandarە كانى تىريش خىرا خىرا بەزمانى نەرمىان شەربەتاوى سەر مەچەك و جەستەى كورۇ كچە كانىيان دەلسەوە. ئەوانىش قاقا پىدە كەنین و گۆرانىيان دەگوت. مەستبىوون بە ژيان.

بەرزبۇيەوە. پاشان بالاى كورتى تۈوتۈك كەوتە لەر زىن ورده ورده دەيان ئازەللى كىيى وەك كە روپىشك و رىۋىو چەقەلۇ سەمۇرە و چەندىنى تە هاتنە دەرى.

كچان و كوران واقيان ورمابۇو بە حەپەساوېيەوە لەو ھەمۇ ئازەلەنە تىيرامابۇون. دووايىن گيandar كە لە تۈوتۈكە كان ھاتە دەرى، سەگە بۆرە ئاوايى بۇو كە بە (خوتىل) بانگىان دەكىد. خوتىل كە هيشتى خەمۇ ترسى را بىردوو لە نىئو چاوه كانى ھەستى پىدەكرا، خەلکى ئاوايى ناسىيەوە كەوتە كلەكەلەقى و حەپە حەپ و لىستنەوە يان، ئەوانىش تىكىرا ھاواريان كىد: ئەى خوايە.. خۆ ئەمە خوتىلە.

يەك يەك لە باوهشىان گرت و تىر تىر نىئو چەوانيان ماج كىد.

نەسرەدىنى مىردىمندال كە تا ئەو كاتە لە ھەمۇوان زىاترى تۈوتۈك خواردبۇو، دەمۇپلى يەكپارچە رەنگ بۇو، بە دەمە زلە كەيەوە ھەر لە لىپۆكى دەكىد.. ھاوارى كىد:

-تۈوتۈك پىپىرە لە نەينى بەلام ئىمە باش لىيى تىناغەين.

ناجى دىسانەوە لە جەيرانى پرسى: ئەى نەينى ئەم دوو رەنگى رەش و سۇورە چىيە جەيران؟!

له نیو ئه و سروشته ره نگینه دا ته نهاده نگی
ئهوان بwoo ده بیسترا..

قه ده رېك بwoo خوّر هه لاتبوو. مشکه که وه ک
پیشهی هه میشهی خوّی به نیو ژووره که دا فېکان
فرکانی بwoo.

چراکه خاموش... جه سته له رو لاواز نه نه
سنه له ش به سه ر به رماله که وه گرموله بیوو، به لام
له سیماي پېر چرچ و لوچیدا جوانیمه کی بیوینه و
به سه ر لیوه کانیمه وه خهندیه کی له زهت به خش
ده بینرا.

هه ر له وکاته شداو له شوینیکی دوور دوور. له
نیو دلی بیابانیکی فراواندا هه ندی سه گی پیس و
چلیس به زمان چهوری سه ر ئیسکی و پروسک
کوران و کچانی نه نه سه له یان ده لسته وه.

فېرىن لهناو تارىكىدا

له‌گه‌ل هه‌نگاوه‌کدا بیمان دهنا به‌جهسته‌ی
وشکه‌هه‌لاتووی سه‌دان گه‌لای هه‌لوه‌ریودا، که
ته‌رمه‌کانیان به‌سهر شه‌قامه‌کانه‌وه چاوه‌روانی
بايه‌کی توندیان ده‌کرد تا به‌ره و نادیاریان به‌ری.

له‌و شه‌وه پایزه‌بیه‌دا، با جه‌لادیک بوو. بی
به‌زه‌بیانه له‌گه‌ل هه‌ر شه‌پولیکدا به‌هه‌زاران هه‌زار
گه‌لای هه‌لدده‌وران و له‌و تاریکیه‌داو بیئه‌وهی که‌س
پی بزانی مرندیکی پید نهینی و شاراوه ده‌یکوشتن.
شه‌وهی ئافاتی گه‌لاؤ سه‌فه‌ری ئه‌فسوناوی من و
خه‌م خاتونون بوو. که وهک دو تارمایی ترسناک
هه‌نگاومان به‌نیتو تاریکیدا دهنا.

ئه‌و شه‌وه، دوو پیریووین، دوو پیری هه‌لاتوو
له‌قولایی زیندانی ئاکارو ژیان. دوو پیری ژیز باری
پرمه‌رگی جه‌نگه يه‌ک له‌دوای يه‌که‌کان.

به‌لام ئیمه ئه‌مشه و هه‌ست به‌گورو تینیکی
بیوینه ده‌که‌ین. له‌و دیو رووکاری ده‌ره‌کی ماقولو
پیریوه‌وه، دوو مندالی لاسار خوبان حه‌شارداوه. دوو
مندال که ده‌بی ئه‌مشه و قه‌ربووی هه‌موو
گه‌وره‌یه‌ک بکه‌نه‌وه. دوو مندالی لاسارو ورکن، که
hee رگیز هه‌ست به‌ترس و ماندوویوون ناکه‌ن ویلن
به‌دووی ئازادی دزراوی خوباندا. پتر له‌دوو رووحی
رووت و قووتی بی جه‌سته ده‌چووین. دوو رووحی
ئازادو سه‌رفراز له‌نیتو رووحی به‌رفراوانی شه‌ودا.
نه‌ک دوو ده‌سته‌ی پید چرج و لوقی دزراوو سنووردار.
خوشم سه‌یری لیدی. ئاخر ئهم هه‌موو
هه‌ستو تواناو بزیویه له‌چیه‌وه سه‌چاوه ده‌گری.

فرین له‌ناو تاریکیدا

پیشکه‌شه به (سه‌رکه‌وت قادر) ئه‌و کوره کاکول قیته
هه‌میشه ده‌م به‌گورانییه‌ی له‌نیوه شه‌ویکدا خوی سووتاندو
مالثاوابی لیکردن.

شه‌و وهک رهش ماریکی ئه‌ستور گه‌مارۆی
شاره‌که‌ی دابوو، هیچ هیچی بونه‌ده‌بینرا، من و
خه‌م خاتونیش شپرزاو سه‌رگه‌ردان به‌و کوچه‌و
کوئلانانه‌دا سه‌رماخولانمان پیکه‌وتیوو. تاریکی
نه‌یده‌هیشت شوینی مه‌بهستی خومان به‌ئاسانی
بدوزینه‌وه.

لهم کوچه‌و ده‌چووینه ئه‌و کوچه‌و له‌ویشه‌وه
به‌ره و شه‌قامیکی تر. شاره‌که پتر به‌گورستان
ده‌چوو وهک له‌ئاوه‌دانی. جگه له‌ئاوازی غه‌مگینی
شه‌و، خشپه‌ی گه‌لای ده‌م ره‌شاپا که به‌کوئانه
تاریک و لاقه‌په‌کاندا گرموله‌ی ده‌کردن و ده‌بیردن یان
hee ندیجبار به‌دهم سه‌مایه‌کی شیتانه‌وه پیستی
ره‌شی شه‌ویان بریندار ده‌کرد. هیچی تر ئاماژه
نه‌بوو به‌ژیان. هه‌ستم ده‌کرد له‌و دیو دیواری
ئه‌ستوری خانوه‌کانه‌وه بونو به‌رامه‌ی خه‌وو
ته‌نهایی وهک هالاوى بونداری سه‌ر کولیره‌یه‌کی
گه‌رم به‌رزدەبیته‌وه.

سەرلەنۇى و لەم شەھە ئىنگوستە چاوهدا دووبارە دەكەينەوە. وەلى بەجۇرىكى تر. نە لەخەيالى سىئۇ خوارندايىن و نەھىچ شەيتانىكىش بەخەبەرە تا فريومان دات. ئىدى خوايش ھىچ پاساۋىكى بەدەستەوە نىيە، تا بەقىن بىت لېمان. ئەو كات بەھەشتىكى ئەبەدى دەخولقىنى و نەعىشقى ئىيمە و نەعىشقى كەسى تر نابىتە قوريانى نان و مەرگ.

كاتىك خۆمان لەبەرددەم دەرگاى چۈونە ژۈورەوە دا بىننېوە. سووكو ئاسان بىھىچ رېگرىيەك چۈونە ژۈورەوە. بۇ نىيو شارى يارى، بۇ نىيو بەھەشتەكەمان. بەھەشتى ئىيمە بەتهزەها. لەناوهوە يەكەم شت كەبەخىالماんだ هات. خەم خاتوون بۇو. بەوردى لېم روانى، لەخۆشىدا رەنگى يېۋە نەماپۇو. هەستم كرد بەختەوەرى وەك سىللاۋى پاش بارانىكى زۇرى زستان لەناخەوە ھورزىمى بۇ دونىيى و بەھەممو گىيانىدا دەگەرى. ئاسان نىيە لەھەممو تەھەنتدا يەك كەرەت بەرىبەختەوەرى بکەويت و لەپەلۋىت نەخا. بەپەلە خۆبىدا بەسەر ئەو شۇيىنەدا كە تايىت بەدانىشتن كرابۇو. سەپىرو حاڭىرتوو بەدەرۋەرى خۆبىدا دەپىوانى. هەلبەت ناوهەدى بەھەشت ھېننەدى دەرۋە تارىك نەبۇو بەئاسانى دەمانتوانى چواردەورى خۆمان تا ئەندازەيەكى باش بىننەن. بەئەسپاپىيەوە چۈومە تەنیشىتىيەوە دانىشتم، قەدەرېك پاشتر دەستم خستە سەرشانى و پىممۇت.

لەم خەيالانەدا بۇوم كاتىك خەم خاتوون توند دەستى گىرتمو بەئەسپاپىي چىپاندى بەگۆىمدا: پىم وابى لەبازنەيەكى داخراودا دەخوللىيەوە. لەنیو ئەم كۆلانە بارىك و تارىكانەدا بىزىن.. بىز؟! نا.. بىزنىن... بەلام ئەم كۆلانە نەعلەتىيانە ھەر لەكۆلانى دۆزەخ دەچن. ھەر ھەمو دەچنەوە سەر يەك..!

ئەممەم لەدلى خۆمدا وتو پەلى خەم خاتوونم گىرت و لەتارىكىيە خەستەكەوە كە وەك چىرىش پىمانەوە دەلكا بىردىم سەر شەقامىكى پانو پۇر. ئىدى لەۋىوە شۇيىنى مەبەستى ئىيمە بەديار كەوت. خەم خاتوون ئۆخەيەكى پې شادى بۇ كەردو لەزېر لېۋەوە سوپاسى خواى كەد.

لەوبەرى شەقامەكەوە دىيوارىكى بەرزو درېز دېرى بەتارىكىيەكە دابۇو. بەپەلە خزانىنە بن دىيوارەكەوە، ئەو دىيوي دىيوارەكە شۇيىنى ئىيمە بۇو. ورددەرەد بەزېر دىيوارەكەدا بەرھو سەرھو وھەلکشاين.

خەم خاتوون نىيو لەپى لەدەيوارەكە دەخشان، وەك چۆن خەلکى دەستىيان بەمەزارىكى پىرۇزدا دەھېنن كەتىمەت ئەئاواها. ئەۋىستاولەدۇيى ئەم دىيوارەوە بەھەشت بەھەممو جوانىيەكانييەوە چاوهەرمانما. ئەو بەھەشتەي مەرۆق ھەتا دەمرېت خەۋى يېۋە دەبىنيت. ئەمشە و ئىيمە من و خەم خاتوون دېبىنە ئادەم و حەواو چىرۇكى سەرەتاي ژيان

چووبن و پىكەوه سەركەوتىنە سەرئى و لەنىو
يەكىك لەفارگۇھە كانىدا جىڭەھى خۆمان گرت. پاش
كەمېك شەمەندەفەرەكە يەك شەپپورى درېزى
لىيدا و ورددەوردە بەجولەكەوت. بەسەر سكەى دىاري
كراوى خۆيدا بىرىدىن. تەواوى شارى يارىيەكەى پى
تەى كردىن. هەندىيەجار تىز دەبىرىدىن و هەندىيەجارى
تىرىش هيىدى و لەسەرخۇ. جارناجارىكىش و لەپىر
شەپپورىكى بەرزى لىدەداو درزى دەخستە
پىدەنگى شەوهە. كە كزەباى ساردى نىوه شەۋى
پايزى بەر روم دەكەوت. وام ھەست دەكەرد
پالەوانى چىرۇكە ئەفسانەيە كانمو وام بەسەر بالى
سىمرخەوه.

لەجىڭەيەكى نىو شارى يارىيەكەدا
شەمەندەفەرەكە وەستاو ئىمەش بەپرتاو خۆمان
ھەلدايە خوارى و كەوتىنە راكردن. لەھەمۇو
تەمەنمدا ھىندە سووکو و ئاسان غارم نەداوه. تابلىقى
شەۋىكى سەپرو سەمەرە بۇو. كەسمان ھەستمان
بەماندووبۇونو بىزازى نەدەكەرد. دەتوت دوو
فرىشتنەين نەك دوو مروققى پېرۇ كەنەفت.

ئەو شەوه بەختەوەری لىنەدەگەرا ساتىك
لەخودى خۆمان رايمىنин. مندالى لاسارى نىو
روحمان چىلەك و چىرقۇ لۆچى دەيان سالەي
رابردوومانى پاك كردىووه و بىئاڭا يارى پىدەكەن.
ئىمە وەك دوو ئەسپى پېرى ژىرى عەرەبانەيەكى و
ئەويش چەشىنى ئەسپەوانىكى ھەرزەكار
قامچىيەكەى لەناخمان رادەوەشاندو بەرە و ژيان و

خەم خاتوون ھەستە بايرۇين.. ئىرە تەنھا
دەرواژەيە.

ھەستاو پىكەوه بەئەسپايسى، بەسەر ئەو رىگا
كۆنكرىتىيەدا كەوتىنەرە كە پىچاۋىچ بەنىو باخ و
چىمەنەكەدا دەپروېشت. يەكەم دىمىھنى
سەرنجراكىش كە بەردىدەمان كەوت. ئەۋەزدىيەها
زەبەلاحەبوو. كە بەسەر پانتايىيەكى بازنهيى ئاوهەوە
دەخۇلایەوه و جار جارەش لەكۈنەلۇتە گەورە كانىيەوه.
تۆپەل تۆپەل ئاگرى گەشى فېرى دەداو تارىكىيەكەى
لەخۆى دووردەخستەوه.

ماوهىك بەديارى ئەزدىيەكەوه راماين و پاشان
بەدەستە كانىمان مالئاوايىمان لېكىردوو بەرە و يارىكانى
تر بەزىكەوتىن.

بەھەشتى ئىمە پېر بۇو لەيارى خۆش و جوان
جوان. بەھەر لايەكدا دەپوېشتىن يارىيەكى سەپرو
سەمەرە و عەنتىكەترمان بەدى دەكەرد.. يارى
رمبازى و سەرماخولان و بازەفېرى و بازەخولى و يارى
پېشىپەكى ئوقتۇمبىل و جوومناسىتكى ...

لەخۆشى ئەو سەمۇو يارىانەدا جىمان بەخۆمان
نەدەگرت. مەست مەست ببۇون بەشادى. تا لەپىر
خەم خاتوون ھاوارى كەد:

-تەماشا.. تەماشاي ئەو شەمەندەفەرە درېزە..
وابى خوايە كەجوانە.. دە خىرا بايچىن.. حەزم
لەسواربۇونى شەمەندەفەرە...
...

بیئاگا له و شهود زهندگه کپه داو بى ويستى خوم
له پرمەي گريانمدا، خوشم نەمزانى بۆ، بهلام هىيندە
بەكول گريام. جەرگو دلەم وەخت بۇو بىن
بەفرميشك و بەرروومەته كانمدا يېنە خوارى. پاشان
ھەر لەگەل قولپى گرياندا، قاقا پىكەنین كەوتى.
پىكەنин و گريانم تىكەل بۇون، ھەستم بەئارامىيەكى
بىۋىنە كرد. ھەر بەو حالەوە بەخەم خاتوونم وت:

-وەرە بچىنە سەر ئە و چەرخ و فەلەكە و بۇ ھەتا
ھەتايە نەيەينە خوارەوە ھەتا مەدن لەگەلىدا
بەخولىينەوە....

خەم خاتووم رووى بۇ وەرگىپامو بەرزتر لەمن
هاوارى كرد:
-تاقامى قيامەت.. تا قامى قيامەت..

خۆمان هەلدایە نىيو يەكىك لە خانە زۆرەكانى
چەرخ و فەلەكە كەوهە بەتەنېشىت يەكەوهە رۆيىتىن.
هاوارم لېكىد.

-دەي پىرە چەرخ و فەلەك.. ھەتا دەتوانى خىراو
تىز بەدهورى ھەموو گىتىدا بەخولىينەوە.. دەي ھەتا
دوا سنور گىزىوو وېزمان كە. ئىيمە ئەمشە و مىوانى
تۆين..

چەرخ و فەلەكە كە وەك گياندارىكى بىۋىنە
زەبەلاحى خاودەن ھەستى ھەستىارى بىستى..
لى نەگەرا ئىيمە هيچى تر بلىين و خوبەخۇ وەجۈولە
كەوت.. سەرتا لەسەر خۇو پاشان تىز و تىزتر..
بەپىچەوانە ئاراستە ئانىشتىنماھەو ورددەوردە

يارته كان دەيئازووين. بەسەرە چىمەنە كەداو بەنیو
داودره خىتى باخە كاندا غار غارىنمان بۇو لەم بن
دارەوە بۇ ئەو بندار، دەتوت ئە و شەوە ھەرى
خۆسى و جوانى گىتى ھەيە بەمنى ئادەم و حەواى
ھاۋىرېم بەخىراوە. دەتوت ئە و شەوە ھەرى
پىكەنин و ژيان ھەيە لەگەرروى ئىيمە دېتە دەرى.
شوبىن و زەممەنېكى پىرىچەنە فەرسۇون بۇو. ئەوهى
بىئاگابۇوين لېلى تارىكى و سەرماو سۆلەي شەو بۇو.
پىر بۇوين لەروناكى و شىتى.

خەم خاتوون بەر لەمن راي دەكردوو بەقېرىوھو
لاقرتىيە ئاوري لىدەدامەھەو منىش بەدوايدا. دەنگى
قاقاى پىكەنېنىشمان لەپىشى ھەردووكمانەوە
دەنگى دەدایەوە. تەواوو بىئاگابۇوين. تا لەپر
سەرسامانە وەستايىن و تىراماينە پىشى خۆمان.
ئاي خوايە.. چ دەبىنەم.. چەرخ و فەلەكىكى زەبەلاح
رەپ و راست لەبەر دەمماندا بەدىاركەوت. ھېيندە
گەورە بەرزبۇو دەتوت دېرى سېپى نىيو
ئەفسانەكانە. ئاي ئەمە چ دلخۆشىيەكە وا خەرىكە
دەمكۈزى. من لەھەمەو ژيانمدا ئاواتەخوازىووم پى
بىنېمە نىيو چەرخ و فەلەكىكى شەقوشپى نىيو كۆلانە
ھەزارەكانەوە كەچى ئىستا و لەبەرەم گەورە تىرىن
سەرسورەھېنەر تىرىن چەرخ و فەلەكى دىيادام.

خەم خاتوون بىئاگا لەمن سەرى ھەلبىرى بۇو
ھەروا تەماشاي دەكردو دەمى داچەقاندبوو نوتقى
بۇنەدەكرا.

ژیزگیم بینی باری سیو بیو، دار کونکه رهیه ک بهقه د
سپیداریکه وه پهنجه رهیه کی بو عیشق لیده دا.

کوتربیک به چله پوشیکی نیو ده نووکی
لنهه ولی رزگارکدنی ئه و میرووله یه دا بیو که
که و تبیوه نیو جوگه له ئاویکه وه.

چوله که یه کم بینی ده رسی به ییچووه کانی
ده داو به جریوه وه ده یگوت: (ئه وهی که ده یه وی روزنیک
فېرین فېری.. ده بی له پیشدا و هستان و رویشن و
هه لاثن و سه رکه وتن و سه ماکردن فېری فېرین
به فېرین ده دست پی ناکات).

زیبک نزیک گوندم ده بینی ده ستوتا.. پاشماوهی
سووتاوی ئه و کیلگانه م بینی که هیشتا به هیلی
باریک دووکه لی ره شو سپی لیبه رز ده بوبوه وه...

ههندی دیمه نم ده بینی شاگه شکه ده بوم
له خوشیدا، به لام دیمه ن گه لی زوری تریش
دلته نگو په رېشانی ده کردم. جارجاره بزه د شادی
ده که وته سه ر لیوانمو جارو و باري زور تریش فرمیشک
به رجاوانی لیلده کردم.

له گوشیه کی شاره که دا پیاویکی روونه لهی بی
مه ئوام بینی. له ټیر دره ختیکی زه به لاحدا نیوه مردوو
راکشا بوو. بر سیتی له ناوه وه هیرشی بو ده هینا و
له ده ره وه ش کې یوه و به فرو سه رما بی ره حمانه و
له هه موو لایه که وه په لاماری ده دا.. به چاوی خوم
بینیم ئه و پیاوه بیکه س و بیجیگایه و به ته نیشت

به ره و سه ره وهی هه لکشاین. سات دواي سات
به رزو به رز تری ده کردینه وه. هه ستم به ترس و
شله زانی خومو خه م خاتونون کرد. کاتیک گه یشتینه
ئاستی هه ره بالای به رزی چه رخ و فهله که که.
که و تبیوه نیو ته مو مژی هه وره کانه وه. له و
به رزاییه وه ته واوی شار که و تبیوه دامینه مانه وه.
له گه ل سوورانی سه رمدا، به ته واوی شاره که دا
روانیم جگه له هه ندی گه ره کی ئه م که لیره و له وی
هه ست به روناکی کزی سه ره قامو به ره یوانی
ماله کانی ده کرا. ته واوی شار که و تبیوه نیو
تاریکیه وه هه ره هیندهم بینی و چه رخ و فهله که که
له وه زیاتر لى نه گه راو به ره و خواره وه تیز تر بر دینی.
ته زوویه کی پر ترس و خوشی و تیز له نووکی پهنجه
پیمه وه هات و تا ته وقی سه رم نه وه ستایه وه. خه
خاتونون توند توند له ناو قه ده وه باوشی پیاکردم.
جاریکی تر هاتینه وه شوینی ئه وه لی خومانو
له ویشه وه سه ره له نوی سه رکه و تینه وه ...

ئیتر چه رخ و فهله کی سیحری به رده وام هه ر
ده بخولانینه وه و له گه ل هه ر خولانه وه یه کیشداو
له ئاستی هه ره بالادا ده م روانی و شته گه لی
سه یرو پر نهینی و خه ماویم ده بینی.. شارم ده بینی
غه رق بیو له روناکیدا و شاریشم ده بیی غه رق بیو
له تاریکیدا، مرؤقم بینی له روناکیدا و مرؤفك بینی
له تاریکیدا.. دور زور دور کیلگه هی سه وزو باخ و
باخاتی چرم بینی. له نیو ئه و باخانه دا هه ناره کانم
ده بینی شه قیان ده برد. پر ته قاله کان زه رد بیون؟؟؟

دورو له نیو باخچه یه کی سه وزی په لک و پرچ
په مه بیدا. پر له بالنده دره ختنی به رز به رزدا،
خانوویه کی چکولانه م بینی به سه ره فرشی گیاوه و
له هه موو لایه که وه به دار هه نارو سیوو پرته قالو میوو
لا لا ووه ته نرابوو، له په نجه ره کراوهی ماله
ره نگینه که وه. پیاویکی باریکه لهی سه رو سیما
ریشنم به دی کرد. که به سه ره پالینیکی گهوره وه
خرکی وینه کیشانی زنیک بوو له ده سکه وانه کهیدا
نووری ئه کووتی.

بینمو گویم لیبوو وینه کیشه که له گه ل و هستاني
فلچه کهی دهستیدا، له زیر لیوه وه ده یگووت: (ئه گه ر
بو سو راخی من دیی زور به ئه سپایی وده. نه با درز
به ری، چینی ناسکی ته نیابی من).

به سه ره مناره دی به رزی مزگه و تیکه وه، حاجی
له قله قیکم بینی. له نیو هیلانه گهوره که خویدا
سه رگوز شته روزانی ره شی شهري ناو خوی بـو
دوو له قله قی میوان ده گیڑایه وه. له گه ل و تند
خونیکی گه ش و سوره کونه کانی ملو سه ره
سینگیوه به ته وزم فیچقه ده کرد. به راده یه ک
هیلانه کهی پر پر بیوو له خوین. له ویشه وه له گه ل
پووش و په لاشی وردی نیو هیلانه که دا به قه دو بالای
سپی و لووسی کاشی منداره که دا خونیه که به ره و
خواره وه جو گه لهی به ستبیوو. له ویشه وه ریک ده چووه
نیو ئه و حوزه گهوره پر له ئاوه وه که خه لکی
ده ستیو بیان لى هه لدہ گرت. بینیم مه لای
مزگه ونه که له مینبه ره کهی خوی وه به توندترین شیوه

هه موو مالانی گه رمی شاره که وه سه رما و کریوه
رووحیان پیچایه وه و له گه ل خویاندا بر دیان...

له نیو مالی تاریکی نوردوگایه کی زوره مليدا.
قهیره کچیکی له شه و ره شپوشتم بینی. جلی
سپی بووکینی پوشی و له برددهم ئاوننه یه کدا که وته
تە ماشا کردن و تیرامانی خوی، چین چن فرمیسکی
گه ش به روممه تە کانیدا ده هاتنه خواری و به ده
گریانه وه ده یگووت:

-هه زده ساله و هه موو روزی ئه مه کارمه. جلی
سپی بووکینیم ده پوشم و له چاوه روانی تۆدام بیت و
بمکه یته بووک.. که چى توی زهوا هەر نەھاتیت و
نایهیت....

کچوله کانی گه ره ک ئه وانی له باوه شی مندا
گهوره بیون، هه موو بیهک که رهت، بەرگی سپی
بووکینیان له بەر کردوو بوونه بووک، زاوا هات و
له که ژاوهی که وتن و بردنی مالی خویان و ئیستا
که بیانوون.. که چى هه زده ساله و هه موو روزی من
ده بیم بە بووک و تو نایهی بمبهیت و بمکه یته که بیانووی
ماله کهت.. خو زگه منیش و ده ژنانی ترى نوردوگا که
بیوه زن بمام، نهک بیوه بووک...)

دواي گریانو لاوانه وهی زور. چاوم لیبوو کراسى
سپی له خوی دامالی و، خستییه وه نیو دۆلاییکی
له ئاسن و بەو کلیلهی بە فەقیانه که یه وهی بەستیوو.
دۆلابه کهی کلۇم دا.

بینیم خەلکىکى زۆر بەدەورى ئەو كوره
ئاگراویبەدا كۆمەلىان بەستووه شەرمەزارانە
سەربان خستبۇوه نىيۇ كۆشىيان و گۈپىان لى دەگرت،
بەلام كەس زاتى ئەوهى نەبوو سەيرى قەدو
قامەتى ئاگراوى چاوه گەشەكانى بکات.

كورى ئاگر تەواوى گۆرسستانە تارىكەكە روناك
كردبۇوه.

كورى ئاگر شىت و شەيدايانە گۆرانى دەوت و
پەنجه بارىك و ئاگراوېكانى بەسەر وەتهرى سوورى
سازەكەدا دەھىنائى دەبرد. لەزىز لىۋەھە و بەئەسپاپى
گۆرانى دەگوت.

-دەس-وتىمە دەمىنەم.. دەس-ووتىمە دەرۇم..
بىشكەرىمە وە سەر لەنوي خۆ دەسووتىنەمە.. ژيان
بۇ چى؟ فەمۇو شت پۈچە. ژيان كاشەنكردنە. ژيان
يانى خۆ سووتاندىن و گەرم نەبۇونە وە.

دەنگو دىمەنى ئاگراوى ئەو كوره هيىنده
كارىگەربۇو پەرىشانى كردمۇ ھېزىز گورو تىنى تىدا
لووشىتم، لەش-قۇربۇونەھە خانەسى چەرخ و
فەلەكەكەدا لەرز گرتىمى و بىئاگا لەخۆم تىرۇ
لەسەرسەر بەرە و زەۋىيە كۆنكرىتىكە، بەربۇومە وە.
لەسەرە وە خەم خاتۇنەن ھاوارو تىزە لى
بەزبۇوه وە هەر (الله اكىرى) بۇو.

ھەمۇو رووداوه كە چەند ساتىكى كورت
خايەنبۇو. سەرم كەوت بە كۆنكرىتەكە داو لەگەل
نالىھىيەكدا تەقى.

خوتىبەى دەداو ھەردەست و پەنجهى شاپەتمانى
رادەوهشاند. كەتامەچەكى سورى سوور ھەلگەربابۇو،
بەلام ئەو خەلکە نەسۈوري دەست و پلى خۆبان و
نەدەست و پلى خوبنائى مەلاكەيان نەدەبىنى.

دایكىكم بىنى پەلى مندالەكە توند گرتبۇو
بەدۇوي خۆيدا كېشى دەكىد. مندالەكەشى
وركاوى و گرينۈك خۆى لە زەھۇنەك گىرگىر دبۇو و ھاوارى
دەكىد. ناگەرنىمە وە قۇتابخانە... لەو شەوهە دەخولالىھە وە
ئىمەھى جوانىشى لەگەل خۆيدا دەھىنائى دەبرد.

خەم خاتۇنېش من ئاسا مەست بۇو
بەبىنېنەكانى خۆى، بەلام كەسمان بەدىمەنەكانى
يەكتريمان نەدەزانى.

جارىكى تريش چەرخ و فەلەك بىرىنېيە وە
لۇوتىكە خۆى و چاوانىش كەوتىنە كەران.

لەنیو يەكىك لە گۆرسستانە بەرزو تارىكەكانى
شاردا. كورىكى كاكۆل پېتى مردووم بىنى، مەسيح
ئاسا لە گۆرەكە خۆى ھاتبۇوه دەرى و بەسازەكەى
دەستى خەماويتىن ئاوازى دىنياى دەزىن. ئەو مردووه
ئاسايى نەبۇو، هەتا سەرسىنگى لەئاگرېبۇو.
ئاگرېكى گەش و گەرم، كە دەست و پەنجهى
ئاگردارى بەسەر وەتهرى سازە لەئاگر دروستبۇكەيدا
دەھىنە. پېشى ئاگر بەھەمۇو لايەكدا دەبارى و
خۆيشى لەزىز لىۋەھە نەرم گۆرانىيەكى غەمگىنى
دەچرى.

پاشان ئاورم لەزىنە نووستۇوه كەى تەنىشتم
دايەوە: ئەو ژنەى پېر لەچل سالەو بەبى دەنگى
لەنیۆ تەمى تەنیايدا درېزە بەزىانى كولەمەرگى
دەدەين، ئەو لەخەوى قۇولى خۆيدا بۇو، پىيىدەچىن
لەنیۆ چەرخ و فەلەكەى سىحرى خەونى خۆيدا،
ئەويش مندالە بىسەر و شۇونەكانى خۆى
دۆزىيىتەوە. بەلام نەدەكرا بەئاگاي نەھىيەنەوە.
بەئەسپاپىيەوە شانىم راوه شاندو چپاندم بەگۈيدا.
-ھەستە سپىيەدە. كاتى نۇيىزه..

ئىتر نازانم بۇ بەرلەوەى ئە وياناگا بىتەوە،
بزەيەك خۆى هاۋىشته سەر لىيوانمۇ ئەو دوو دېرە
شىعرەى حەزىرەتى (مەحوى) يەم هاتەوە ياد
دەنیا تىا ترۇبە. مەھەستە تىا يېر
كى مايەوە تىا كەنەبووبى تىا ترۇ

مېشكەم پېشال پېشال بۇو. ئىسىك و گۆشتىو
خۇيىم بەھەمۇ لايەكدا پڑاو سەيرتىرىن و پەزىھىنى
ترين وىنەى لىنى نەخشا. لەگەل ھاوارىتكى بەرزا
راچەنەيمۇ بەئاگا ھاتەمەوە.. ھەستەم بە ئارەقى لىنج و
ساردى تەھواوى جەستەم كرد. لېفەكەم لەخۆم
كىردى و بەنیتو لەپە ئارەقى نېيۇ چەوانەم سەرى و
بەتەھواوى ژۇورە پەريووته كەدا رووانىمۇ ھېچم بەدى
نەكىر. دينا ھېشىتا تارىك بۇو ژۇورە كەم تارىكتىر.
بەئاستەم گۆبەم لەدەنگى مەلايەك بۇو بانگى دەدا
(الصلاح خير من النوم).

دەستەم بەزىر سەرينە كەمدا گىرداو پاكەت و
شقاراتەكەم هاتە دەست بەتىرىشقاى دەنكە
شقاراتەيەك ژۇورە كەم بۇ چەند ساتىك رۇوناك
كىردى و جەڭەرە كەشم داگىرسان، بەمژىكى قۇول
سینگو ھەناوى خۆم پېر لە دووكەل و تارىكى كرد.
چۈومە ڦىر بارى خەمىكى قورسۇ لەناخەوە ھەرجى
جىنپىو ناشىرىن و پىس ھەبۇو بەخۆمم وەت.

-ئاخىر ئەى پېرە پىياوى ملەھۇرۇ بى كەلك، تو
كەمندالى و لاۋىت نەبۇو، تازە بەتازە دەتەۋىت
بەخەون ئازادى دۇراوى مندالى بەدەست
بەھىنەتەوە. ئاخىر نەگىبەت ئەم ھەمۇ يادەدەرەيىھە تفتۇ
تالانە چۆن لىنى دەگەرېن، تو خەونى مندالى بېرىت،
ئاخىر نازانى لە دۆزە خدا بەخەونىش ناکرى بەھەشت
وھەنگ بخەى.. ئەى داماوى ئەحمەق. ئەى
ھەنبانەى غەمگىنى ئاخەللىكىش..

کانیله‌ی سویر

کانیله‌ی سویر

دیوهخانه کاندا پیکده گه یشتن باس باسی سوبره
کانیله برو.

-ته حا .. لەم کانیه سهیره .. بەخوا برا حونه ره؟!

-بەبیره وەری خۆمە باوو باپیرم، نەبۇوه لەم
وەرزى هاوینەدا کانیه ک تەقیبیتەوە .. نەخوازەلاش
بەسەر گردیکەوە .. پە ح ح لەکارى خوا.

-وەكەلامى خوا .. ئەمە غەزەبە .. ئاخى ئەم
ناوچەيى ئىمە کوا ئاوى سوبرى ھەيە. پىنى ناوى
غەزەبى خوابەوە بەرۆكى پېر تاوانو گوناھى
گردووين.

ڇنانىش سېبەينان کە دەچۈونە سەركانى و
بىرەكان بەترسى وە ئاپيان تام دەكردوو ئەمەجا
گۆزەكانيان لىمەلەدەگۆزى. تا ئەم کاتەش دەيان
حەكايەت و بەسەرهاتى سەيريان لەبارەت
کانیه کەوە دەگىزىايەوە و گۈئى لىدەبۇو.

ھەوالى کانیله ى سوبر وەك گىرى بەر وشكە
بۈوشى مانگى جۆزەردان بەتەواوى ولاتدا
تەشەنەت سەند. كار گە یشته ئەوەتى
لەھەمۈولايەكەوە پەيتا پەيتا خەلک بەر زۇھۇن بۇ
بىنېنى کانیه کەو، لەگەل خۆشياندا نەخۇش و گولو
پەكەوتەكانيان دەھىنماو بەنيازى چاكبۇونەوە و
پاكبۇونەوە لەئاوى کانىكەيان ھەلەشەپاندن و
دەخواردىان دەدان. پاشان، لەگەل خۆياندا چەندىان
بۇ يرۋشتايە ئاوى سوپىريان دەبرد.

لە قولايى چەمەكەداو لەنیو نەمامە تازە
ھەلچوھە كانو ڈرک و دالو توپرکە كاندا. كوندە
پەپۇويەك بەرددەوام دەخوبنیت.

لەمیزە شەر رۆز دەنگى دېت. كەس نازانى
لەرسى تەنھايى، يان دەيھەۋىت نەھىنەك بىدرىكىنى،
كەپى ناچى كەس لىلى بگات.

رېك بەرامبەر بەچەمەكەو بەسەر بەرزاىى
تەپۆلکە كەيەوە کانیه ک تەقیوھە وە ئاۋىنگى رون
دەرېزىنیتە نیو چەمەر پى دەشته وشكەو شەقار
شەقار بۇ كەداو سەرلەنۈ تېرو پاراۋيان دەكاڭەوە.

لەقرچە قرجى وەرزى هاوینى گەرمى
گەرمياندا كانى و چەمەكان تەنائەت ھەندى كەرەت
خاسەر رۆخانەش وشكەدېن و ئاۋ دەبىتە قاتى،
گەرمائى تاۋ سانەدا تەقىنەوەي کانیه ک و بەسەر
يالىكەوە روداوېنگى سەيرە پېر نەھىنە.

خەلک و خواجە كە بەترىس و گومانەوە
لەكانىه کەيان دەرۋانى و قىسەر باسى سەرپەر
عەنتىكەيان لى دەگىزىايەوە، بەتايىھەتىش ئەو كاتەتى
كە بۇيان دەركەوت ئاوى کانىه کە وەك ھەر ئاۋىنگى
تىرى ناوجە كە شىرىن نىھەو تا بلىنى تامىكى سەيرى
ھەيە.

پېرەكان لەھەمۈوان زىيات لەمبارەيەوە باس و
خواسيان دەكردو ھەركە لەسەر حەوزو مىگەوت و

ڇنانيش که وتنه هاوشاني زاناکان، حهشاماتيک بهو
پى ده شته قاقبو وشه که ڙير هه تاوي گه رمي
گه رميادا بهره و کانيه که به رېکه وتو دهه دهه
نيوه گه يشننه شويٽني مه به است.

تيشكى خور ده شتو دهري ده بيرزان دارو به رد
وهک گه نمه شامي ده ته قين. ده نگى ناسازى
زيرزىکه کانى نيو بنچكه تؤزاوٽكان، هر لهزريکه و
فيراحى ئاده ميه کانى نيو دوزه خه کي خوا ده چون.
که هه تا هه وا گه رمتر بواييه، ئه وان زباترو باشت
دهيان زريكاند. پاش هه ندى پشكيني سه ره تايى
زانakan له نيو خوياندا که وتنه چپه و ورته ورت.

- هيچ ئاماژه يه کي نبيه به وهی ئه م زهويه خوي
يان هر جو ره کانزايي کي ترى تيدا بىت. سوير
بوونى ئه م ئاوه ديارده يه کي سه يرو نامويه.

- له وانه يه سه رجاوه هى ئه م ئاوه زور دوور بىت و
به رېکه وتو ليره دا هه لتو قيييت.

پاشان له پيناو وده ده ستئپنانى سه ره داوٽكى
زانستى و مهنتقى که وتنه هه لدرىنى کانيه که.

ده روئشه که که تا ئه و کاته هه رو ره که خه لکه که
تر ته ماشاي ده کرد، چى تر خوي پى رانه گيراو
په لاماري دانو که وته ناله نال.

- كويله کانى خوا، نيوه به ته مای چين، وا زين
چاوي ئه م کانيه کويبر مه کهن. ده ستئيور دانى کارو
نهينى خوا بو مرؤف باش نبيه. وا زين، قازمه و ييلى
نيوه رمه دهن.

هه ره نزيك کانيه که و ده روئيشيکى گه رمياني
که پرېكى ليٽداو شه وو رۆز به ديار کانيه که و نويٽزو
حه ئه للاي ده کردو ده كوتى.

هه ميشه که خه لک له کانيه که نزيكده بونه وو،
دهه ليده کردن وو به سه رياندا هاوارى ده کرد.

- لاچن .. ده ى پرون .. ئيره شه مه که نه شويٽني
سه يران و رابورادن .. ئيره شويٽنيکى گه وره و پيرفونه
بو نيوه ده سنادا. مه نزلگاي شيخ و موشاييخ و پياو
چاكانه .. مه گهر نابينن چون بو به دبه ختى و بى
ئيمانى ئه م مه خلوقاته سه لېشىۋاوانه ده گرين.
رولکانم ئه مهی نيوه ده بىينن ئاو نبيه .. ئه مه قولپى
فرميسكى ئه وانه له م زهويه ره قەلانه وو سه ره ده کا
.. بروانه بو نه گېبەتىه کانى نيوه ده گرين .. بو تىناگەن.
له نيوه شه وو، ده نگى كوندە په پوكه و نزاو
نووزه هى وشكه ده روئيش و قولپى ئاوى کانيه که
شه وى تاريکى سروشتيان ساماناكتر ده کرد.

رۆزىك چه ند زانايىه کى بوارى جيولوجى،
به خويانو که ره سه و ئاميره کانيانه وو هاتنه ناچجه که و
دوايان له خه لکى کرد که بىانىنه سه ره کانيه که.

ئه و ده سته زانايىه بېياوهرى دوو رۆز نامه نووس
له پايتەخته وو به مه به ستي لېكۈلىنى وو
زانستيانه هى کانيه که و هېركە و تيۇون. چونكە رۆز نه بوبو
له رۆز نامه و که ناله کانى ولاته وو شتى سه يرو
سەممە ره و چيرۈكى زور و جو راو جو راو لە باره وو
تە و تېت. ريش سېپى و پياو ماقوللۇ و مندالۇ و تەنانەت

بەئەسپای قوراوه کەیان فېرىدایە دەرەوەی
چالەکە ئەوەی مایەوە بەدیار کەوت بۇوە مایەی
تۆقىن و سەر سورمانى ھەمۈوان. ئىسىكە
کەلەسەرېكى سېپى، ئاو لەھەردۇو كۈنى جى
چاوه کانىيەوە بەتەۋەزم دەھاتە دەرى.

کەلەسەرېكى بەئىسىكبووى كۆن. كەمەگەر
ھەر خوا بۇ خۆى بىزائى ھى ج كەسېكەوە لەچ
سەرددەمىكدا مردووە. ئاو بەھەردۇو جى چاوانىدا
دەرژىنە دەرى و بۆتە ئەم كانىيە كە ھەمۇ خەلکى
بەخۆيەوە سەرقالىرىدووە. دەبى ج نەيىنەك لەم
کەلەسەرەدا خۆى مەلاس دابى.

زاناكان رەپ و راست بەدیار چالەکەوە
وەستابوونو بەچاوى زەق و گۈومانەوە تەماشاي
کەلەسەرە كەيان دەكەد كە لەبۇشايى چالەکەداو
وەك مىزەلائى دەستى منالىك بەزنجىرە ئىسىكىكى
پېچىرە بارىكى ملىيەوە بەزەوبىكدا داكوتراپوو.
كەچى وەك دوو بۇرى ئاوى روون بەچاوه كانىدا
دەرژانە دەرى . ئاخىر زمانى زانىت و مەنتىقى ئەوان
لەبەرامبەر ئە ئاوها دىمەنېكدا جىڭە لەلالبۇون
ھېچى ترى پى نەدەكرا.

دەروىشە كە بەبىينى كەلەسەرە كە هېنندەي تر
گىرى گرت و وەك ئاو رۆشنىكەرەوە جىنى بەخۆى
نەدەگرت و خېرا خېرا رووى دەكرە خەلکە كەو
هاوارى دەكەد.

ھەرجۇنیك بىت ئەو خەلکە كە تا ئەو كاتە
لەشىوەي بازنه يەكى دەورەي كانىيە كەدا رەق
راوه ستابوونو ھەر تەماشايىان دەكەد، ھاتنە
بەينەوە و شەكە دەروىشيان بەپالو راکىشان بۇ ژىر
كەپرە كە دۈور خىستەوە.

ھېشىتا نىو مەترېكىيان چال ھەلنى كەنېبۈو، كاتى
لەبنى چالەكەدا بازنه يەكى سېپى بچووكىيان بەدى
كىد ... بەئەسپاي كەوتىنە دەرهەننائى ئاۋو قورى
چالەكە، لەو كاتەدا كىزەبایك تۆزۈ غوبارى گەرمى
لولىرىدوو بۇوە گەرددەلۈول. تەپ و تۆزىكى بۇرۇ تىز بۇ
چەند ساتىك تەواوى حەشاماتە كەى لەنېو خۆيدا
غەرق كەدو پاشان وەك گىزەلۈكە نىو دەريا تىز
بەرە و چەمە كە شۇرۇ بۇوە و لەگەل خۆيدا ھەمۇ
پۇوش و پەلاشى ئەو دەورو بەرى پېچايەوە بىردى.
غەلېغەلې بەچىرە كەوتە نىو خەلکە كەوە.
دەروىشە كە بەدوو چاوى زەق و بىرۇ ئەستۇرۇ
رەشى تىكەل بەپرچى درېز، دىسانەوە بەخۆى و
دەف كوتانەوە ھاتنەوە پېشەوە ئەم كەرەتەيان گەرمى
گورتەلەگەل (حى الله) دا شىت ئاسا بەدەورى
خۆى و خەلکە كەدا دەخولايەوە، سەيرۇ ساماناك
حالگىرتبۇوى دەتۈوت لەگەل گەرددەلۈلە كەدا وەحى
پېنگە يىشتۇوە.

دەنگى دەفە كە و شىلپ و ھۆرى قوراوى ژىر دەمە
قازمە كە و نىگاي ترس لېنىشتۇوى حەشاماتە كە
پېشىبىنى كارەساتىيان دەكەد.

فرمیسکه لهپای چی و دهیه ویت چیرۆکی چ نهینی و
حه قیقه تیک به گویی ئەم ژيانهدا بدان.؟؟

گه رچى وهلامى ئەم پرسیارانه لهلای كەس
نه بۇو، بهلام بۇوه هەوینى دەيانو سەدان چیرۆك و
رېپورتاژ لېكولىيەوەی ھەمو جۇرو ھەركەسە و
بەلايەكدا رايىدەكىشىا.

ئەمەی كە لهبەردەستى توشدايە و
دەيخۇنىيە وە، دەسنۇوسى يەكىك لەو چیرۆكانەيە
كە لهبارەي حه قیقه تى (سوېرە كانىلەوە) نووسراوه.
پالپىشت بەكارەسات و مىزۇوي تالى گەرمىان،
دەكىرى بلىن ئەم چیرۆكە تاپادەيەكى زۆر حه قیقه تى
كەله سەرەكەي لەخۇ گرتۇوه.

چیرۆكە كە بەم شىوه يە و بەزمارە دەست
پىددەكەت .. يەك .. دوو .. سى .. چوار .. پىنچ..

شەش .. حەوت .. ھەشت .. نۆ .. ٥٠ ..

ھەردوو دەستە بۇر ھەلگەراوه قلىشاوه کانى
بەدوو ئاراستەي جىاوازو لهسەرخۇ لهسەرچاوه
كزوتنەرەكەنلى لاداوجىاوه کانى
ھەلگۈفت.. بىلبىلە کانى بەشىوه يەكى نا ئارام
دەھاتن و دەچۈون .. دوور رووانى .. پاشان بەلای
راستداو دوواتر بەلای چەپى خۇيدا .. هيچى بەدى
نەكىد .. سالانىكى زۆرە ئەم رېو رەسمە ھەمىشە
دووبارە و سى بارە دەبىتە وە بۇتە شىوه نویزىكى

- نەمگۇوت .. نەمگۇوت ئىرە نزىگەي شىخ و
موشايەخانە دەي خىرا سەرى داپۇشىنەوە، تا بەر
غەزەبى خواو پياو چاكان نەكە و تووين ..

ھەندى لەھەشاماتە كە خۇيان پى رانە گىراو
لەترسا ھەلھاتن. رۆزىنامە نووسە كان خىرا خىرا
وېنەي كەله سەرەكە و دەرۋىشە كەيان دەگرت.
زاناكان مات و حەپەساوو سەرلىشىۋاو پەيكەر ئاسا
جوولەيان نەدەكرد.

تا دەھات ھەوا گەرمىر دەبۇو لەگەلىشىدا
زىركىيە كانى پى دەشىتە كە زۇرتۇر بەزتر
دەبۇو، بهلام چى تر كوندە پەپۆكە نەيدەخۇيند.
چالەكە پېر بۇوه وە لەئاواو لەپۇشەو سەرلەنۈ
بەرىدەوى دىارىكراوى خۇيدا بەرە و چەممەكە و دەشىتە
وشەكە كە جۇڭەلەي بەستە وە.

سەرەنجام لەبەدوا داچۇونى زۆرى خەلک بۇ
كانىيەكە. گەيشتنە سەرچاوه كەي، دەركەوت ئەوە
ئاو نېيە ھەلدىقۇلى. بەلکو فرمىسىكى سوېرى كە
لەسەرنىكى ورکاوى و گرىنۇكە. كە بەھېيج ژىر
نايىتە وە فرمىسىكى وشك ناكات .. بهلام خۇ تا ئىرە
نیوهى حه قیقه تەكەيە. پاشان پرسىيار گەلى تر
سەريانەلدا. ئەم كەله سەرە بۇ دەگرى؟!
كەله سەرە ج كەسىكە؟! كەي و بەچى مردووه؟
ئەى بۇ وەك ھەر مردوویەكى ئەم دنیا يە و
لەگۈرە كەيدا بىدەنگ نانویت؟!

باشە ناكىرى لەبرى فرمىسىك ھەلپىشتن وەقسە
بىتىو پىمان بلى چى گەرە كە؟! ئاخىر ئەم ھەمۇو

کوشی پریر دهبی له فرمیسک .. له گه‌ل رزانی
هه دلؤیه گه‌شیکی تردا، دلؤپیک له کوشیوه
ده‌رژته به پییه‌کانی.

-گه‌ر ده‌مزانی وا بزر ده‌بی، قه‌تم ئه‌و یاریه
نه‌ده‌کرد. تو له‌گه‌ل خوتدا ژیانو منالی و لاوی
منیشت بزر کرد. بوومه ئافره‌تیک بی چاره‌نوس و
پشت و پهنا .. ئاخه هه‌موو یاریه‌ک یاسای تایبه‌تی
خوی هه‌یه. تو هه‌موویت تیکشکاندو منت له‌بیر کرد
.. ده‌با تو سه‌له‌ئیواره‌و له‌پشت ده‌رگای
حه‌وشه‌که‌وه ده‌رکه‌وتایته‌وه .. مه‌گه‌ر له‌بیرت چوو
هه‌موو که‌ره‌تیک به‌یانان خوت ده‌شارده‌وه منیش
هه‌میشه‌و سه‌له‌ئیواران ده‌مدوزیته‌وه (گر)*
ده‌کردی چاو شارکی که قه‌ت له‌رۆزکی زیاتر
نه‌ده‌خیان .. یاسای هه‌میشه ساده‌ی یاریکه هه‌ر
ئه‌مه بwoo.

لافاوی فرمیسک نه‌ده‌وه‌ستاو کوشی پیر
فرمیسکیشی ورده ورده ده‌رژایه سه‌ر زه‌وی به‌ر
پیی و زه‌ویش ده‌بووه قور، قوریکی سه‌خت و توند.
چاوه‌کانم، ئه‌و چاوه گه‌شانه‌ی هه‌میش
ده‌تگوت هیندە قوولو گه‌شن خۆمیان تیدا
ده‌بینمه‌وه .. پروانه چۆن بوونه‌ته کانگای فرمیسکی
سویری جاویدانی .. ئه‌ها .. پروانه به‌ئاسته‌م
تروسکاییان تیدا ماوه.

یه‌که‌مجار نییه که به‌گریانو فیزاھه‌وه ئه‌م
قسانه له‌بهر خویه‌وه ده‌لیته‌وه و یه‌خه‌ی کراسه
هه‌میشه ره‌شه‌که‌ی به‌ری داده‌دری.

تایبه‌ت به‌خوی .. نویزبکی سه‌یرو نامو، پر له‌زوو خاوه
گریان.

که له‌شیوه‌ی سیلاویکی قورو لیته‌داو له‌ناخه‌وه
هورژمی بـ دینی و له‌چاوه‌کانیه‌وه وهک دوو
جـوگـهـلـهـیـیـ نـیـوـ کـیـلـگـهـیـهـکـ بـهـهـرـدـوـ روـومـهـتـهـ
چـرـچـهـکـانـیدـاـ دـینـهـ خـوارـیـ.

چـ چـارـهـ نـوـوـسـیـکـیـ قـورـسـهـ.ـ پـیـ دـهـ چـنـ تـاـ هـهـبـمـ
فرـمـیـسـکـ بـبـیـ ..ـ خـودـاـ ئـهـمـ یـارـیـهـ کـهـیـ کـوـتـایـ دـیـتـ.

هـینـدـهـیـ فـراـوانـیـ روـوحـیـ مـانـدـوـیـ نـیـوـ جـهـسـتـهـیـ
لهـرـوـ لـاـواـزـیـ چـکـوـلـانـهـیـ،ـ کـهـ ئـهـ گـهـ بـیـتـ وـ دـهـرـبـازـ بـیـتـ
هـهـمـوـ گـیـتـیـ تـوـانـایـ لـهـخـوـ گـرـتـنـیـ نـیـیـهـ.ـ لـهـخـهـیـالـ
فـراـوانـتـرـوـ تـیـزـتـرـهـ.ـ هـینـدـهـیـ ئـهـ روـوحـهـ دـهـرـیـاـیـهـکـ
لهـفـرـمـیـسـکـیـ سـوـبـرـلـهـ وـ دـیـوـ روـوـکـارـیـ چـاـوهـ
بـهـقـوـلـاـچـوـهـکـانـیدـاـ هـارـوـهـاـجـانـهـ شـهـپـوـلـ دـهـ دـاـوـ دـهـرـزـیـ ..
بـهـرـوـوـمـهـتـهـکـانـیدـاـ دـهـخـنـیـهـ خـوارـیـ.

بـوـ مـهـ حـكـومـتـ کـرـدـمـ بـهـمـ یـارـیـهـ بـیـکـوـتـایـهـ.
گـهـمـهـیـ وـاـ درـیـزـ کـیـ تـهـ حـهـمـولـیـ دـهـ کـاتـ.ـ نـهـئـهـ بـوـوـ بـهـمـ
شـیـوهـیـهـ خـوتـمـ لـیـ بـشـارـیـهـ وـهـ ..ـ تـهـ ماـشـایـ
دـهـسـتـهـ کـانـمـ کـهـ.ـ ئـهـمـهـ کـهـیـ لـهـ وـ دـهـسـتـانـهـیـ
سـهـرـهـتـایـ یـارـیـکـهـ مـانـ دـهـ چـیـتـ.

ئـهـوـ کـاتـ دـوـوـ دـهـسـتـیـ چـکـوـلـانـهـیـ سـپـیـ وـ خـرـیـنـ
بـوـوـ ..ـ تـهـ ماـشـاـ چـۆـنـ بوـونـهـتـهـ دـوـوـ کـوـتـهـرـهـ دـارـیـ رـهـشـ
هـهـلـگـهـ رـاوـ.

خشت. نزیکه‌ی پانزه بیست خشتبکی بو
دروستکرا. که یه‌ک دوانیکیان مهیله و سور
ده‌یانپوانی.

ئیستا ئیتر جگه له‌چاوشارکی، مه‌بەستیکی
تریش به‌کویره‌وه‌ریه‌کانی ژیانه‌وه گزی ده‌دات. سه‌ر
له‌نوي دروستکردن‌وه‌ی که خانوویه‌ی که یه‌که‌م
جار چاوی تیدا هله‌لھینا و سه‌ره‌تای یاریه‌که‌ی تیدا
ده‌ستپیکرد.

رۆزانه ئەمە کاریه‌تی .. سبەینان زوو بەر
لەئاگابونه‌وه و گورانیکانی کلاؤ کوره‌کانی ئە و پى
دەشتانه‌ی گرمیان ئەم چاوه‌کانی بەنیو لەپى
دەشماریت‌وه و ھەتا "دە" دەزمیرى و بەدواشیدا
بەلیزمە بارانی گرم ئە و خشتنە دەخولقینى کە
بەنیازە تەواوى خانوکەی مالە باوکى پى
دروستکات‌وه.

-دەبىٽ وابیت .. تا مالەکەمان وەك جارى جارانى
لىٽ نەيەت‌وه .. پى ناچى باوکم بگەزىت‌وه ..
ئەمەی بەلەرەبەکى خنکاوه‌وه گوت. بەلام خۆ سەر
له‌نوي خولقانه‌وهی ئە و مالۇچكەیە ئەمەی
لەمندالىدا تىا ژیاوه هەروا کارىكى سووکو سانا
نىيە.

يارده‌وه‌ری ئە و هەموو نەخشەيە. له‌کۈ
بدۇزىت‌وه، ئەمېك لەئیستادا بۆتە قەيرە كچىك كە
ھەر ھیندەی مشكە كويىرەپەکى لىيمماوه‌ته‌وه. دوو
دەستى قىلىشاو له‌رزۇك و دلىكى بى حەوسەلە و
دووچاوى ھەميشە تەپرو كز..

سالانیکى زۆر زۆرە، ئەمە حالىتى .. چاوه‌کانى
وشکاييان به‌خۆيانه‌وه نەبىنى وە وەك گەلائى پىر
شەونمى به‌هار دايىمه و دەر تەپن.

لەوەتەی فامى كرۇتەوه و كەوتۇتە نىيۇ ئەم گەمە
سەختەوه کە پى ناچى ھەتا دووا ھەناسەئ ژيانى
كۆتايى پى بىت گەمەيەك كوت و مت لەگەمەكەي
سيزيف دەچىت. لەوبىش سەختر .. زۆر سەختر..

بەسە .. چى تر لە توانامدا نىيە .. بەرگەي ئەم
چاوه‌روانىيە بەعەزابە ناگرم . لەوە زىاتر خۇتم لى
مەشارەوه. لەشۇبىنېكە جا ئەگەر بۆچەند
ساتىكىش بىت خۇتم بۆ دەرخە .. بەسە باكۆتايى
بەچاوه شاركىكەمان بەھىنەن .. واى دانى کە تو
يارىكەت بىرۇتەوه و من دۇراندم .. بەھەمۇو شتىك
رازىم تەنها تو بگەزى رەوه و هيچى تر.

ھىننەدە سامانناكانە دەگریا، قولپى گريان لى
نەدەگەرا بەباشى دان بەوشە كاندا بنى و زىاتر
لەبلەمە بىلم دەچوو. تەۋۇمى فرمىسىكى سوپىرىش
بىنايى لىيل دەكىردوو دنیاى رۇوناکى لى دەكىرد
تاريکى .. ھەتا زىاتر ھاوارى باوکى بىكىرىدىيە
فرمىسىكى زىاتر زىاتر فوارەى دەبەست. دواجار
لەبرى فرمىسىكى روون، فرمىسىكى سوور دابارىيە
سەر قوراوه‌کەي بەرىپى دەنگى نووساۋ لووشكە
لووشكى گريان لەپەلەو پۆى خىست. شەكەت و
ماندوو دەستەكانى وەردايە نىيۇ قورەكەي بەرىپى و
كەوتە ھەلسىللانى .. ھىننەدە توانا مابۇو قورى
فرمىسىكاوى شىلاۋا پاشان، تۆپەل تۆپەلكردى

ياده‌وهري را بردooی پير به خته‌وهري و هك پارچه
شوشه‌ي بهر خوره‌تاوي هاوين بريسيکه دهد او
نعروي خهون و دال‌غهه ده‌گرد.

-هه موو شهوبك لهم جيگايده داو به ته‌نيش
باوكمه‌وه راده‌کشام، بازووی ده‌گرده سه‌رينی ژير
سه‌رم و نيگامان ئاوتنه‌ي يه‌كتر ده‌گرد و به خته‌وهري
له‌نيوان چاوانى هه‌ردووكماندا ديلانى ده‌گرد،
ده‌سته‌كه‌ي تريشى له‌نيو پرچه‌كه‌مدا ياريده‌کردو
چيروكى بو ده‌گيرامه‌وه. پيموايت له‌دواين شه‌وي
پيکه‌وه بونمان بwoo حيکايته‌تى ئه و پياوه‌ي بو
گيرامه‌وه، كه به‌ره و شاري جنۇكەكان كه‌وه‌ري
به‌مه‌به‌ستى گەرانه‌وه دلى دزراوى كچوله‌كه‌ي،
داخمناچى بهر له‌وه چيروكه‌كه كوتايك پى بىت
من خه‌وم ليكاهوت، ئىستاش يه‌كىك
لەھسەرەتەكانم بىستنى ئه و دوواي چيروكه‌كه‌ي.
نازانىم .. ئاخو ئه و پياوه نه‌گبەتە دلى دزراوى
كچوله‌كه‌ي هيئايه‌وه يان نهـ .. باوكه خۆزگە بو
چەند ساتىك ده‌گەرایته‌وه و ئه و دوواي چيروكه‌كه‌ت
بو ده‌گيرامه‌وه و هيچى تر..

لەگەل ئه و خهونه خوشانەدا ئارامى
بەجه‌سته‌يدا ده‌گەراو بزه ده‌گەوتە سەرلىوانى و هك
بالنده‌يەكى به‌رزه فېر به‌نيو ئه و ياده‌وه‌ريانەدا ده‌فېرى و
تىدەپه‌رى . تا لەپير له‌نېو هەورە سېيکاندا
ماندووېتى بالى خەيالى سىستو لاواز كردو خه و
بەئاسانى زەفه‌رى پى بردوو به‌رو دنيايه‌كى تر
راپىچى كرد.

خانووش هيّزو گروتىنى بازووی ده‌وئ .. ئەمى
ژير بارى قورسى خەمو تەنھايى، ژير بارى رەقى
يارىه‌كى بى كوتايى چۈن چۈنلى خانوو
دروستىكاهووه ..

خودايىه هەر هيئىدم لېت گەرەكە. گرو هيئىزى
تەواوكردى ئەم كارەم دەيتى ..

لەگەل دال‌غهه دروستىكەنەوهى خانوکەدا.
پەرداخى چاي تىكىدوو بەرە و نېو ئە و چوار دیوارەو
رېكەوت. كە بەئەندازەي بالايەك هەلىچىنپۇو. ئەمە
رېك لەجىگەي چوار دیوارى دیوه‌خانە‌كەدا وەسەر
يەكى وەي نابوو. شوېنى دیوه‌خانە‌كەي باشر پى
دەزانى .. هەر بۇيە لهسەرەتاتە دەۋىت و دەستى
پېكىرىدبوو. تاك و تەراي خىشتى نېو دیوارە‌كە سوور
بwoo. ئەوهش ئە و خىستانە بwoo كە بەفرمیسکى
خوېنىت دروستىكراپوو.

لەگەل هەر قوومە چايەك بارتەقاى قوومە‌كەي
نېو گەرەوە فرمیسکى سوېر دەرزايدە نېو
پەرداخە‌كە دەستىيەوه.

ھەميشە وابوو، هيچ كات لەبەر فرمیسک
ھەستى بەتامى شىرىنى چاڭانى نەكىدووه. هەر
ھېننەدە لەلىۋە‌كانى نزىكىدە كاتەوه پى دەبى
لەفرمیسکى رزاو.

لەسووجى سەرەوهى نېو پانتاي دیوه‌خانە‌كەدا
راكشاو كش و مات، چاوه‌كانى ليك نا، فرمیسک
بەھەردوولا چاويدا رزايدە سەر زەۋىكە. لەناخە‌وه

دهنگی مهشکه ژه نینی که بیانوی مآل ده ببوو
پاشان، توند باوه شیان به یه کدا ده کرد کچه هاواری
ده کرد

-ئنجا نوره‌ی منه .. دهی بابه بچو خوت بشاره‌وه.

به‌هه‌مان شیوه‌وه شوینی باوکی. کچوله‌ش
چاوه‌کانی شارده‌وه و رووی کرده دیواره‌که و که‌وته
ژمارده‌ن. یه‌ک .. دوو .. به‌ئه‌سپای دهستی دایه
که‌شکوله‌که‌ی .. سی .. چوار .. ورده ورده به‌ره و
ده‌رگای حه‌وشه‌که و هری که‌وت .. پینچ .. شهش ..
حه‌وت .. به‌دوای خوب‌داو به‌ئه‌سپای ده‌رگاکه‌ی
داخست و به‌رو کیلگه‌که‌ی رویشت .. هه‌شت نو ..
ده .. واها تم ئاوری دایه‌وه و ته‌تهر ئاسا به‌زوروه کاندا
که‌وته گه‌ران .. لەم زوروه و بُو ئه‌و زورو لە‌ویشه‌وه
بُو زورویکی تر. که ماندوو بیئاکام بیو .. چوه
ته‌نیشت دایکیه‌وه و که هیمن و لە‌سەرخو مهشکه‌ی
ده‌ژه‌ن.

=-دایه ئەم باوکه‌ی من لە‌کوی خوی
شاردوت‌وه ووه.

-کچه‌کەم لە‌وه زیاتر خوت ماندومه‌که .. تا خور
ئاوا بیوون. نایدوزیت‌وه.

تا ده‌هات هه‌وا قورستر ده‌بوو، بایه‌کی گەرم
وشک برينه زۆره‌کانی ده‌شت و ده‌ری ده‌کولانه‌وه و
زیانی بى مانا تر ده‌کرد، گەرمیان لە (جدول
الچرب) ئی زیاندا کەره‌تى هەرچى بکه‌ی هەر ده‌کانه
دۆزه‌خ، هەموو شتیك پىشتى لېھە لە‌مالیووه فريوی

سپیده‌که بئاگا هاته‌وه بىنى وا باوکى لە‌خو
ئاما‌ده‌کردندايە تا بەره و کیلگه‌که‌ی و هری که‌وت
پرتاو لە‌جيگه‌که‌ی ده‌پەرى و خوی هە‌لدايە کۆشى
باوکيي‌وه.

باوکه.. ئەی يارىيە‌کەمان نە‌کەين.

-بەسەرچاو کچه چکولانه نازداره‌کەم.. دهی
باده‌ستپىبىكەين .. ئاما‌ده بە ..

روويکرده دیواره‌که و بئىو لە‌پى هە‌ردوو چاوى
خوی شارده‌وه و که‌وته ژماردن .. یه‌ک .. دوو .. سی ..
هه‌شت .. نو .. ده .. رووی وەرگىراو هاوارى كرد.

-کچوله‌خوت مە‌لاس ده واها تم..

بئىو حه‌وشە و زوروه کاندا که‌وته گه‌ران. هە‌موو
سپیده‌يەك ئەم يارييە پاش نۇيىزى بەيانى يە‌کەم
كاريبوو. لە‌گەل هاتو چۆن و گەرانى نېيۇ زوروه کاندا
جار ناجارىك بەبزەيە‌کەوه دەيگۈت.

-ئەری بُو خاترى خوا ئەم کچه عەيارەي من
لە‌کويدا خوی شاردوت‌وه .. خوی هە‌رئەلیى
جنۇكەيە. نادۇزىت‌وه؟

پاش تاونىك گەران ئىتىر يا لە‌موویەقە‌کەداو لە‌پاڭ
كەنۇكەدا يان لە‌نېيۇ كادانە‌کەدا، کچوله‌ى
دە‌دۇزىيە‌وه و هاوارى لىيەدەكەد.

-گەر .. گەر .. گەرم داي .. دۇزىتمە‌وه.

بە‌سەبائى سوبجانە قاقاىي پېكەنینى باوکو
کچه ئاوىت‌ەي ده‌نگى زەنگۇلى ملى مەره‌کانو

دووای قهدهريکى زۆر لە بىركىرنە وەھەنیان و
بردن. تۆزە تۆزە نەخشە كەى وە بىر دەھاتە وە .. تا
دواجار تەواوى پارچە كانى خانوھ كەى وەك
پارچە كانى ميكانۆيەك لە نىيۇ مىشىكە جەنجالە كەيدا
پىتكەوە لكان.

-ئالىرە وە لە دىوارى پېشە وەدى ديوه خانە كە وە تا
ئەو بە رىزايىھ كە بە گولە بە يبۇونى زەردۇ سېپى
دا پوشراوە. دە كاتە سەكۆي حەوشە كە. بەلائى
دەستە راستى ديوه خانە كە شدا ژوورە تايە بە تىكە
دا يكىم بۇو. بە تەنېشىتى ئەو ژوورە شە وە بە رە و
خوارتر. رىك ئالىرەدا موبەقە كە مان بۇ، كە نۇووپە كى
پىر لە ئاردوو مەقالە يە كى لە قور دروستكراوو هەندى
قاپو قاجاغى تىدا بۇو. لە خوارە وە
حەوشە كە شە وە رىزە خانۆچكە يەك پالىان بە يە كدا
دا بۇو. لەم سەرە وە ژوورىكى پىر لە گەنەم يۇو،
بە تەنېشىتى وە كادانە كە بۇو، كە من زۆر جار ئالە و
كادانەدا خۆم لە باوكم دەشاردە وە ..

ھەر بە رىزى ئەوانىشە وە گە وەرى ولاخە كان و
ژوورى كارو بە رخە كان بۇو .. ئالىرە شە وە لە نىيوان
ديوه خانە كە و ژوورە كە دايىمدا رارە وىكى بچۈوك
ھە بۇو ئەو سەرە بە دەرگايى لە تەنە كە دروستكراوى
حەوشە كە مان كۆتايى پى دەھات .. لە گەل ئەو
قسانە يداو بىن وىستى خۆى وەك يارىيە كى قورمىش
كراو بە نىيۇ پانتايە كدا دەھات و دەچۈو.

لىرە ئەو بۇو ھۆلەوي ئاو ھابۇو ..
لەناوھە راستى حەوشە كە شدا كۆلە وانىكى

دەدات. پىرە لە و مەرۋاقانە لە بىرى خۆيىنى سور
زۇوخاوى رەش بە جەستە ياندا دەگەرى، پىرە لە و
گۇندانە لەر وەك قەقەنس سەدەن كەرەت
لە پاشماوهى سووتاوى خۆيان خۇلقاونە تە وە.

پاش سەرخە وى پىرلە يادە وەرى مندالى ھە روا
بە راكشاوى كە وە تىيرامانى ئاسمان و لە بەر خۆيە وە
كە وە ورتە ورت ..

-پىنەچىن ھە مۇو گەردوون لە يارى چاوشاركىدا
بىت ئەگىنە ئەو ھە مۇو ئەستىرە بە بىرقانە شە و
كوان چىان لېھات .. مەگەر خۆيان لە زەھى
نەشارۇدە وە.

ھەستاۋ ھاتە دەرى، وەلى قەھرى لىيە بارى و
چاوانىشى فرمىسەك، كە باي گەرم بەر سىيمى
دەكەوت ھەستى بە كىزانە وە رۇومەتە تەرە كانى
دە كەر. بە تەواوى شوين ھەوارى مالە خاپورە كە دا
ورد رووانى. دە يوبىست يە كەم جار بە خەيال
شىيە وە خشە تىكىرای مالە كە وە بىر خۆى
بىنېتە وە. بەھەر چوار دەھورى خۆيدا رووانى. ھەر
چەندى دە كەر دە بىدە توانى بە ئاسانى پەى
بە ورددە كارى و جىنگاۋ رىنگاى ژوورە كان لە سەر شوين
ھەوارە كە و لە نىيۇ مىشىكىدا يە كانگىر بىكاتە وە ..
تەواوى شوينە كە دووای ئەو ھە مۇو سالانە يەك
پارچە بۇتە تەپۆلکە و دارو پەر دووى تىكەل و پىتكەل كە
لە ھە مۇو لايە كە وە گولە بە يبۇون و خەرەنە و گۈزگىاي
وشك ھەلاتوو دايىپۇشىو.

ئەم يارىيە لىدەگەرلە منىش وەك تۆ دەمتowanى بەدەنکە شقارتەيەك كۆتايم بەم ژيانە بى شەرهەفە بەھينايە.

ورو گىز بەدەورى خۇيدا دەخولايەوە .. واى ھەست دەكەد كچۈلە چۈلۈنە دەم بەپىكەننەكەي جارانە و بەدوواى باوكىدا دەگەرى. لەساتىكىدا ئەو نەخشەو خانوبەرەي نىوخەبالى لى بىز بۇوۇ پاشان لەشىوهى حەقىقەتدا دۆزىيەوە.

ھەمووى چەند ساتىكى كەمەو باوكى دەرگائى حەوشەكە دەكاتەوە، بەپىتاو خۇى گەياندە پېشت دەرگاكەو خۇى لەبۆسەناو بەورىايەوە كەوتە چاوهەروانى.

دەرگائى حەوشە لىكترازو كورە لاۋىكى بالا رىكى توڭىمەدەركەوت، كەشكۈلىكى بەن ھەنگلەوە بۇوۇ بەدەستى راستىشى باوشى گىايى ھەلگرتىوو. سەراپا بۇنى رېحانەو شەمامەي بىستانى لىدەھات، پىسى خىستە ئەم دىوى دەرگاكەوەو بەر لەوەي فرياي سووکە ھەناسەيەكىش كەۋىت كچۈلەكەي پەلاماريدا توند باوهشى بەقاچە كانىدا كردوو بەگۈوتىنېكى سەيرەوە ھاوارى لىكىرد -گەر .. گەر .. گەر .. باوكە گېرم داي .. دۆزىتمەوە .. بۇ ھەركۈچ بېچىت ھەر دەتدۆزمەوە.

گياكەي فېندايە سەر زەوي كەو بەھەر دوو دەست بەرزى كردىوە بۇ ئاسمان .. لەنیو رەشىتى رىش و سەمیلىدا دوو رىز دانى سېپى دەركەوتى ..

لەقامىش دروستكراو ھەبوو .. ھەمىشە كۈپەلەيەك ئاوى ساردۇو مەشكەيەك دۆجاغىيەك تۆراغى بەسەرەوە بۇو .. ژىرەوە كۆلەوانەكە ھېننە فينىك بۇو سەگە بۆرەكەمان كەرىدۇوویە مالى تايىھەتى خۇىو دايىمەو دەرەم لەزىزىدا راكسابۇو.

كاتى چاوهەكانى كەوتىنە سەر جىڭىايەكى تر سىماى گۈزبۇو، دىسانەوە فرمىسىكى گەش و سوېر بەھەر دوولا روومەتە كانىدا جۆگەلەيان بەست، بەلام ئەم جارەيان بۇ دايىكى.

ئىرە جىڭىاي سېپاکەي دايىكم بۇو. سېبەينان بەر لەبىدار بۇونەوەي من و باوكىم، ئەو خەربىكى مەشكە ژەننەنى خۇى بۇو. تۆ لەئاوى كانى روونترو بىدەنگ تر بۇوى دايىكە .. سەربارى ئەو ھەموو كارپۇبارە تاقەت پۈركىننانە تۆ ھەر پىدەكەنەيت .. بەلام كەسى پاکەيان شكاندى و ھەموو دۆكەتىان رېزاند. ئىدى وەك دەربا سەر لەبەرى ھېمەنەت شىّواو فيرەگرىيان ورکىكى شىستانە بۇويت ..

واى دايىكە .. چۈن بۇويتە قورىانى ژيانى دۆزەخاوى نېو ئۆردوگا .. ئەو ژيانەي رۆز دواي رۆز دەمبىنى وەك مۆم جوانىيەكانىتى دەتوانەوە. ھەتا دەمرەم ئەو رۆزەم لەياد ناچى كە بەگىران و شىوهنى شىستانەوە خۇت بەمالدا كردوو، ھەتا توانىت تېيىكت كرده نېو كىلىۋ ئاردهكەي دەست و بەقىز رىننەوە فيزاخت كرد.

-ئارد حەياو نامووسى پى نەھىيىشم. شەرمۇ شكۆي دزىم .. ئا خ خ خ .. دايىكە گيان .. خۆزگە

خوښی جهسته باوکیه و هو له نیو باوه شیدا
ده توایه و هو.

هاروها جانه ده گریاو پهلو پوی راده و هشاندو و هک
جانه و هریکی پیر ترس و قین به هه مهو لا یه کدا
دهستو پیی راده و هشاندو هاواری ده کرد.

-نه .. من دوراندم .. من دوراندم .. باوکه .. من
دوراوترین بونه و هری ئه م سه رزه مینم .. هه تا ماوم
ده بی فرمیسک پیریزم .. فرمیسکی خوښین ئه مه
ئازاریکه له توی باوکه وه بومن ده باری .. منی کلولو
به دبه خت .. منی گیروده چاوش اکاریکیه ک که
هه مهو که سیک پیایدا تیده په ریت و بوی ده بیته
یاده و هری به له زه تی مندالی، که چی من وا پیر پیر
به پرچی سپییه وه به رۆکم به رنادا، تاق و ته نیا جگه
له خوم که سی تر هاوه لی ئه م یاریه نه عله تیهم
نیمه.

مردم هینده چاوه کانم بشارمه و هو تا "ده"
بژمیزم. که چی تو هر خوت به دهسته وه ناده بیت و
ده رنا که ویت .. ئه بی به زهی ترین باوکی دنیا ..
ده و هر .. ده رکه وه .. نابینی و هک شیتم لیهات و وه
بوو مه ته ویل و سه رگه ردانی ئه م دهشت و ده ره
چوکل و هوله .. سویندم به خوا قفت لیت خوشنه بمن.
که نه فت و کوکله دار، مت بمو، به ناسته هه ناسه
بو ئه درا.

پاش قه ده ریک که میک به ئاگا هاته و هو بینی
له بری باوکی باوه شی به و خشته هه لچنراوانه دا
کردو وه که بهرام بهر به هه ناسه گرم و فرمیسکی

پاشان که وته ماج بارانی کچوکله که و ئه ویش توند
توند هه رد و دهستی له شان و ملی باوکی ئالاندو
پیده که نی.

-باوکه من یاریکه م برده و هو تو دوراندت. من
برده و هو تو دفراندت .. به راستی باوکه گیان تو ئه و
هه مهو ماوه یه له کوبدا خوت شارد بووه. خو من
شوین نه ما به دواتدا نه گه ریم و پرسیارت نه که م. ئه رز
قووتی دابووی یان ئه ژدیه ای حه وت سه ری نیو
چیروکه کانت فراند بیووتی .. باوکه چون دلت هات ئه و
هه مهو ماوه دوورو دریزه خوت مر لی بشاریت وه. ئاخار
نه ته زانی که من بی تو ناتوانم بژیم .. من رقم لیته
باوکه .. قه ت .. قه ت لیت خوشنابم .. لیت زویرم ..
بروا ناکه م .. هیچ باوکیک هه بیت له تو دل ره قترو بی
به زهی تر بیت ..

خوی نووسانبوو به باوکیدا و رکاوی و گرینوک
فرمیسکی سویرو گرمی به سه ردا ده باران. جار
جاره ش له حه زمه تاندا به چه پوک و مشت ده یکیشا
به نیو شان و شه پیلکی باوکیدا و به سه ریدا
ده پیزیاند، به لام بی ئه وهی باوکی ته نانه ت یه ک
جوکه بچوکیش بکات.

کچوکله ههستی به لینجی و گرمی سه رسانی
باوکی کرد، دواتر له گه ل هه ر چه پوکیدا
هه ستیده کرد دهستی رو ده چیته نیو جهسته
باوکی و شوین دهستی چال ده بیت. به ئه نداره یه ک
مه چه که کانی روو چوونه نیو گوشت و ئیسکو

خاپوری گوندەکەدا دەپروانى و بەدووی خۆيشىدا
ھېلىكى تەپو بارىكى فرمىسىكى بەجىددەھىشت.

لەسەر گرددەكە دانىشتو ئەزتۇي بەرهە
سینگى راكىشاو ھەناسەيەكى قوللى ھەلمىز،
بەدوو چاوى تەپو قوللەوە رووانىيە وېرانەي گوندەكە.
لەزېرىلىۋەھە بەورتە ورت كەوتە قىسەكىرىن لەگەل
خۆيدا.

-رۆزانىيك ئىرە پېر بۇو لەقاوقىز .. لەزىان و
ئاوه دانى، لەدرەختى بالا بەرزى پې جىريەوەي مەل ..
لەگەل نىيگا خەماويەكانىدا، لەقولايى ناخى خۆيدا
بەدووی وېنەكانى مندالىدا دەگەراو ئاۋىتەي
دەقەرەكە دەكىن.

-لە بەرى ئەو چەممەوە سى مال
سەريانىكىردىبوو بېكدا. لەم بەرىشەوە رېك ئالەۋىدا
مۇزگەوتى ئاوايىبىو. نەختىك بەرە خوارتر حەۋەزەكە
بۇو، ھەمىشە پېر بۇو لەپىياوانى گوند كە
لەسييەرەكەيدا سەرخەوي نىۋەرۈي گەرميان
دەشكەند. ئالەۋىشدا دار توبەكى ئەستورى
زەبەلاح ھەبۇو، ئەوەتا تا ئىستاش كۆتەرەيەكى
رەش ھەلگەراوى ليماواهەوە ..

واي خوايە .. لە رۆزانەداو ھەموو ئىوارانىك ئەم
تۆزە جىڭايە پېرەبۇو لەدەنگى مەرۇ مالات و قاوقىزى
شوانەكان و لەنجه و لارى كىزان .. تو پروانە مەرۆق چ
ياريەكى ناشىرىن دەكات .. لەو ھەموو باخ و بىستانە
سەوزانە .. لەو ھەموو ئىنسان و مەل و ئازەلانە، جىڭە
لەخۇلەمېش ھېچى تر نابىنرى .. خوايە گيان .. ئاخىر

سوېرى چاوه كانى خۆيان پى رانەگىراو دىسانەوە
بۇونەتەوە بەقور سىنگو دەم و چاوه قىز ئالۆسكاوى
بەقور سواغ درابۇو. پىر لەدىيۇو درنج دەچەو وەك
لەمەرۆف.

قەبىرە ژنىكى پەكەوتەوە لاواز، سەرەپا غەرقى
قورو فرمىسىك، تاق و تەنيا لەزېر رەحىمەتى قرجە
قرچى گەرمائى هاۋىنى گەرميانداو لەنىو پانتايى
خاپوركراوى گوندىكى لەمېشىنەدا، دىمەنېكى
ساماناك و پەرس و شىكتىبۇو .. بەلام ئەو وەك دېلە
گورگىكى تورە كە راۋچى پەلامارى بىچوھەكانى دابى
خۆي راپسکان و كەوتەوە سەرپى .. و رەق راوهستاو
بەقىزەوە ھەر لەتەوقى سەرەوە تا نووكى پى
تەماشى خۆي كرد .. دلۋىپە قوراوى خىشت
بەھەموو جەستەيدا دلۋىپ دلۋىپ دەرزايدە بەر
پېيەكانى .. بىزىكى پېر تەحەدا كەرنىشىتە سەر
لىۋەكانى و دانەۋەوە كەوتەوە ھەللىشىلانى قورى
خىشتە تواوه کان .. تا سەر لەنۇي بىيانكاتەوە بەو
خىستانە مالە بابى پى ئاوه دان دەكانەوە.

زەرەدەگەرى گەرميان لەتەوقى سەرى دەداو زىاتر
ورو گىزى دەكىد .. ولى ئەو ھەر سورى بۇو لەسەر
دروستكىرىنەوە خىشتە كان و بەدوو دەستى قوراوى
لەرزوکەوە ھەر خەرىكىبۇو ..

لاي ئىوارە كاتىك دنیا ھەندىك فيئنك تر بۇو ..
لەسەرخۇو بەبارى قورسى خەم و پەزارەوە بەو
تەپۇلکەيەدا سەركەوت كە بەسەر پاشماواھى

سەپرو نامو. پەلەزوجخاو گربان کە لەشیوهى سیلاؤبکى قورو لىتەداو لەناخەوە هەورۇزمى بۆ دىنىيە و لەچاوه کانىيەوە وەك دوو جۆگەي نىيە كىلگەيەك بەھەردۇو روومەتە چرچە کانىدا دىنە خوارى .

- دىسانەوە ھەر ھېچ .. دەزانم تائەبەد نايىدۇزمەوە وانە شاراوهتەوە .. بىدۇزىتەوە ..

گرياو گريا .. ھاوارو نالەى گەيشتە ئاسمان .. قەتارەدى دلۇپى پىرو ڈرىشتى فرمىسىكى سوپىر كۆتايى نەبۇو. شەۋى تارىك ھات و بەھەزاران ھەزار ئەستىرەدى گەش و رووناك وەك پولەكە لەنیو قولايى تارىكىھەدا دەبرىسكانەوە لەچاوى ئەمېشەوە بەھەزاران ھەزار دلۇپە ئەستىرەدى جوانترو گەشتىر دەبرىسكانەوە.

بەدرىزايى شەۋى هيمن و كې گرياو فرمىسىكى رىشت تاقە ھاواھلىشى دەنگى ئە و بۇممە بۇو كە لەنیو كەلاوه كانەوە دەيخوبىندو گۈرانى بۆ غەباوهت و نەگبەتى مروف دەچىرى لەنیوان ئە دوو دەنگەشدا، فرمىسىكى سوپىر كارى خۆى دەكردو هيىدى هيىدى بەزەويە رەقەلائەكەى سەر گرددەكەدا رۆدەچىوو دەيىكىدە قوراو .. سەرەتا قوراوبكى خەست و تۇندو تۈل .. بەلام سات دواى سات نەرتىرو شى تر دەبۇو .. بەرادەيەك لەنیوھەشەودا تونانى راگرتى كەمترىن قورسايى نەبۇو .. سەرەتا ھەردۇو پىكاني لەسەرخۇ رۆچۈونە نىيۇ قورە لىتەكەوە .. ھەندىك خۆى راپىسكاند بەلام بېھۇدە بۇو .. تەواوى سەر

كوا ئەوانىت لەسەر شىوهى خۆت خولقاندۇوھ .. مروف بەچى لەتۆ دەچىت خوايە .. نامروف لەشىوهى تۆ نىيە مروف لەشىوهى ۋايروسە، رېك وەك ۋايروس رووبىكتە ھەر ئاوهدانىك تا وېرانى نەكانت و نەيكۈزىت جىئى ناھىلىت ..

مروف وەك ۋايروس بەسەدانو ھەزاران جۆر خۆى دەگۈرىت .. مروف ۋايروسە .. پەتاو نەخۆشىيە .. ئە و رۆزە ھەر دىت توش ناچار بەفرمىسىكى سوپىر بىكەن .. دەكەوانە چاوهرىنى چىت .. وا باشتىر نىيە ئە و بەشە چكۈلانە تىرىشى لەفرمىسىكى سوپىرى خۆتدا غەرق بىكەيت و سەر لەنۈھە لېشىلىتەوە دەنیاپەكى باشتىر مەخلوقىكى دىلنەرمىرى لىنى بخولىقىنى .. دەزانم رۆژىك دىت لە و ھەمۇ سۆزو بەزەيىت بۆ مروف پەشىمان بىتتەوە ..

بەر لەوهى خۆر وەك پىرەقالىك ئاودىيى چياكان بىتت دەستى خستەوە سەر چاوه تەرەكانى و كەوتە ژماردن ..

يەك .. دوو .. سى .. ھەشت .. نۇ .. د .. ھەر دوو دەستە بۆر ھەلگەراو قوراۋ يىكانى بەدۇو ئاراستەدى جىاوازاو لەسەرخۇ، لەسەرچاوه كزو تەرەكانى لاداۋ چاوه كانى ھەلگلۇفت .. بىلبىلەكانى بەشىوهىكى نا ئارام دەھاتىن و دەچۈون .. دوور رووانى، پاشان بەلائى راستىداو دوواتىر بەلائى چەپى خۆيدا .. هيچى بەدى نەكىد .. سالانىكى زۆر ئەم رى و رەسمە ھەمېشە دووبارەو سى بارە دەبىتەوە و بۆتە شىوه نوېزىكى تايىھەت بەخۆى .. نوېزىكى

سوره وه روچونه قورى سەر گرەدەكەن و كۆتايى
بەھەممو شتىك هات.

لەنیو تارىكى تۆخى پى دەشته كانى گەرمياندا
.. ھەميشە كۈندە پەپۇويەك دەخويىت. لەبەزاي
تەپۇلکەيەكى پى دەشته كانى گەرمياندا .. كانيك
تەقىوه تەوهەد يەك پارچە ئەو چەممە و پى دەشتانەي
كردۇتە ئاو ..

بەلام ئاويكى سوېرى.

* گر: وشەيەكى تايىهت بەيارى (چاوشاركى)
يە ئەوهى خۆى دەشارىتەوە لەكاتى دۆزىنە وەيدا
پىئى دەوتربىت (گر) وانا دۆزرايتەوە و لەيارىكە دەچىتە
دەرەوە.

* ئەم چىرۇكە لە دەيەمین فيستيقالى
گەلاۋىزدا خەلاتى دووهەمینى بەدەستەيىنا.

٦٨

گرده كە بىۋوه قوراوى سەختو بەرهە ناخى خۆى
پەلكىشى دەكردو سات دواى سات بەناخى
قوراوه كەدا رۆدەچجو، تەزووېكى پېرسەنلەزەت
تەواوى جەستەدى داگرت، ھەستى كرد لەكۆتايى
خۆى و چاوشاركىكە نزىكبوتەوە .. ھەتا هيىزى تىدا
بۇو لەنیو تارىكىكەدا قىزاندى.

- باوکە .. تۆم بۇ نەدۆزرايەوە .. يارىيەكتىر بىردىوھ
.. و من دۆراندم .. نەز ھەردووكمان دۆراین .. بىنکەوھ
يارىيەكتىر مان دۆران .. دەزانم ئىستە تۆيىش بەدواى
مندا دەگەربىت و دەتەۋى بىمدۆزىتەوە .. ھەردووكمان
دۆراین .. ھەردووكمان بىزبىوين .. لەئىستە بەدواوھ
كەس بۇت ناگەربىت منىش بىزىدەبمۇ كەس بۇم
ناگەربىت ..

وردە وردە لەقوراوه كە رۆدەچجو .. چاوه پېر
فرمىسىكە كانيشى زەق زەق دەيابروانى .. كە
تاسەر سنىگى لەقوراوه كەدا غەرق بۇو .. ھەردوو
مەمكە سىسى و چىرچە كانى وەك ئەوهى ھەستيان
بەبۇنى مردن كىرىدى. بەسەر قورەلىتە كەدا ھەندىك
كەوتىنە خۇراپسىكاندىن وەك دوو بىنچوھ چۆلەكەى بى
ئەزمۇن لەفېرىندا كەوتىنە سەماكاردىن بەسەر
قوراوه كەدا، بەلام ھەمموسى چەند ساتىكى كەم بۇو
نغرۇ بۇون.

دووا شت چاوه كان .. ئەو چاوانەى وەك دوو
كانيلىكى سوېرى قەت قەت وشكىيان نەكىد لەكاتىكدا
دۇور دۇورو لەنیو قولايى تارىكىكەدا وېلى بىنېنىك
بۇون .. نۆرەيان هاتو بەدوانىگاي وېلى و فرمىسىكى

٦٧

پرسیاریکی بى وەلام

پرسیاریکی بى وەلام

ئەى كەريمى كورى ئامىنە، تۆ دەرچووبىت
لەخانووى يېوهقايى دنيا، تۆ گەيشتى بەخانوونى
رۆزى جەزا، تۆ دەرچووبىت لەخانووى خەونو فەنا وا
گەيشتى بەخانووى رۆزى جەزاو، تۆ دەرچووبىت
لەخانووى خەونو فەنا وا گەيشتى بەخانووى رۆزى
بەقاو، تۆ دەرچووبىت لەخانووى پېلەگومبرايى و
گەيشتى بەخانووى خۆشىخلىقى يېدۋايى، تۆ
دەرچووبىت لەخانووى پېلەپەزارە ناخۆشىي،
شادبۇرى بەزە حەمە بەزە يى خواي مەزن، ئەم قەبرە
يەكەم پلەيە لەزىيانتا لەپلەكانى رۆزى دوايى، دوا
پلەيە لەپلەكانى ژيانى دنياى فانى.

تۆ بزانە و خۆت ئامادەبکە ئىستا دىنەلات دوو
مەلائىكە، لەلایەن خواوه نىرداون بەزە يىيان بەحالى
تۇدا دېت و دلسۈرن بەتۆ، ھېچ مەترسەو دلتەنگ
مەبە، خوا يارمەتىت بدوا رىگات پىشانيدات.

ئەو دوو ملائىكەيە خوا پرسیارت لىدەكەن و
دەلىن: خوات كىيە؟

شەوو رۆزى ناو ئۆردوگا كە جىاوازىيەكى ئەوتۆى
نەبوو، شەوانى رەشىكى قوولو تۆخ، چەشنى
ئەزدىھايەكى نووستۇو بەھەزاران ھەزار بىرىنى پې

لیکنالین، به پیشی خهونو خهیالی قوولی ناو
یاده و هر بیان، ئەو دوو ئەستیره گەشە لەیل و
مەجنونون، لەچەند ساتىكى كەمى نیوه شە دادا
سالى يە كجار پىكىدە گەن و بەدھورى يەكتىدا
دەخوليئە، هەر مروقىتىك ئەو لېكىالانە بىنىت، هەر
ھيواو ئاواتىكى ھەبىت بۆي دىتەدى.

ئەوان چاوه روان نەو دوو عاشقە بەيەك بگەن و
لەبرى داوا كىرىدى تەنورى پى ئالتوونو تەمەنلى نوح،
داواى گەرانە وەى ئەنفالە كانى لېكىن، دەلین
جارىكىان قەيرە كچىك شەو لەخە ويدا لېكىالانى ئەو
دوو ئەستىرە يە بىنيو و خىرا ھاوارى كردووە:
لەيلا وا تو بەمە جنۇوی خۆشە و يىستى خوت
گەيشتى، دەى بامنىش بەدەستىگىرانە كەم بگەم و
سبەى بىگەرىنە و لام..

دەلین بۆ سبەى و لەخە و لەخە و پاشنىوھرۇدا
لە دووھم خە ويدا لە گەل ئىسىكەپە يىكەرەكدا
زەماوهندى كردووە.

دەلین قەيرە كچە كە و تۈويەتى لەناو خە و كەمدا
زاوا هيىنده بەكە يىف بۇوە، لەبرى فرمىسىكى
خۆشى، لم لەچاوه كانىيە وە هاتووھتە دەرى.

ھەندىكى تر لەخەلکى ناو ئۆرددە گا زۆرە ملىيە كە،
دەچۈونە سەر شە خسە كانو سى بەردى خېيان
دە خستە سەر يەك و لە گەل خولانە وەيدا پەنجە
بچۇوكىيان دە خستە سەر وە رازىيان بۆ گەرانە وە
ئازىزە كانىيان دە گرتە وە، ھەندىكى جارو لەناو قاوقىز و

كىمە وە، رۆزانىشى خۆلە مىشىيە كى تۆزاوىي جگە
لەرەنگى بلۇك و چىمەنتۆ ھىچ رەنگىكى تر بۇونى
نەبوو.

تەنانەت ژيانىش ھەر رەش، رەشىكى بىمابۇو،
بەيەك ئاراسىتە دە جما، زۆرجارىش لەبرى ژيان
پىيىدە و ترا چاوه روانى.

خەلکى ناو ئۆرددۇگا كە بەدەم كارى رۆزانە وە
چاوه كىيان ھەر لەرېڭا كانە و چاوه رى دەكەن..
مندالەكان لەچاوه روانى باوک و دايکياندان، پىرە كان
لەچاوه روانى مندالە كانياندان و رۆز تا ئىسوارە و
لەسېبەرى كالى رىزە بلۇكە خواروخىچە
ھەلچىرا وە كاندا و وەك رىزە پەر سېلىكەى بەھارانى
سەر تەنافە تىلى كارە باكان پىشىيان بە دىوارە كانە وە
دەداو بەدەم كىشانى جگەرە و چاوه روانىيە وە، يەك
لەدواى يەك خەونە خۆشە كانى خۆيان بۆ يەك
دەگىرایە وە، ئەو خەوانە كە ھەممو
دەچۈونە وە سەر يەك چاوه رۇ وە زاران جار بۇيە كىيان
گىرابووھو، لەھە مووشىدا گەرانە وە دەستىپىدە كان
و چاوه روانى كۆتايى دىت.

ھەندىك لەخەلک شەورقۇز سەر يان بە سەر
راديو كانى دەستىيان وە شۇرۇركەبۈوه وە چاوه روانى
لىبۈوردنى گشتىي كودەتاي سەربازىي بۇون.

ھەندىكىتەر شەوانى درېشيان بە سەر تەنور يان و
سەربانە نزمە كانە وە دە بىر دە سەر وە چاوه يان دە بىر يە
ئاسمان و چاوه روان بۇون ئەو دوو ئەستىرە گەشە
خۆرە لات و خۆرئاوابى ئۆرددۇگا كە بەيەك بگەن و

خوشی، هیوای پیکگه یشتنی کورو کچو
پیریزنه که‌ی.

ئه‌و رۆزه جیی بەخۆی نه‌ده‌گرت و بەناو
حەشاماته که‌دا ده‌هات و ده‌چوو، گوبی بۆ هەوالو
قسە‌ویاسى خەلکه که راده‌گرت و بەردە‌وامیش
چاوی رووه‌و باشورو لەسەر رینگاکه بwoo.

دەمەو مەغريب، حەشاماته که دل شکست و
نائومىد بلاوه‌يان لېكىردوو گەرمانه‌و ماله سارده‌کانى
خۆيان، هەر بەته‌نها سۆفى كەريم نەبیت بەسەر
بەردىكە‌و و رووه‌و قووللای شەقامە که دەسته‌ونەزەر
دانىشتبوو ماندوو برسى، سىگارى بەسىگار
پىدە‌کردو لەزىز لىوە‌و دەيگوت:

-بەپى خەوه‌كانم بیت لەتاريکى شەودا
دەگەرینه‌و ..

ئىدى له و شەوه زەنگە داو تاكو تەنيا تا دەمەو
بەيان لەجىگە خۆی نەبزاو سەرماش
ھەلىدەلەرزاند.

رۆزىکى نوى هات و كەس دەرنە‌کەوت، لەرۆزى
دۇوه‌مى چاوه‌روانىكىردىدا خەلکو خواى خېرە‌مەند
زۆريان لەگەل وە تا چاوه‌روانىيە‌کەي بىشكىنیت و
بگەرینتەوە بۆ ناو ماله‌کە خۆی، بەلام ئەو ملى
نەدە‌داو بەتۈرەيىيە‌و پىى دەوتىن:

-بەته‌نها يرۇمە‌و ناو مالى چۆل و بىكەس چى
بکەم، ئىرە بۆمن باشتىرە، هەر هيچ نەبى سەبوورىم

راکەرەكەی ژنان و كچانى دواى تەنكەره ئاوى ناو
كۆلانىكى ئۆردوگاکەدا، كچىك پى به‌گە رووي هاوارى
دەكىد:

با باوكو كاكەم بگەرینه‌و، دەبىت
لەحەوشە‌كە ماندا بىرە ئاۋىك لېيدەين.

مندالىك هەميشه كتىبە (ئەلەبىي) نويكەي
خۆي دەكردە‌و بەدايىكى دەوت:

-ئەگەر باوكم بگەرینتەوە، چىرۇكى بىزنى ئازاكە و
مام گورگى بۆ دەخۇننمە‌و.

ژيان ھىدى ھىدى و بەبارى قورسى
چاوه‌روانىيە‌و بەردە‌وام بwoo، مرۆڤ ھەبwoo لەتىو ژۇورە
تارىك و شىئدارە‌كاندا بە‌دونىگاى وېلە‌وە دەمرد،
ھەبwoo بەسەر شەقامو ناو كۆلانە‌كاندا جەلەدە لىيى
دەداو دەمودەست دەمرد، ھەبwoo لەبرساو ھەبwoo
لەخەم و مەرافقا دەمرد..

دارتاشە‌كان ھەتا بىشكە و كورسىيە‌كىيان
دروستدە‌کرد، سەد دانە و زياپر تابۇوتىان دەفرۇشت.

لەيەكىك لەرۆزه خەماوېيە‌كانى ئۆردوگاکەدا،
درۆي عافوات بەخىرايى بلاوپووه‌و، دوابە‌دواى
درۆكە ھەردوو بەرى شەقامە‌كە جىمە دەھات
لەخەلک، وەك مىرولە رىچكە‌يان بەست و كەوتىنەرى
بۆ پىشوازىي، لەھەمۇوان پەرۋىش سۆفى كەريمى
پىرە پىاواي رىش چەرمۇو بwoo، بەگۆچانىكە و
خېراخىرا ھەنگاوى دەنا، دللى پىر بwoo لەھىواو

-ره حمه‌تی خواتان لیبیت گه‌ردنی ئازاد بکەن..
باخواى گه‌وره ره‌حمى پېپکات و بیخاته جه‌ننەتەوە.

ھەرھەمۇ كەوتىنە ورتەورت، بەتەنەها پېرەمیردىك
نەبىت، كە بەنیگايدى كى قولۇ پېقىنەوە دەپروانىيە
گۆرەكەى سۆفى كەرىمۇ لەگەل مىزى قوللى
سېگارەكەى دەستىدا، ناخى خۆى پېر لەدۇوكەل
دەكىدو لەسەرىشەوە خەمو تالاوىكى لەمېزىنە
زەرد لەكونە لۇوتنە فشە كانىيەوە بەتەۋۇزم دەھاتە
دەرى و سەمیلە زلە سېپىيەكەشى زەردادى مەراقى
لىيەھچۇرا.

كايىتكى خەلکى سەر گۆرسستانەكە بالتەو
بىلەكانيان دا بەشانيانداو بەسەر و رىشى
تۆزلىنىشتىووهو دوا بەدواي مەلاكە رووهە ئۆردوگاڭكە
خلۇرىبۈونەوە. پېرەمیردەكە بەتەكانى گه‌وره خۆى
گەياندە مەلاكەو لىيى پىرسى:

-مامۆستا مەلايكەتەكانى خوا، لەناو گۆردا بەچ
زمائىك پرسىيار لەكەسى مەردوو دەكەن؟
مەلاكە ئاوريڭى سەيرى لەپېرەمیردەكە دايەوە و
بەدەم رىۋەدە بەساردىيەكەوە پېتى وەت:
-بەلۇغەي قورئان.

-ئەي ئەگەر مەردوويەك عەرەبى نەزانىت؟
-ئەگەر ئەھلى جەنەت بىت، خوا قودرەتى
ئەوەي دەداتى كە بەلۇغەيەكى عەرەبى فەسيح
جواب بداتەوە.

بە شىنەبایە دېت كە لە باش سورە بۇنۇ بەرامەى
ئەوانم بۇ دەھىنېت.

دوو شەورۇز بەو حالەوە ئامادەنە بۇو
سەرەپىگاڭكە جىبەھىلىت، تا لە بەرەبەيانى رۆزى
سېبىمدا رېبوارەكان كەوتىن بەسەر تەرمە وشکەو
رەقەھەلاتۇوه كەيدا.

مەردو خەونو هيواى گەرانەوە كورو كچو
ژنەكەى نەھاتەدى.

بە زمانىتىكى شىرىن و ئاسان بەوتارىكى مەلیخ و
زۇر جوان بلى (الله) خومە.

دەپرسن پېغەمبەرت كىيە؟ بلى (محمد) درودى
خواي لىبىت پېغەمبەرمە.

ھەرەھە پرسىارت لىيەدەكەن لە دىنت لە ئىمامت؟
بلى (ئىسلام) دىنەمە و (قورئان) ئىماممە.

پرسىارت لىيەدەكەن لە برات لە خوشكە كانت؟ بلى
پياوانى موسىلمان برامن ئافەرەتانى موسىلمان
خوشكمەن.

ھەرەھە پرسىارت لە قىيلەت دەكەن؟ بلى كەعبە
قىيلەمە، شەھادەت بىدە، بەراستى مەردن حەقە،
قەبر حەقە، زىندىوبۇونەوە حەقە، بەھەشت حەقە،
ئىستاھەيە، جەھەنەم حەقە و ئىستاھەيە.

ھەر بەدواي تەلقينەكەدا، مەلا رووى كرده
خەلکەكەو هاوارى لىكىردىن:

ئاخۇ ئىستا لەناو گۆرەكەيدا دەتوانىت
لەمەلائىكەتەكانى خوا بېرسىت.

لەحەزمەتىندا نەيتوانى قىسەكانى تەواو بکات و
لىبۈھە كانى كەوتىنە تەتەلە و فرمىسىك بەر چاوانى
گرت.

مەلاكەش بە دىمەنە خەمىكى قورس ئەوكى
گرت و بە ئەسپايىھە وە پىنى وت:
-بلى، سوئالەكە بلى؟

-ئەنفالەكان لەكۈن و كەى دەگەرېنە وە؟

لەكۆتاينى چاوهروانىدا

بەهاناسە پېرىكۆھ، بەردەۋام بەدواتى مەلاكەدا
ھەنگاوى ھەلەدەھىيەندا دىسانە وە پرسى:
-كەسى مەردوو پاش وەلەمدانە وە پرسىارە كان،
بۇي ھەيە ئەويش پرسىار لەمەلائىكەتەكانى خوا
بکات؟

مەلاكە ھەر بەبىستىنى ئەم قسانە، ناوچەوانى
ھىنایە وە يەك و بە تۈورەپىيە وەلەمە دايە وە:
(ئەستەغفۇروللَا)، كفر مەكە پېرەمېردى، مەردوو
چۈن سوئال دەكت، بەنى ئادەم تا ئە و رۆزەي لە
(دار الفناو) دايە، بۇي ھەيە سوئال بکات و بېرسىت،
كە گەيشتە (دار الخلود) بۇي نىيە تەنانەت نيو
سوئالىش بکات.

-ئەي ئەگەر لە (دار الفناو)دا پرسىارە كەت
وەلەمە نەبوو؟

مەلاكە تۈورەتر لەپېشىو ھاوارىكىد:
-ئەمە تو دەلىي چى پېرەمېردى خەلەفاو، ئاخىر
ئەوە چى سوئالىكە وەلەمە نىيە، ئادەي بىلىي؟
پېرەمېردىكە لەرۇيىشتن وەستاۋ، توند قولى
مەلاكەي گەرتوو رووھو خۆي وەلەمە كەنە كەنە
پېرىيە نېچاوايى و بەھىمەنە وە پىنى وت:

-سۆفى كەرمى رەحمەتى ھەتا دوا
ھەناسەشى دا، كەس نەبوو وەلەمە پرسىارە كەى
بداتە وە ھەر بە مەراقەشە وە مرد، دەمە وېت بىزانم

لە کۆتاپی چاوه‌روانیدا

- لە بىرمە سەرەتا، مالى مىمكىم رووى
 لە پانتايىھەكى بە رفراوانى سەۋىزى بۇو، پشتى
 كىرىبووه ئۆردوگا قەرە بالغە كە.

تاقە مالىيىكى چكۆلانەى پەripoot، كەوتبووه
 هەرە دامىنلى خانووه خوارو خېچەكانه وە.

لە چەند سالى يەكەمى بىنیاتنانى ئۆردوگا زۆرە
 ملىكەدا بىستىك خوارتر لە دەرگاى حەوشەى
 مالە كەيەوە هەموو بەھارىك دەبۈوه كىلىڭەى

زۆرى نەبرد كىلىگەى فەريكەنۆك وەرگەراو بۇو
بەكىلىگەى كىلى گۇرەكان.

لەئىستادا ھەموو شت گۇراوه تەنیا مالە شىرە
لانەوازەكەى مىمكىم نەبى.

ھىيندە نەيىت جاران پېشى كىلىگەبۇو، ئىستا
گۇرستان، جاران تولەرىيەكى خواروخىچى پىدا
تىدەپەرى، ئەمېستا راستەشارىيەكى فراوان كە
رۆزانە چەندىن و چەندىن تەرمى پىدا تىدەپەرىت
لەدۆزەخەوە بۇ دۆزەخ.

من گەورەبۇومرو بەمەبەستى خوبىدىن چوومە
شار، مىمكىشم وەك كارگوزار لەيەكىك
لەقوتابخانەكانى ئۆردوگاكەدا دامەزرا.

بەيانىان تادەمەو نىوەرۇپۇلى مندالەكان
پاکدەكاتەوەو دەمەو ئىوارانىش لەبرى دانىشتن و
چاوهەروانى بەرددەرگا دەچىتە نىو گۇرستان.

-يەكەم سى سالى نىو ئۆردوگاكەم
بەچاوهەروانى بىرددەسەر، بېموابۇو لەھەر سانىكدا
يىت كورەكەم دىتەوەو لەبەرددەم دەرگاي
حەوشەكەمدا باوهەشى پىدا دەكەم و تىرتىر ماجى
دەكەم.

دلى دايىك پەر لەسۈزو خۇشەويىتى، لەرىڭەى
خەوەوە پەى بەھەموو رازو نەيىنى و حەقىقەتىك
دەبات.

سوپەينانىك، بەخەبەرھاتمو زانيم چى تر
كورەكەم دلى لىناداو لەزياندا نەماوه، پىشتىر

سەوزى فەريكە نۆك، وەك فەرشىيىكى ئەستورى
سەوز سەوز تەواوى دەشتايىيەكەى دادەپۇشى،
وەك چۆن بەفر چيا دادەپۇشىت.

مىمكىم كەس كەسى نەبۇو، جىگە لەخۇي و
خودا، كەسى تر لەو مالە چكۇلانەيەيدا نەبۇو، تاقە
ژۇرپىكە بەرھەيوانىيەكى بچۈوك بەدەمېيەوە
حەوشەيەكى فراوانى تەنەكەرىز ھەبۇو.

ھەرچى جارىك دەچۈومەلائى، دەمبىنى
لەبەرددەم دەرگاي حەوشەكەيدا هەلکۈرماوه و لەگەل
ھەر دەنكە تەسبىھىكى نىۋو دەستە زېرە كانىدا،
لەزىز لىيۇوه دەلىت (اللَّهُمَ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى
الْمُحَمَّدِ)، چاوه كىزولەكانىشى پىروھە ئەو لا
رىگەيەي كە كەم و زۆر بەدەگەمن مەرقى پىدا رەت
دەبىت، بەبىنى منى چكۇلانە دەگەشايەوە خىرا
ھەندىك ورده پارەي دەخستە مشتمەوە دەيىوت (
بچۇ فەريكە نۆكى پېيىكە...)، ئىدى دەمەو عەسran،
بەديار باوهەشىك فەريكەنۆكەوە دادەنېشتنىن و لەگەل
عەسرەچادا دەنك دەنك دەمانخىستىن نىۋ زارمانەوە.
(تائىيىتاش مندالى نىو يادەوەريم تامى ئەو
فەريكەنۆكانە دەدات).

خەللىكى نىو ئۆردوگاكە كەوبۇونە ژىر بارى
قورسى ژيانەوە، بەھەموو نەگەتىيەكانىيەوە، وەك
ئەوهى تاععون لېيدابن بەلېشاو لار دەبۇونەوە
ھەناسە سارد دەمردن.

بهدواي خومدا ده رگاکه م کلومداو يه کسهر بهره و
گورستانه که چووم، بهنيو گوره کانداو زيكزاك خوم
گهياندي.

لهو ئيواره باراناویيەدا، ميمكم له کوتھره داريکى
رەش دەچوو، كە به ئاگرى ئافات سووتا بىت،
بىئەوهى بەخۆي بزاينىت لهنيوئەو دوو گوره
سەريه تالەدا ببۇوه سومبۇولى مەرگەسات، كاتىك
منى بىنى ورد ورد وەك گولىكى پەزمۇرەد
گەشايەوه، بەرامبەرى دانىشتمو هيچىم نەوت و
ئويش ورتەي له دەم نەھاتەدەر.

لەنيو سکونى گوره کاندا من و ميمكم بەرامبەر
بەيەك لە كىلى سەر گورىك لە گورە كان دەچووين،
نەك دوو مرۆقى زىندۇو، رۆزانىك بەر لە ئىستا منىش
وەك ئەم ميمكم داما وەم ھەموو رۆزىك دەھاتەم نېيو
ئەم گورستانه وە، بەلام من بەمە بەستى خوبىندۇ
سەعيىردىن دەھاتەم ئېرە و لەزىز سېبەرى كالي
تۈونەمامىكى سەر گورىكدا، پىشتم لە كىلىك
قايمىدەكردو دەسکەوتە گرنگە كانى شۇرۇش و
سوورى ژيانى بۆقىم لە بەر دەركەر.

ميمكم خىرلەخۇنەدىيەدەم، بە دەم نزاو
پارانە وە وە لىيۇھە كانى تەتەلەيان دەكردو زولفە
سېبىيەكەى لەزىز ھەورييەكەپە و شۇرۇبووه لاي
چەناگە قوپاوه كەى و تاك تك دلۇپە بارانى لىيدەچۇرا،
چاوه كزو بە قولاقچۇكانى پېرو تەر فرمىسىك بۇون،
ۋېنەي خۆرىكى سەوز لە بەرزايى لاتەنېشتنى چاوى
چەپىدا كوتراپۇو، كە لە گەل خۆيدا دەكەوتە ورتەورت

چاوه ۋابۇوم بەپىيەكانى خۆي بىتەوە و زىتەو زىندۇو
لىم يروانىت، بەلام پاش ئەو خەوە چاوه ۋابۇوم لەنيو
دارمەيتىكدا بۆم بەيىننەوە تا لەتەنېشەت خۆمەوە
گورىكى بۆ ھەلبەستمۇ منىش وەك خەلکى ھەر
كات وېستم بچەمە سەر مەزارەكەى و بىدوېنەو
بەسەريدا بىگرىم.

لەوە دەترسام تەرمى كورەكەم درەنگ بگاتو
لە گورستانەكەى تەنېشتمەوە جىڭەيەكى بۆ
نەمېنېتەوە، ماوەيەك خۆم بەھەلکەندىنى گورى كورە
تەرم بىزربۇوەكەمەوە خەرىك كرد، ھەمۇو رۆزىك پاش
گەرانەوەم لە دەواام، خاكەنازاو قازمەكەم ھەلدە گرت و
دەچوومە نېيو گورە كانەوە و لە جىڭەيەكى باشدادا كە
ھەرجوارلاي گورىوو، دووجالە گورى جوانو باشم
لىيدا، يەكىكىان بۆ كورەكەم و ئەوي ترىشىيان بۆ خۆم،
ئىستا من بېرىزتېكىم ھەمۇو ئىيوارانم لەنيو چالى
دوو گوردا بەنزاو گريانەوە بەسەر دەبەم.

تاقة ئومىدم گەرانەوەي تەرمى كورەكەم بەر
لەوەي خۆم بېم بەتەرم.

جارىكىيان لە گەرانەوە مداو لە ئىوارە عەسرىكى
باراناوىدا رووھو ميمكم كەوتەرى، دەرگاى
شەقوشىرى حەوشەى مالەكەى كەوتبووه سەر
پشت.

لە ژۇورەوە چەند بىزىكى لاسارى رەش رەش
دەميان ژەنېيۇوه تەشتە نانەكەى و بەقەپالى گەورە
دەيانماشىيەوە، پىمدانى و پەلەو بە دەمى پىنانەوە
تىيان قووچان و ھەلھاتەن.

دەكەونتە بەر پىكانمان، تا وايلىهات ژىز بنجكەكان
پىپەر بۇون لەلاشە كرمى بىڭىيان و جولە.

لەپاش خەوى ئەو بەرەبەيانەوە ئىدى
چاوهەروانى بەردەرگاي من بۇ لەباوهشىكىدى كورە
بىزرىووه كەم، گۇرا بەچاوهەروانى تابووتىك كە تەرمى
كورەكەمى تىدا هەلگىرايىت.

ھېشتا سالۇ نيوىك بەسەر خەوهەمدا
تىنەپەرى بۇو، نيوەي دەشتايىھە بۇو بەگۆرسەن و
بەردەۋامىش تەرمى زىاترى بۇ رىدەخراو ھەر
دەكشا.

پاشان، ئالىرەدا ئەم دوو چالە گۆرمەم ھەلکەند،
دلىنام ئەو رۆزە ھەر دىت كە ئىسىك و پروسکى كورە
ئەنفالكاراوهەم دەگەرىنلىكتەوە ئىرە، من باشم كرد،
جيڭەى خۆمۇ كورەكەمم ئامادە سازە، تاقە
داواكارىشىم لەخوا ئەوهىيە بەرلەوهى بېچەمە ئەم
گۆرەى خۆمەوه، كورەكەمم خىستىتە گۆرەكەى
خۆبەوه. لەدلى خۆمدا بەھەناسە ساردىيەكەوه
وتم:

-ئاي لەبەدەختى و نەگبەتى تو مىمى، پانزە
سالى رەبەقە بەديار ئەم دوو چالەوە
چاوهەرىدەكەيت، جىگە لەخوت كەسى تر لەخەمى
گەرانەوهى رووفاتى كورەكتىدا نىيە، دلىنام
گۆرەكەى خوت پىر دەبىتەوه و پىناچىت تا ئەبەدىش
چالى كورەكت بىتە گۇو كىلىكى لەسەر نووسراو
بخۆبەوه بىينىت.

وهك خۇرى سەر ئالايەك ھەستمدەكەد
دەشەكىتەوه.

لەسەرخۇو بەئەسپايدى بىئەوهى سرۇتى
ماته مىگىرى بشىۋىنەم لىمپرسى (ميمكى جاران ئىرە
چ دلگىرىبۇو، ھەتا چاوبىرىكىدا يە سەوزىي بۇو، كەچى
بۇو بەم گۆرسەنە كە بەردەۋام دەكشى و پەلوپۇر
دەھاۋىت، واپروا وەك ئەزدىيەيەكى حەوت سەر
مالەكەت و ھەموو ئۆرددۇگا كەش لۇوش دەدات).

پاشەوهى لەدۇعا كانى بۇوهوه لەزىز لىيۇوه و
وتى: (ئەو كاتانەي مندالان بەباوهشى پەرفەرىكەوه
بەكۈلەنە كاندا دەخولانەوه و دەسکەنە يان دەفرۇشت،
لەوكاتەدا من دەمزانى ئىرە دەبىتە گۆرسەن).

پىمۇت: (ميمكە گيان چۇن دەتزانى؟!)

لەخەوى پاش نويىزى بەرەبەيانىكىدا، تۆم
بەدەسکەنۆكىكەوه بىنى، دەستت بىردو دەنكە
فەرىكىكتەلېچىرى، لەبرى دەنكەنۆكى سەوزۇ
نەرمە بەتام، كرمىكى گرمۇلەى مردووت ھات
بەدەستەوه، تورت ھەزىداو دەنكىكتى ترت ھەلېچىرى،
دىسانەوه كرمە مردووبەكى ترت بۇ دەرچوو، بىنکەوه
ھەرچى دەنكە فەرىكەكان ھەبۇو ھە مانپېچىرىن،
لەھەر ھەمووياندا كرمى مردوو ھاتىدەرى نەك
فەرىك.

بەجۇوته ھەستايىن و چووبىنە نىو كىلگەكەوه،
لەويىش ھەر قاوغىكى سەوزى فەيكمان
ھەلدەبچىرى كرمىكى مردوو لەنیوان پەنجەكانمانەوه

* * *

بەھەنگاوی قورس و لەسەر خۆ بەنیو گۆرە کاندا
ھەلکشا، لەنیوان ھەردوو چالەکەدا
ھەلؤىستەبەکى كى كرد، بەئەسپايى بوخچە
رەشەكەى بن ھەنگلى دانابە سەر زەھوبىه كەو
تاوبىكى باش بەسەريدا گریا، پاشان خۆي ھەلدايە
نیو يەكىك لەچالەكان و بەدەستە زېرەكانى تەواوى
خۆلۇ خاشاكەكەى فيزدايە دەرى.

ھەر لەنیو چالەكەوه دەستى بىدو بوخچەكەى
لەليوارى چالەكە نىزىكىرددەوە و ورددەوردە گرىكانى
كرددەوە.

ئىسىكە كەلەسەرپىك و كۆمەلېك ئىسىك و
پروسكى سېپى سېپى و ھەدرەكەوتىن، يەكە مجار
بەھەردوو نیو لەپى و زۆر بەرىزەوه كەلەسەرەكەى
ھەلگرت و تاوبىك لېي راما.

دwoo جى چاوى قوولۇ رىزە دانى سېپى
لەسەريەك نىشتىبوو، ھېلىكى بازنىيى رېكوابارىك
لەئاستى نىچاجاوانى كەلەسەرەكەداو بەھەردوو لادا
تايپىتە سەرەكە كشاپىوو، توندىتوند كەلەسەرەكەى
نۈوسان بەسینگىيەوه و وەك ئەوهى كۆپەلەيەكى
گرىنۈك ژىركاتەوه و كەوتە لاۋاندەوهى.

- كورە جوانەكەم، وەك ساتى مندالى بۇ دواجار
سەربەخەرە سەر سينگى دايكت، لەبىرته تاسەرن
نەخستايەتە كۆشمەوه خەوت لىنەدەكەوت.

يادەوەريى ھەلېپىچا بۇ ئەو رۆزەي كە بەپرتاواو
گريان و جەستەي خوبناوييەوه خۆي كرد بەزۈوردا.
پەزجەكانى گېپا بەكەلەسەرەكەداو
لەبەرخۆبەوه كەوتە دوواندن.

- ئەو جىپىرىنى ئەو رۆزەي كە لەشەرە
قۆچەقانىدا شكا، لەبىرته سووتىماكى پەرە سووتاوم
بۇ خستىتەسەرە پاشان بەپەرۋىيەكى سېپى بۇم
پېچايىت و ئەوجا ھاورت دەكەر دايىكە منت كردووهتە
مەلاي گوند.

ھەردوو جى چاوى كەلەسەرەكە وەك دوو
كانپىلە پېپىرىبوون لەئاۋ، ئاۋى سوپىرى چاوانى دايىك،
قوولۇ بەسەرنجەوه لېيى رامابۇو، ئاخىر ئەمە دووا
بىينىنە.

بىئاڭا لە فرمىسىكبارانى چاوانى خۆي
ھاوارىدە كەد:

- توخوا رۆلە فرمىسىكى ناسۇر مەرىزە سەر
دەستە كانم، چىتەر مەگرى، ئىتىر تەواو تو لاي دايىكى
خۆتى تو لەلمەوه گەرایتەوه بۇ خاڭ.

خوا ھاوار لەو زالمانە چىيان بەسەر ھىنناوى،
رۆلەكەم كە بىدىانى كە ئاوابۇو، ئالىپەدا
دووچاوى رەشى گەش چەشى دوو دەنكە تېرى
بەرخۆرەتاوى ھاۋىن ھەبۇو، لووتىكى بارىك، دوولتىو
تەنك و ئال ئەم رىزە دانانە داپوشى بۇو، كالۇلىنى
رەشى لۇولپىچ، ج جوانو نازدار بۇون.

ئارامبەخش كرد كە سەرچاوهكەي گۆمەمكى نىو زارى كەلەسەرهكە بىو، پاش قەدەرىك سەرى بەرزىركەدەوە دوا نىگاي يېرىيە كۆرىپەلەكەي ئامىزى، بەھەردوو دەستى بەرزىركەدەوە هيىدى هيىدى خستىيە سەررووى چالەكەوە لەسەر لا دايىناو بەسەرىدا خۇي شۇركەدەوە هيىمن، نەكا خەبەرى بىتتەوە، تەنكە ماچىكى كرد.

ھەستايەوە سەرىپىيى و ديسانەوە دەستى بىردىوە نىو بوخچەكە، ئەمجارەيان قەفەزە سىنگ و دوۋئىسىكە دەستى شۇرۇ پېرىپە پىشتى هات بەدەستەوە، كە ھەر ھەممو توندۇ تۆلۇ يېكەمۈكۈرى پېكەوە لكاپۇون، توند بەخۇيەوە نووسان بەدەستى، يەكىك لەدەستە بەئىسىكىبووەكەي بەرزىركەدەوە خستىيە سەر ملى خۇي.

- كورى شىريينم بۇ جارىكىتىر دەستت لەگەردنم بئالىئىنە با تىير بۇن بەسینگتەوە بىكم، دانەويىھوو لەسەر لاتەنىشتولەخوار كەلەسەرەكەيەوە پالى خىست. دواجار ئىسىكى ئەستورۇ درېزى قاچەكانى لەچارقۇكە رەشەكە دەرھىنناو بەھەمانشىوھى پېشىو لەدامىنى چالەكەدا راخست.

- ھەست بەتەنیاپىي و نىگەرانىيى مەكە كورە شىريينەكەم، ھەتا ھەم بەردەۋام مىوانى ھەمىشەيى مالەكەتمو چىرۇكە خۆشەكانت دووبارە

لەنیو دەستەكانيداو لەپە ئىسىكى چەناغەي پىدانى كەلەسەرەكە بەرەخوار ترازاو دەمى تا بناكىيى دابچىرا.

دايىكە شەلەزارو كەوتە رازەندن و لاواندەوەي: -نانا رۆلەگىان مەگرى، توخوا مەگرى.

شەلەزارو داماو نەيدەزانى چۈن كۆرىپەكەي ژىركاتەوە، پەنجھەي شايەتمانى بەئەسپايد دەكىشا بەسەر دانەكانيداو پىس پىسى بۇ دەكىرد، بەلام كەلەسەرەكە ژىر نەدەبۈوھوو دەمى پەئازارو ھاوارى دابچىرى بىو، لەنیو كۆشىدا رايەزۇ نەرمە گۇرانى دەدا بەگۈيىدا، كەچى ھەرسوودى نەبۇو.

دواجار يەخەي كراسە رەشەكەي بەرى خۇي دادىرى و مەمكە شۇرۇ سىسەكانى خۇي دەرھىنناو خۇي شۇركەدەوە بۇ نىو چالەكەو چوارمىشقى لېيدانىشت.

گۆمەمكى خۇي خستەنیو بۇشايىي ھەردوو رىزەدانى كەلەسەرەكە و زۇر هيىمن و لەسەرخۇ چەناغەي كەلەسەرەكەي بەرزىركەدەوە تا ئەو ئاستىي ھەستى بەئازارى سەرگۆي مەمكى خۇي كرد، كە كەلەسەرەكە توند توند قەپالى پېداكىردىبوو. -تەواو ئىتىر نەگىرىي، تىرۇپىر شىر بخۇو بۇ ئەبەد بنوو.

پىشتى دا بەچالەكەوە پېلۇھەكانى خستەسەر يەك و ھەناسەيەكى قۇولى شادومانىي ھەلمىزى، لەناخەوە ھەستى بەكزە تەزرووبەكى لەزەتاوىي

سی رۆز پاش ئەم رووداوه بەتۆمەتى دزىنى
ئىسکە پەيکەرى نېو تاقىگە قوتاپخانەكە،
لەكارگۈزاري فەسلەكرا.

بۇ دەگىرەمەوه، كە مردىشىم دەبىمە دراوسىيى
ئەبەدەيت.

لەچالەى كە ئىسکە پەيکەرىكى تەواوو كاملى
تىدا راكشاوه، هاتە دەرى و قۇول لىنى رووانى.

-ئىستە تەواو تو لەلمەوه گەرایتەوه نىشتەمان،
لەغۇرەتەوه بۇ كۆشى دايىكت، لەچارەنۇوسى خۆت
دلتەنگ و نىگەران مەبە ئەزىزم، مەرج نىيە ھەمۇ
مەرقىيەت قۇناغى لاۋىتى بىنى، يان وەك تو بەلاويى
دەكۈزى و پىرى نابىنېت، بەلام مەرجە ھەر ھەمۇ
بىنىه ئىسکە پەيکەر، ئەمە دواقۇناغۇ چارەنۇوسى
ھەمowanە، ئەوهەتا تو پىيىگەيشتى، ئىتر ھەتا دەتوانى
ئارامو خۆشحال بنوو.

دەستىدايە خاكەنازەكە و وەك ئەوهى
گەنجىنەيەكى ھەرە بەنرخ بشارىتەوه، بەپەلەپەل،
نەكا كەسىك بىبىنېت گۆرەكەى يېكىرىدەوە لەخۆل و
دوو بەردى بۇ كىردى كىيل، لەبۈلەنلەدا ماندووو
يەخەدراو، سەرماپا غەرقى تۆزو خۆل بەنېو گۆرەكاندا
بەرھو كەلاوكەى خلۇر بۇوهوه.

تاقە شتى گۆراو، قۇوللايى ناخى بۇو، كە
لەمېزبۇو چاوهپروانى ھاتىھى ئەم خەونەي بۇو،
خەونى بەخاكسىپاردى ئىسکە پەيکەرى كورە
ئەنفالبۇوه كەى.

تہیمودر

تەيمۇور

بەويقارى خوايىەكى نىئو ئەفسانە كۆنەكانى
يۇنان، حىكاىيەتەكەي گ اىيەوە.

ئەو حىكاىيەتەي ناوه ناوه لەھەوركى پ مەرگ
دەچت كە مەحکوممە بەسەر بىباز كى وشكىو
برىنگدا بىبارى، بئەوهى زيازىك پاراو بىبات. حىكاىيەتىك
قورسەر لەو بەردەي (عەلى كۈرى ئەبى تالب) لە
ئەزىزلىكىنى زىاتر نەيتوانى بەرزى بىاتەوە. (تەيمۇور)
ئەو حىكاىيەت خوانىيە، كە قەدەر لە چىنگى مەرگى
بەكۆممەل دەيرەن دەھىكتەن وەھىكتەن زمان حالى تا ترىن
حەقىقەتى گەردوون.

تەيمۇور پاش گ انەوهى مەرگە ساتەكە بەو
دەنگەي كە وەك تىغ جەرگ ورۇحى گوگرانى
دەبىرى و خون و فرمىسىكى ئاوتە دەكەرد. بەدوو
چاوى تەپەن گەش و تىزەوە كەلە چاوانى پ نىڭ كى

برىندار دەچوو. بەته واوى هۆلى دادگاكەدا يرووانى،
كەچاوانى كەوتىن سەر كەسانى نىئو قەھەزەكە
كەچەشىنى مشك خزابونە نىئو پاتۇ
رەشە كانيانەوە، لە ترس و خەجاھتى دا مليان شۇر
كەردى وچى تر سەريان بەرز نەكەرددەوە.

يەك لەپار زەرانى نىئو هۆلى دادگاكە يروو
كەردى تەيمۇور

-دەتوانى دادگا بەرتىه سەر گۇرە
بەكۆمە كان... لەماوهىيەكى كورتى چەند چىركەدا
رۇحى تەيمۇور بىبۇوه هەلۇيەكى بەرزە فېرى چاۋ
تىزى ز و قوايى ئاسمانى سەر بىبابانو دەپروانى
وگۇرە بەكۆمەلەكانى دەدۆزىيەوە. روانىنە ئاگرین
وتىزەكەيشى هەر بەردەواام وز رانە بۇو

-بە دەتوانىم، هەركەس ئارەزوو بىات، دەيىمە
سەر چاھ پ لەتەرمە كان، پاش چەند بۇزىك ولەنیئو
قايى بىباباز كى پان و يېردا،

تەيمۇور لەز و چەند تەپۇلکەيەكى بەرز و نزمى
لەرە و لەھەي ئاپىك وې كەدا بىراوه ستاو بەئەسپايى
ئاوارى لەو خە كە ماندووهى دواي خۆي دايەوە كە
بىرىتى بۇون لەچەند پار زەرلەك وئەندامانى دادگا و دوو
پىسپۇرى هەدانەوەي گۇر ورۇقىنامە نووس و كەركار
پىاسەوان و خە كى تر. خەمى لەم ئىنەن قوول
ل وو چەناگەي خستە لەرزىن و نىمچە گەرياناوى پىسى
وتن:

کچوْلَه يه کى بچکولانه له په ناييەكداو به ئەسپاى بۆ
 بۈوكە شوشەكەى دەدواو ... (كە چۈونىھە و
 گوندەكەى خۆمان دەستە جلى نويت بۆ
 دەدۇورم...) كوره لاوه دەستو مەچەك بەھېزەكان
 بەھپ و پراست وەستا بۈون لە تۈرپىدا چاوانيان نە
 دەتروكادو لەزىر فشارى ھەستى پەشيمانى قو دا
 سەم ھەرەشەكانى خۆبان دەجوى، يەك كىيان لە ژىرى
 لە وەھە وەتى (ئاخ خ خ چۈن بەقىسى مىستەشارە
 خۆفرۆشەكان فريومان خواردوولەبرى شەرو
 ھە ئاتن خۆمان خستە ئەم قەھەسى مەرگە وە ...)
 منا ھ ساوا كان به كۆشى دايىكىانە و بۆ خواردن
 دەگريان دايىك لە بەناچارى و بەمەبەستى فريودان و
 ژىركەرنە وەى كۆرپەلەكەى پارچە مەقەبايەكى یەنگ
 بۆرى وەك نان بەدەستە وە گرتى و و بۆى
 بەرادە وەشاند ... تەواوى حەشاماتەكە برسى تى و
 تەپوتۇزۇ ماندۇيى چەند رۈزەي نىيۇ قالفە بـ
 سەرەتاو كۆتايىيەكان لە پەلەو پۆى خىستبۈون و بە
 ئاستەم ھەستيان بە ژيان دەكىد . پارانە وە گريان و
 ئاخ و ئۆفى خە كە كە زىركە و قىزە و قازى منا انو جار
 جارەش قوپى رىشانە وە دەنگى حەپە حەپى
 وەپىنى سەگە كانى دەرە وە قاوشەكە ، كە تو مت
 لەساتى دووا نەخى سۈور دەچۈو ... لەز و ئە و ژاوه
 ژاوهدا تەيمۇرى مندال لە بىساندا دەگریا و ھەر دەگریا
 ورکى لە دايىك و باوکى گرتى و نانى دەۋىست ...
 باوکە لە حەزەرەتانا سەرى خۆى بەدىوارەكەدا
 دەكىشىۋاپ بەگەرۇمى ھاوارى نانى دەكىد بـ
 ئەوهى كەس فرييان بکە وېت ... تەيمۇر ھەر

- ژەھە ئەم تەپۆلکانه يەكپارچە كەس و كارو
 ھاوزمانى مەن ... ئىرە گۆرسەتىنى گۆرە
 بەكۆمە كانه . بـ پىشۇودانى دواى ماندۇو بۈونى
 ېڭىگى دۈورى ز و بىبابان، لە ھەمو لاوه دەستيان دايە
 ھە دانە وەى لەكە خانەكانى تايىھەت
 بەيادە وەرى ز و كەلەسەرى تەيمۇر گەرایە و بۆ ز و
 بۆحى ئە و شە وەى كە بەكۆمەل ရاپ چى نىيۇ ئەم
 چا انهيان كردىن . بىرۇداوو دىمەنگەل كى بەسامو
 ترسناك بۈون، لە نىيۇ قاوشى گەورە و درېزدا
 بەھە زاران كەسيان تىك ترنجاندبوو .. بـ شە و مارو
 خە لەك و خواى بىيۇھى و داما و گوناح بەزەييان لـ
 دەچۇرا ... داپىرە داپىرە ... مىمى و ئامۆزىن و باجى
 ژن ... بۈوك و خەسۇو ... كچانى گوند ... گاوان و شوانى
 نىيۇ م رىگى سەۋەز سەپان و جوتىيار ... عاشقە
 چاوباشقەكانى سەركانى مندا انى بەرىھە خۆلە
 ساواى شىرە خۆرە ... ماندۇوو بىرسى و پـ ترس
 و تۈقىن و گريان ... بەتەپ و تۆزى ېڭىگى دۈور و رەنگ و
 بۆنى مردىن سواخ درابۇون بەگىشتى لە وەرزمىك
 لە وەرزمە كانى حەشر دەچۈون ژنانى بۆيىمە لەسەرى
 گۆبەرۇك و مخە كى بۇندار و نىيۇ مەچەك خەناوى
 بەھەردوو دەست پىرچ و بىرۇمەتى ئالى پـ خالى
 خۆيان دەرنى داد و نزايان بۇو، پىرەكان لە ترساندا
 گۆچانىش راي نەدەگرتىن و دەكە و تىنە ژىر پىيە و
 ورېنەيان بە فرياد بەرسى ئاسماňە و دەكىد .
 كچوْلَه كان لە ترسى حەيا و ناموسى خۆيان پەناو
 پەس ويان دەگرت و بەلەچكە كانىيان سىيمائى مانگ
 ئاساي خۆيان لەسەر بازە چ س كە كان دەشاردە وە .

به کۆمەه کەدا چەند پىشىد كى ىرەنگى كاللەوە بۇوى جامانىيەك ، ھەورىيەك ، كەوايەكى پولەكەدار ، پاتەى سوورى پىى مندا لە نىگاى ئامادە بۇوانى دەقۇستەوە. شەپۆلى خون لەكەلەتى تەيمۇدا جوشى خواردوو بەرچاۋى تارىك كرد ، گەرچى ب چاۋ تروکاندىن بەتە ماشاكرىزى كى قول قو دا بۇو دواتر وورده وورده بە لوارى چا كاندا كەوتە خولانەوەو نىگاشى بەرددەوام لەسەر ئىسىكە پەيكەرەكان هەندەپىرى.

- گۆرى بە کۆمەل چ قەدەر كى سەختە ژيانى بە کۆمەل لەناو خانووه بە کۆمەه كاندا ھە پەركىي بە کۆمەل ، درونەى بە کۆمەل، شەرۇ شۆرى بە کۆمەل ، لە كۆنایىشدا مەرگى بە کۆمەل ...

لەناكاو لە پرمەى گريانيداو مەچەك كى ھندە تووندى سراواندە ز و چاوانى خۆى بە خزانى لمى رەخ چا كە تەواوى پىاوه بە خەمو ئازارەركان ئاورىان ل دايەوەو كەوتە تە ماشاكرىنى و لەسەر سىنگو بە توندى خۆى ھە دايە نىيۇ چالەكەوە بە ھەردوو دەست لمى بە خۇيدا دەكردو باوکو دايىكەرۇي تا بىنماقاى ئاسمان بەرز دەبۈويەوە... شەت حالۇ گ گىرتوو وەك ئەكتەر كى بە سەلىقەتى سەرتەختەي شانۇ كە دوا ئاستى تورە بۇونو شەت بۇونى شالىر بەرجەستە بکات كەوتە گ انەوەتى حىكاياتى ئەو شەوە تارىك و ساماناکە پ مەرگە .

- ئا لە دا زىلە كانىيان راگرت و بە زەبرى سەرە نزەتى چەك و شەق و پانان بەرەو ئەم چا انهى كە

دەگریا... دايىكى پىيا دەكات و دەيخاتە ئام زىيەوە لە بىرى نان فرمىسى كى گەشى بەسەردا دەبار نىيت ... جىڭە لە فرمىسىك ھېچى ترى وەچنگ ناكەوت.... باوکى بەپىتاو خۆى بەنیو حەشاماتى قاوشەكەدا دەكاو پاش قەدرىپك دل شىكىستو دەست خالى دەگەرىتەوە. تەيمۇر گريانەكەى دەب تە نوزانەوە... جاركى تر باوکى ھەرجۈپك بىت و بە پاھ پەستۆخۇي دەگەيەز تە بەر دەرگائى قاوشەكەو لە پەنجەرە بچىكۈلانەكەوە مشت پارە ئەخاتە ز و دەستى پاسەوانە نا بۇوەكەوە ئەۋىش بە فيزەوە لە تەسەمۈز كى ىرەق ھە ھاتووى سەربازى دەخاتە مىشىتەوە بەھەمان بىرىتمى پەلە پۈزىي پېشىو دەگەرىتەوە و دەيخاتە نىيۇ دەستە نەرمۇلانەكەى تەيمۇر زۇر تۇند قەپا كى بىيا دەكات. لە دەنگى گريانى ھەردوو لاتەنىشتىتەوە بە ئاگا دەتەوە وەك چۈن مەرۇق لەزىز كارىگەرى گرائەتاداو ب ئاگا ورىتە دەكات. ئەئاوهە ئەوانىش لەزىز كارىگەرى ترسو ساماناكى ئەو ھەمۇ ئىسىك و پۈرسىلەو پەرو پاتالى چالە پ لەزىسکە پەيكەرە كەدا دەگریان و زىر ئەبۇونەوە. تىشكى خۇر بەسەر ئىسىكى سېپى سەدان كەلە سەرەوە كە دەمى پ دانو ھاوارىان بۇ ئاسمان بەرز كەدبۈوهە بىرىسکەى دەدا . ھەزاران ئىسىكى درېزى مەچەك و قاچۇ پەراسووى كەوانەتى تىك ئا ابۇونو جىاڭىرنەوە يان مەحال بۇو ھەزاران ھەزار خەونو حىكايات و خۆشەۋىستى لەگەل گەردىلەتى لمدا ئاوتە بۇ بۇون لېرەو لەۋىنى گۆرە

الكورسی) و (الحمد) و شایه تمانیان ده خوند.....
ته ماشای ئەم ئىسکە پەيکەرە كەن ، ئەمە ئەو
شەو بىرىتى بۇو لە پیاو كى كەتەی پ لە زيان گریان
وباوکە رۆی سەروی دەنگى گریانى ھەر
ھەموومانەوە بۇو ، تا پىرە دايىك لە دەستى دايىه بن
شانى و ھەللى ساندەوە و پىنى ووت :

- كورم پ وېست ناکات ... ئازارى مردن ھەندە
بەئازار نىيە.... مىنداڭ خىستنەوە گەل لە مردن بەئازار
ترە

تەيمۇور وەك شىت بەز و ئىسکە كاندا دەگەراو
قىزى شەلالى ئارەق بۇو ، ل وە لە رزىوە كانى وشكىو
داخ بۇو بۇونو چىرۇكە كورتە كانى بەر لە مەرگى بە
كۆمەللى ئەو شەوهى دەچنىيەوە دەيدا يە دەم كىزە
باي بىابانە كەوە .

- لە ژىرەوەي ئەم چارۆكە رزىوەدا ئىسکە
پەيکەرى ساوايەكى تەمەن يەك سا ان ھەيە ئەو
دوو ئىسکە پەيکەرەي ئەم بەرۋە ئەو بەرى
چارۆكە كەش كە بەز سكى وردى پەنجە كانيان لە
ھەرچوار لاوھ چەمكى چارەۋۆكە كەيان گرتۇوھ دايىھ و
بابەي ساواكە. چەند چىركەيەك بەر لە وەي مەرگ
بىيان پەكت ئەم چارۆكە يان كىدە چەند چەتىك بۇ
ساواكە دواتر باوکە كە سەرى بەرەو ئاسمان
ھەپرىو ھاوارى كرد

- خوايە تۆ لە بىاباندا وە حىت بۇ پ غەمبەران
ناردوو لە مىحنە تە كانياندا فرياد بەسىان بۇويت،
خوايە ئەم ساوايە ھېچ زمانىيڭ نازار و ھەر

بۇ مەرگى ئەم ئامادە كرابۇون پەلک شىيان كردىن لە
زۇرۇونا كى لايىتى زىل و ج بە كاندا تۆز كى مەيلەو
سېپى لولى دەخواردوو مەرۋە ئە دە خىستە
بىركرىنەوەي پ و پۈچى ژيانەوە... لەوە بىرزاى
شەۋىك بۇو لە ھەمۇ شەوهە كانى تە تارىكتە
سامانىك تە بۇو... بە قولايى ئاسمانەوە ھەزاران
ھەزار ئەستەرەي گەش و كز دە بىرىسكانەوە ،
ئەمەش لەو شەوهە دە سەدان گەرۇو بۇوين ھاوارمان
دە كردو دە گریاين و دە پارايىنەوە ، بە تەنها سەرىيازو
ئەفسەرە كان نەبىت پ دە كەنین و جىگەرەيان
دەك شاوشەو گۇرانيان بە دەنگى بەر ز دە ووتەوە .

دەستە دەستە دابەشى سەرچالى كانيان
كىرىدىن ب شەرمانە ئەمەيان بە شەقى قورسى
پۆستا بەرەشە كانيان بە شەۋە فىرى دايىه
نېي ئەم چالىوھو بۇ خۇشيان بە دەورى چالى كەدا
وھستان و كەوتىنە تە ماشا كەردىنمان ھەمۇ پامان
بەيەكەوە دابۇو لە رەوە مەرىنگى گ مۆلە دە چەجۇوين
بەر شا اوى گورگ كەوتىن ، وزھو جولەمان لە
خۇمان يېرى بۇو. بە ئەستەم ھەناسەمان ئەداو بەو
ئوم دەي گورگە هارە كان لە بىرمان بەنەو لە نېي
تارىكىيەكەدا شۇن بىز بىن ... بە ام لە ناكاۋ قىرمە و
قىلى مىل ھ نانەوەي چەكە كانى دەستىيان قىزەيان
لە ئەم ھەستان دەند كەمان بەر لەھەر تەقەيەك
لە ترسى مەردن لەھۆش خۇچۇون و كەوتىن ژىر پىوه
ھەر ھەمۇ لە ترسى مەرگ دە گریان و ھەر بە تەنها
مندالىو ساواا كان نەبىت بۇ شىرو نان دە گریان
پىرە كان بە پەلە پەر لە وەي بېكىن (ئايەتى

- ته ماشاكه ئهو ئىسكته پەيکەردى خۆى گرمۇلە
كىردووه خالۇمە ئهو لاترىش ئهو كەلە سەرە پ
فيشەكە ژەنگاۋىھى كە تەواوى جەستە بە و
كراسهە رەشە بىزىوھ داپۇشراوە مىمكەمە ، ھەمۇو
ژيانى ھەر مەر دۆشىن و چىشت لىنان بۇو واى
لەكارەساتى ئەو شەوه ئاي لە قىچە قرچى
سووتان و رۆچۈونى قور قوشىم بەنېيۇ گۆشتى و
ئىسکىدا.... لەھەمۇو لاوە قو پە قوپى خۇن و نرخە
لە دوا ھەناسەمى مەرۇققۇ ئاھو نوزەي ژيان و مندال
كىسىپەي فيشەك و دەنگى بەرزاپ لەغۇرۇرى
ملەھۇرانەي ئەفسىھە رو سەربازەكان، بۇنى خۇن و
گۆشتى سوتاواو بارۇوت ئاۋەتى تەپ و تۆزۈ تارىكى
بىنى بىبابان بۇو حەشر بۇو حەشر دوواجاڭ ئا
ل رەداو دواي ئەوهى دايىك و باوكم وەك دوو چۈلەكە
پ كرانو بەلادا كەوتىن ، تەنھاواب پەناو دالدە
مامەھە تا ويزةي فيشەكىك لە بىنا گومدا
سەرشانى راستى ھە تەكاندمو بەدەما فېرى دامە
سەر سىنگى باوكمەھە كە لە دواناستى رەقح
دەرچۈونىدا بۇولەگەل ھە ئانەھە خۇن کى
گەشدا پىنى ووتىم

- كورم تەيمۇر ، گۇئى مەدەرى ژيان جىگە لە
بەداخەھە بەر لەھە بەو حالە وە ژيان بخاتە نېيۇ
پ ناسەھە رۆحى دەرچوو ...

لە حەشەمەت ئازارى سەرشانىم و بەسەر
سىنگى خۇنابى باوکە مەردۇوھ كەمەھە بەھۇش
كە ووتىم و ئاگام لەھەيچ شەلەك نەما نازانىم بەھەوا ...

بەزمانى گىريان دەدۇيى... خوايى بەھانايىھە وەرە
بىزگارى تە ... ئەمانەتى تۆۋ ئەم منداھ ... خوايى
لەناكاو ئەھەدى دەمان وېست بىرۇنەدا قەۋماو
دەنگى تەقەھە دەست بىزى گوللەى گ دار لە ھەمە
لایەكەھە بەرزا بووبەھە لەيەك كاتدا بەسەدان
فيشەكى زەردو سوورى ئاگراۋى پ لەقىن و مەردن
بۆمان دەھاتن . دەيان گەررو لە ېرسىتەي يەكەمى
شايەت و ماندا بىزىك لەساتى گۆكىردى وشەي (الله)
دا فيشەكى گ دار دەھاتو لەگەل خۆيدا وورده دانو
پارچە زمانى تەرى لەپىشىتە سەرەھە دەر دەكىد
ناسكە كىيژۆلەيەكى مەمك خ ھەردوو دەستە كانى
تا ئاستى چاوهەكانى بەرزا كەرددەھە و پىنى وابۇو ھەمان
يارى نېيۇ ك گەھە پەچەي نېيۇ گوندەكەيانە ئەھە
كاتانەي كورە لاسارەكان ورده زېخ و پېشقلىان ت
دەگەرت و ئەھەپىش نېيۇ دەستەكانى خۆى دەكىد
قەلگانو بە لاقرتىھە نازى پ دەفرۇشتىن
كەچى بەراستى دوو فيشەك بەز و ھەردوو لەپى
دەستىدا ت پەرين و تا ھەردوو چاوه كالەكانىان
نەكىد دوو گۆمى پ خۇن نەگىرسانەھە.ھەندىك
دەكەوتىن و ھەندىكى تر لە بەرەھەم ھېزىۋ فشارى
فيشەكە كاندا بەرە ئاسمان بەرزا دەبۈونەھە و تا لە
شۇرۇبونەھەياندا باشتىر لە لەمەكەدا
بېچەقنى منداھ كان واق ورمائى گىريان ناوى دەستىيان
بە چىمكى فەقيانە و شەرۋالى باوانىيانەھە ب ئەھە
شەتكى ئەوتۇلەبارە ژيان و مەرنەھە بىزان
دەكەوتىنە ژىرلاشە قورسى كون كونى باوکو
دایكانەھە دەپېشان .

قاچی گرتم ئاولم دایه و کچوّله يه کی ېنگ
ھە بزرقاوی توقیوم بىنى بەدەستە کى توند قاچی
منى گرتبۇو بەرى نەئەداو بەدەستە کەی تريش
بۇوكەشۈوشە کەی لە باوهش گرتبۇو بە نەسپايى
پىئى ووتى :

- بۇ كۆي دەچىت ... دەستم بۇراداو پەم ووت
- وەرە لەگە مدا ... وەرە دەستت بەنە با لىرە
دۇور بکەۋىنەوە بە ام ئەو خۆى خزانە كۆشى دايىكە
مەدووھەيداوا بە گريانەوە ووتى :

- نايەم من لە وۇھىكەرانە دەترسم ... لە
لەگەل دايىمدا دەم نەمەوە ... ئەو شەوە نەيورا
لەگە مدا بىتىو لىرە مايەوە تەماشاي ئىسىكە
پەيكەرە کەی كەن دەيىبنى تا ئىستاش بۇوكە کەی
ھەر بە باوهشەوە يە دنىام ئەو شەوە بە
زىندىووېتى لەمى بەسەردا كراواھ ... لە چالەكە
ھاتىمە دەرىئۇ بىينىم سەربازەكان نىشتۇونەتە سەر
چاھ پەلە مەخلىقە كانى تروقەت و عاميان دەكەن ،
بە ئەوھى كەس ئاگاى لەمن بەت ئا لىرەدا بەنېيۇ
تارىكىيە کەدا خۆم دەرباز كرد.

پاشان تەيمۇر ماندوو تۆزاوى بە ئەسپاۋىيەوە
چوھ ز و ئىسکە پەيكەرە كانو لەسەر خۇب ئەوھى
بىتە مايەى شە واندىنى گۆرە بە كۆمەلەكە
جىگايەكى بۇھەر دوو ئەزىزىكانى دۆزىھە دەكەن
سەر چۆك بەدەستى ئاماژە ئۆ دوو پەيكەرە
ئىسکى بەرددەمى كردوو بە ئازارە ووتى :

ھۆشىيەوە چەندىم پە چوو بەلام ئەوھى دەيزانم
ھە زېك لە قولايى گەردوونەوە پەلى گرتمو
رىايىسکانمو بەئاگاى ھەنامەوە و ھېزۇ گورو تىنە كى
نوى ئى پە بەخشىم ھەزكى لەبن نەھاتووى
سەير خوايەك يان شەيتاز لەك يان ھەزكى تر
ئەو شەوە دەيويست ئەو شەوە من نەمرەم،
دەيويست دەربازم بکات و بە نەمەوە تا بىم بە شايىت
حا كى زىندۇوراستە قىيەتى كارەساتى ئەو شەوە
لە ناخەوە ھاوارى لە كردم

- تەيمۇر .. ھەستە ... تو نايىت لىرەدا بەرىت
ھەستەو ئەرەو بەج بۇھ ... لەپە كە چاوم
كىردىھە سەرمە بىرى ... لەز و تارىكىيە كەدا سەرەو
سىماى ترسناكى پېرەم دەركەم كەھوتە بەر چاو بەلادا
كەوتبۇو بەدەم نەزىفەي ٻۆحىيەوە دواساتە كانى
زىانى پە لە كورەوە ريدا دەزىباو بە ئاستەم سەرى
جو اندۇ چاوه نېيە كراوهە كانى بىرىھە قوايى ئاسمانو
لەبەر خۆيەوە ووتى :

- لەوەتەي ھەم لە دۆزە خدامو كەچى من ھەر
نوژۇو رۆزۈوم بۇ گرتۇوى ... وەك بەسەر بەرمالەوە
رۆخت نەكىشام ھەر ھىچ نەبا لە ولاتى خۆمدا
بىتكوشىتم بۇ بەم دەرددە گۇر غەرىبەت كردم ... لەو
سەرى چالەكەوە نەرەنەرى نەشازى دەنگى
شۆف لەك كە بە قەپالى گەورە گەورە دەمە كەي
چاھ پەلە تەرمۇ بىرىندارو زىندۇوھە كانى پە دەكىردىھە
بە ئەسپاۋىي خۆم وەرگە او بە زگە خىشكە وېستىم
لەچالەكە بېچە دەرى ، لەدواھە دەستە لە توند

-خوايە قبۇلى نەكەيت... تەيمۇر لە تاۋ ئازارى
كەوتى دانىدا دادو فيغانى پە دەكەۋىت باوکى
دەست بەسەريدا دەن و پىىدى دەللت :

-مەگرى كورم ... پاش كەم كى تر خواردى
خۇشمان بۇ دەھىئىن... پاشان لەتە سەمۇونە
رەقە كەى زەۋىيە كەى هە گىرته وەو بە دوو پەنجە دانە
سېپىيە كەى تەيمۇرلى دەردەھەن تەيمۇرگىان
مەگرى ... ئەوا دانە كەت بۇھەلەگرمۇ كە
گەرایىنە وە گۈندە كەى خۆمان لەۋى دەيخەمە ژىر
خۆلە وە ، تا داز كى جوانترو پەتھە و تر لەشۇنىدا
بە تەھە . باوکى تەيمۇر دانە بچۈلە و سېپىيە كەى
خستە گىرفانى چاكەتە كەى .

جار كى تر تەيمۇر بە چاوى تەررو سووتا وە بە
ئەسپايى بەسەر كەلەسەرى باوکىدا نوشتا يە وە
ماچ كى قولى لەجىئى زوجاوانى كردوو بە
ئەسپايىش چىاندى بە گۈيىدا :

-باوکە خەونە كەتھاتە دى، دانە كەم و ئىسىك و
پروسکى تۇو دايىكمۇھە مۇوخە كى ئاوابى
دەبەمە وە بۇ گۈندە كەمانو لەۋى دەيانخەمە ژىر
خۆلە وە .

-ئەم دوو ئىسکە پەيكەرە كە سەريان ناوه
بەيەكدا دايىك و باوکمن بەجل و بەرگىشياندا
باشتىر دەيان ناسىمە وە بە وانن چۈن وەك دوو
عاشقى ناكام ئام زىيان كردوو بەيەكدا
لەش وە سوجە كە نۇز كردىدا بەسەرياندا
چەمېيە وە پە دەمە ناوجاوانى كەلەسەرە كەى
دايىكى ماج كردوو پاشان ووردە لەسەر خۆ
دەستى هەنا بەسەر چاكەتە بە رەنگە بىزىوە كەى
باوکىداو لەسەرە تا خوارگا اىسى و ھېيدى تر
لەپ شىوو نەرم نەرم پەنجە كانى خستە گىرفانى
چاكەتە كەيە وە تا ماوھىيەك بە ووردى تىايىدا گىركردو
دەستى كەشايە وە پەنجە كانى لەيەك گىركردو
چەند جارلە كەنى خشاند وەك ئەوهى پارچە
دراؤك پاك بىكانە وە ئامادە بۇوان ھەرھەمۇو چاوبان
يرىيە دەستى داخراوى تەيمۇرۇ چاوهەروانى
كىردنە وە بۇون كاتلەك تەيمۇر دەستى ئاواالا
كەد لەز و لەپىدا داز كى سېپى و چىكۈلانە دەركەوت
كە لەگەل بەركە وتىنى تىشكى خۆرە كەدا بىرسىكەى
دەدا . ھاوکات لە قوايى ناخىشىدا يادھە وەرىيە كى
تالا وەك ئە ماس دەبرىسىكا يە و توند زۆر توند
قەيالى پىادە كات تەزووېيەك بە ئازار بەھەمۇو
جەستەيدا دەگەزىت و ھاوار كى پە بەگەرۇوى
دەكات . ز و دەمە پە دەبەت لەخۇن و بەسەر پارچە
سەمۇونە رەقە كەشە وە داز كى سېپى وورد بەج
دەمەن كە ھەندى كى كەمى لە سەمۇونە كەدا
چەقى بۇو . دايىكە پە تەيمۇردا دەكات و دەيخاتە
كۆشى و ھاوار دەكات :

شانۆبى

- كەسەكان:
- ١-پىرەمېردى
 - ٢-پىرەزىن
 - ٣-جنۇكەى سېرى

(تابوتىك لە ئومىد)

پیره‌زن: گوناهمان چی بوو. بهم ئاخرو ئۆخرەی عمرەوە.. رۆزانمان بەوهەم و خەونى شىتاناھ بەسەر بىرىن. دەكرا گەلېك لەمە باشتىر بىيانىيە...

پیره‌مېرد: هيى پیره‌زنى ھاۋىچارەنۇسىم.. ئىمەھەم و شىتىكمان لەدەستداوە. ئەوهى ماوهەتەوە. ھەناسەيەكى تالو ئەم چاوهەروانىيە شىتاناھ يە. باشتىروايه سوپاسى خوابكەين كەبەم پېرىيە وە دەتوانىن نوبىزەكانمان بکەين.. كە مردىشىن خىرەومەندىك ھەر دەبى دامانپۇشى.. چىش لەم ژيانەش.. ئەوكات دەچىنە بەھەشتى بەرفراوانى خوا.

پیره‌زن: دەچىنە بەھەشتى و يارىيە خۆشەكەى خۆمان درېزە پىددەدەين.

پیره‌مېرد: ئىمەھەم و ژيانمان بەچاوهەروانى بىرده سەر.. مردىش لە چاوهەروانىماندايە.. كە نەگەتىن.

پیره‌زن: زۆر نەگەتىن.

پیره‌مېرد: نەگەتى نەگەتە كانىن..

پیره‌زن: ئەي ئەگەر گەمە چاوهەروانىمان كۆتاىى هات!؟

پیره‌مېرد: ئەو كات دلخوش دەبىن.

پیره‌زن: كەوانبى ئىمە دلخوش نىن.. چونكە لىرە چاوهەرى دەكەين.

پیره‌مېرد: : بە .. رىك وەك و تو.

بىنار (بىابانىكى گەورە فراوانە، جىڭە لە لەم دوو پىر،
ھىچيتىر بۇونى نىيە)

رۆزى يەكەم:

پیره‌مېرد: "بەچواردەوى خۆيدا دەپروانى و پاشان تفېك دەكات"

ت...ف. هيچ نابىيم!؟

پیره‌زن: "بەھەمان شىوهى پیره‌مېرد دەپروانى و تفېك دەكات"

ت...ف هيچ دىيار نىيە!؟

پیره‌مېرد: جىڭە لەلم.

پیره‌زن: باپرۇن؟

پیره‌مېرد: بۇ؟

پیره‌زن: پىتىوايە، ئىرە ئەو شوئىنەبى، كە دەبى تىا چاوهەروانىبىن؟

پیره‌مېرد: بە .. ئىرە ئەو نىيە. "دۇرئەپروانىت" ئاچ خ... هەتا چاويركات.. ھەر لەم!

پیره‌زن: پیره‌مېردى خەلەفاو... تاكەى لەزىز ئەم خۆرەتاوه گەرمەدا. بىھۇودەبىيانە بىرانىنە سەراب.

پیره‌مېرد: چاوهەروانى گەلېك زەممەتە.. كۆوشىنەيە... دەبى خۆمان لەوهەم و درۇوه بىيچىن.. دەنا بەرگەى ئەم ھەم وە ئازارە ناگىرين..

تهمه‌نى تەنها هەزدە بەهاربۇو.. دلىام ئەمپۇ لەوكات جوانترو قۆزتر دەيىينمەوه.. هەزدە سال دەي بخەينەسەر دەكاتە چەند.. "بەپەنجەكانى دەكەويتە ژماردن" دەكاتە... دەكاتە بىستو هەشت.. كورەكەم بىستو هەشت سال تەمهنىتى.. دەبى ئىستەج لاۋىكى قۆزى لىيەرچۈوبى.

پيرەمېرىد: كەوانە تۆش وەكو من لەچاوهەروانى كەسيكداي؟

پيرەزىن: بە ... كورەكەم.

پيرەمېرىد: رېك وەك من.. دەسالە چاوهەرى؟

پيرەزىن: دەسال چاوهەرى بۇوم.. ئىدى لەئەمپۇ بەدواوه جۆرىكىتىر دەزىم.

پيرەمېرىد: دەسال چاوهەرى بۇوم.. ئىدى لە ئەمپۇ بەدواوه جۆرىكىتىر دەزىم.

پيرەزىن: كاتژمېرى چەندە؟

پيرەمېرىد: زووه... ماويتى بۇ بانگ؟..

پيرەزىن: كە هاتوه.. پەلى دەگرمە بەرە و گوندە رووخاوه كەى خۆمان دەيىھەم.. ئەو ئاوم بۇ دىنى و منىش خۆل پېكەوه خىشت دروست دەكەين و دىوار هەلدەچىنин. خانوویەك دەكەين و پېكەوه دەزىن.

پيرەمېرىد: دەترىم..

پيرەزىن: چى...!!

پيرەزىن: چاوهەرى كەسىكى.. زۆر بەپەرۋىشى بۇي؟

پيرەمېرىد: بە زۆرم خۆشىدەوى.

پيرەزىن: دەمېكە چاوهەروانى دەكەى؟

پيرەمېرىد: ئەمپۇ رۆزىكى خۆشە.. دلىام دېتەوه؟.

پيرەزىن: پرسىم. دەمېكە رۆيىشتىووه؟

پيرەمېرىد: دەسال.. دەسالە رۆيىشتىووه. دلم خەبەريداوه كە ئەمپۇ بەيەك شاد دەبىنەوه.

پيرەزىن: بە بەيەكتىر شاد دەبىنەوه.

پيرەمېرىد: چۈنت زانى؟

پيرەزىن: خەوم بىنى.

پيرەمېرىد: خەوا!!؟

پيرەزىن: لەخەومدا.. خەنچەرىكى جوانيان پىشىكەشىركەم پېرىوو لە نەخشىو نىگار.

پيرەمېرىد: دووا رۆزى چاوهەروانى هات.. كچەكەم.. كچە شۆخ و نازدارەكەم.. دېتەوه .. ئائى لەم بەختەوەرەيىھە.. هەربەراست كچەكەم دېتەوه؟

پيرەزىن: نازانم..

پيرەمېرىد: ئەى خەوهەكەت؟

پيرەزىن: ئەمپۇ كورەكەم دېتەوه.. تاقە كورە خۆشەوىستەكەم.. كاتى سەفەرى كردو رۆيىشت

پیره‌میرد: کوره‌که‌ی تو له‌گه‌ل کیدا چوته سه‌هه‌ر؟

پیره‌زن: نازانم که چوون.. خه‌لکانیکی زور بیون. گه‌لی زور به‌لام ئه‌وه‌ی راستی بیت نازانم کوئیوه ده‌چوون.

پیره‌میرد: منیش نازانم بوكوی چوون.

پیره‌زن: ئوش پیتوایه.. ئه‌میرو کوره‌که‌م دینه‌وه‌؟

پیره‌میرد: به‌لی.. بیگومان.. ئه‌میرو کچه‌که‌م دینه‌وه.

پیره‌زن: که‌واته پیکه‌وه دینه‌وه.

پیره‌میرد: پیکه‌وه دینه‌وه دوو مندالیشیان له‌گه‌لدايه.

پیره‌زن: کوریک و کچیک.

پیره‌میرد: کوره‌که‌یان.. ناوی.. ناوی.. "وچانیک" ناوی هیوایه.. ته‌مه‌نی.. ته‌مه‌نی نوسالانه.. باشم ووت.

پیره‌زن: کچه‌که‌ش ناوی.. "وچانیک" ناوی سه‌یرانه ته‌مه‌نی له‌وانه‌به هه‌شت سالیک بیت.

پیره‌میرد: ئای که خوش ده‌بیت. هه‌ردووکمان ده‌بینه باپیره و داپیره..

پیره‌زن: بودواجار به‌رله‌مردن. من بومه داپیره و توش به‌باپیره.

پیره‌میرد: ئه‌و نازانیت ئیستا من لیره چاھری ده‌که‌م ده‌ترسم له‌ریگاوه يه‌کسه‌ر به‌ره و گوندەکه‌مان برواته‌وه.. كه ئه‌و رویشت هیشتا گوندەکه‌مان نه‌سوتابوو.. ده‌زانم راسته و راست ده‌چیتەوه بو ئه‌وه‌ی.. تاخوش‌هه‌ویسته‌که‌ی بیینی.. به‌لام .. ئاخ خ

پیره‌رەزن: ئوف.. کوره‌که‌ی منیش عاشق بیوو.. ده‌بوا هه‌موو رۆزبیک بیینی.. لەسەر کانی و نیو رەزوو باخاندا بیینی.. واى رۆلە.. ج جوان و ناسک بیو.. بالا به‌رزو گەنم رەنگ.. هه‌میشە دەم به خەندە.. هه‌موو کچانی گوند تامه‌زروی بیوون.. به‌لام ئه‌و به‌تەنها دلی خۆی دابووه تاقه کچیک.. کچ چى کچ.. ده‌تۈوت شاي پەرييانه.. ناسکو بالا به‌رزا.. چاوغەش و دەست و مەچەك سپى.. واى خوايە که جوان بیو جوان

پیره‌میرد: کچه‌که‌م.. ئاخ خ خوايە.. زور جوان بیوو.. زور.. بالا به‌رزا.. قېبىکى رەش و درېز.. چاوغەش و دەست و مەچەك سپى.. يه کپارچە جوانى بیوو.. کورانى گوند هه‌موو تامه‌زروی بیینى بیوون.. به‌لام ئه‌و دلی بە تەنها دابووه کوریک.. کوریکى بەزىن رېك.. ئائى کە جوان بیوون...

پیره‌زن: راست ئه‌که‌ی.. کوره‌که‌م تابلیقی بەزىن رېك و جوان بیو، دلم پیم دلی که ئه‌میرو گەلیک له‌وکات جوانلىق نازدارتر دەبیینمەوه.

خهفههدا، جيئم بهيلى واي خوايه. ئهوكات ده بممهوه بهختهوه رترىن پيرهڙنى ئەم سەرزەمىنە.. هەممۇو بەسەرھاتى ئەم ماوهىيە خۆمى بۆ دەگىرىمەوه. باسى سەرمماو برسىتى بۆ دەكەم.. رۆزانى شەرمەزارايو نەبوونى.. يىكەس و تەزهايى.

پيره مىرد: پيرهڙن.. باشتروايه شوکرى خواكهيت كە بەرلەوهى بىرىت بە كورەكەت شاد دەبىتهوه.. نەكەى، بەقسەى من ئەكەى هيچى بۆ ناگىرىتەوه.. گوناھە لەوانەيە بەرگەى ئەو هەممۇو بىرەوهەرييە تالانەت تو نەگرى.

پيرهڙن: راست ئەكەى.. بەردىش بەرگەى ئازارەكانى من ناگىرى.

پيره مىرد: بەلام.. درەنگە.. بۆدىار نەبوون؟

پيرهڙن: نازانم.. ئەبى كاتزەمىر چەند بى؟

پيره مىرد: درەنگە.. پىموابى بانگى داوه..

پيرهڙن: ئەى ئەگەر ئەمرو نەھاتنهوه؟

پيره مىرد: بەلام دىنەوه ئەمرو دىنەوه.

پيرهڙن: دەزانم دىنەوه. بەلام ئەى ئەگەر نەھاتنهوه. چى بکەين.

پيره مىرد: ئەمرو هەر ئەبى بىنەوه. خۇ ئەگەر نەھاتنهوه ئەوا ئېمە وەكۆ رۆزانىتىر.. سېھېيش هەر لېرەين و چاوه روانيان دەبىن..

پيره مىرد: "لەبەرخۆبەوه" باپيرە.. باپيرە بىرم دەكىدى.. ئامىزى بۆ دەكەمەوه.. خۆى هەلدەداتە نىيۇ باوهشىمەوه.. ماقچى دەكەم.. دەماچ.. تا سەدان ماج.. روومەتە كانى.. دەستە خرينەكانى. تا تەواو ماندوو دەبىم... هەر ماقچى دەكەم بەسىنگمەيەوه دەنسىئىنم.. تا ئەو بىزار دەبىت. ئەوسا هاوار دەكات.. باپيرە گيان بەسە.. هىندهت ماج كىدم.. بىزاربۈوم.. توندتر دەنسىئىنم بە سىنگمەوه. دەسبەگرىيان دەكات.. "دەگرى" لەسەر هەرجوار پەلم دەۋەستىمۇ دەلىم.. دەى ھىوا گيان سەركەوه.. با بچىنە نىيۇ چىا.. "پىددەكەنى" ها.. ها.. بەلام ئەو نازانىت چىا چىيە.. رۆلە بچۈكۈلانەكەم.. چىا شتىكى زۆر گەورە بەرزە.. دە باپيرە.. لەپىشتى حوشترىش گەورە ترە. "پىددەكەنى" ها.. ها.. ها.. ملىيونان ملىيون كەرەت لە پىشتى هەممۇو حوشترە كانى ئەم دنیا يە گەورە ترۇ بەرزترە ئەۋىش بەسەرسۈرمانەوه هاوار دەكات. نا باپيرە گيان نامەوى بچىمە چىا.. حەزم لە قەرە بالغى و نىيۇ شارەكانە.

پيرهڙن: چى لەو خۆشتەرە كاتىك باوش بە كورەكەمدا دەكەم تو نەد توند بە خۆمەيەوه دەگۈوشىم.. بەرادەيەك گۈپم لە دەنگى پەراسووه كانى بىت.. ئاي لەو بەختىارييە كاتى سەرم بەسەر شانىدا شۇرۇك دۇتەوه.. تىرتىر دەگرىيەم.. "دەگرى" رۆلە كەم.. سەفەرى ئەئاواها درېز كوا بۈوه دەبىت.. نە ئەبۇو ھىننە دلىرىقانە دەسال بەتەنھاولەگەل ئەم هەممۇ خەمو

"هه مان شوين و ديمه نى ييشوتره و پيره ميردو پيره زن هه
يەكەيان له لايەكى شانۆكەوه وەستاون و چاو دەگىن"

پيره ميرد: "بەچواردەورى خۇيدا دەرىوانى" ئاخ خ
خ.. ت.. ف

ھېچ ديارنىيە!؟

پيره زن: "بەچواردەورى خۇيدا دەرىوانى) واى ى..
ت.. ف.. ھېچ.. ديسانەوه ھېچ.

پيره ميرد: رۆزىكىتىر لەگەل لەدا.

پيره زن: من دەرۆم "وەستاوه"

پيره ميرد: بۆ؟

پيره زن: ئىرە ئە و شوينە نىيە كە پيوىستە تىا
چاوه روانبىن.

پيره ميرد: نە خىر ئىرە ئە و شوينە يە.

پيره زن: پيره ميردى نەعلەتى تاكەى لەزىر ئەم
خۆرە سووتىنەردا پروانىنە سەراب.. باپرۇن..
دەچىنە جىڭايەكىتىر.

پيره ميرد: جىڭايەكىتىر ھېچ لەمەسەلە كە
ناگۇرى.. ھەموو جىڭاكان يەكىن.

پيره زن: كەواتە رۆزە كانىش ھېچ لە مەسەلە كە
ناگۇرن.. ھەموو رۆزە كانىش وەك يەكىن.. ئەمېرۇش
وەك دونىنى دەبى و كەسىش روومان تىناكاو
سەرەنجام لەم بىابانە گەرمەدا دائەزىيەن.

پيره زن: بەلام درەنگە.. وادنیا تارىك داھات.. بروا
ناكەم تازە بەم خۆرئاوابۇونە.. رېڭا بدۇزىنە وە.

پيره ميرد: كەواتە ئەمېرۇش ديارنەبوون، بەلام
دلنیام سبەي دىنە وە..

پيره زن: كى ئەزانى.. لەوانەشە.. ئىستا
بەرگاواھ بن و سبەي زوو زوو بگەنە ئىرە..

پيره ميرد: ئىمەش سبەي لەگەل بانى بەيانىدا
لەچاوه روانىمانداين.

پيره زن: سبەي ديسانەوه سەر لەنوي يارىي
چاوه روانىمان دستىپىدە كەينە وە.

پيره ميرد: بەلام سبەي دووا رۆز يارىيە كە يە..
پىكە وە دىنە وە.

پيره زن: وە كۆ بۈوكۈزاوايەك پىكە وە دىنە وە. ئە و
كات ئىمەش زەماۋەند دەگىرلىن.

پيره ميرد: سبەي دىنە وە.. بەلام من برسىمە..

ھېچ شىكەدە بەي.. بەكەللىكى خواردن بىت.

پيره ميرد: "دەست دەكابە كەشکۈلە كەى
ھەنگلىداو پىازىك دەردەھىنى و بۆي فېرىدەدا..

پيره زن: "پىازە كە دەگرىتە وە و قاپالىكى لىيەدەدا..
دەيتفېنېتە وە" ناخورى.. تفتە.. "سەرشانق تارىك
دەبىي"

رۆزى دووھەم:

پیره‌زن: که واته به دووعا.. "پشتی تیده کاو
دھیوه‌ی پروات"

پیره‌میرد: به لام بُکوی.. بُکوی دھرُوی پیره‌زن؟

پیره‌زن: هر کوئیه ک بیت گرنگ نییه.. ته زها ئیره
نه بیت..

پیره‌میرد: مهرو پیره‌زن.. مهرو.. لھم بیابانه‌دا بزر
دھبی.. به ته نهایی گورگ ده تخوا..

پیره‌زن: دھمیکه گورگ خواردوومی.. "دھروات"

پیره‌میرد: بگه ریره وو.. بگه ریره وو.. پیره‌زنی
نه عله‌تی. کوئوھ دھچی.. "ھاواردہ کات و شه قیک لھ
لمه کهی بھردہ می خوی دھ دات قورییه ک لھ گھل
نوروکی پیللاؤھ که یداو لھناو لمه که وو دھردہ که ویت"
پیره‌زن که ئاور دھ دات وو هه ردووکیان لھ قورییه که
راده میمن و ورده ورده لیئی نزیک دھ بنه ووھ و
ھه ردووکیان دھستی بُو دھ بھن و هه لیده گرن ووھ

پیره‌میرد: ته ماشا.. ئھم قورییه ج دھ کا لیره..

پیره‌زن: قورییه کی کون دارزاو.. به که لکی هیچ
نایه‌ت..

"پیره‌میرد که به دھستی دھیسپی.. لھ پیر
جنوکه‌یه کی سپی لھ بھردہ میاندا دھردہ که ویت..
ھه ردووکیان بھ ترسه وو لیئی راده میمن و دوور
دھ که ویت ووھ."

جنوکه‌ی سپی: "دھ چه میتھ ووھ" گھوره‌م، هر
فه رمانیکیتان هه بی ئاماذه جیبه جیکردنیم...

پیره‌میرد: نه خیّر پیره‌زن ریگه نادھم چیتر بھم
شیوه‌یه قسە بکھی.. ئه میرو رۆزیکی ته وا وجیاوازه..
لھ هیچ رۆزیکیت ناچی.

پیره‌زن: بھ چیبا جیاوازه ههی خھلەفاو..

پیره‌میرد: بھ وھ دا که ئه میرو کچه کھم دیتھو..
ئالیره دا وھ بھرچاوتھو و دھ بینی چون باوهشی بُو
دھ که مھو وو تیر تیر ماچی دھ کھم. ئه وکات تو دھ بی
لھ داخاندا دلت شه قبھری.

پیره‌زن: تو رۆزانی تریش ته واو دلنجیابووی لھ
ھاتنه وھیان و کھچی نه شھاتنه وھ تو دھ ساله لھ درودا
دھ زبی.

پیره‌میرد: مه گھر تو ش دھ ساله و رۆزانه
ھاوبه‌شی ئه و دروییه نیت ئهی تو نیت هه مھو رۆزی
باسی خھوھ هھلەق و مھلەق کانت دھ کھیت و
دھ لیئی کوره کھم دیتھوھ.

پیره‌زن: بھ من هه مھو شھویک خھوی پیوھ
دھ بینمو دلنجیاشم کھ دیتھوھ. به لام بھ ته واوه تی نازانم
کھی دینه ووھ و لھ کویدا بھیک شاد دھ بینه ووھ. بؤیه
ھیچ دلیکم بھ ئیره خوشی نییه دھ مھوی بچمه
جیگایه کیتھ چاوه‌پروانی کھم.

پیره‌میرد: که واته خیرا ئیره بھ جیمه‌تل و
بیرو.. منیش لھ چه نه بازی و خھوھ سه خیفه کانی تو
رزگارم دھ بیت و ئه و ساش بھ ته زها هھر خوم دریزه
بھیاری چاوه‌پروانبوونم دھ دھم..

پیره‌میرد: "واقی ورماوه" ها.. و ت چی.

جنوکه‌ی سپی: گهوره‌م هه رهمنیکتان
هه بی، ئاماذه‌م بوقتی جیبه‌جیکه‌م..

پیره‌زن: بهلام تو کیتیت؟!

جنوکه: گهوره‌م من جنوکه‌ی سپیم پیده‌وترا و
مالم وا لهنیو ئه و قوریه‌دا.. هه رهمنیک به‌ئاگام
بھینیت‌هه وه.. خو به‌خو دهیت‌ه خاوه‌نم و هه رچی
دواکاریه‌کی هه بیت.. ده‌توانم له‌چاوتروکانیکدا بوقتی
جیبه‌جیکه‌م.

پیره‌میرد: هه دواکاریه‌ک بیت؟

جنوکه: به گهوره‌م هه دواکاریه‌ک.. داوای
هه شتیک بکه‌ی له‌چاوتروکانیکدا بوقتی ده‌هینم..

پیره‌زن: "رووده‌کاته پیره‌میردو و به‌چپه‌وه ده‌دوی"
زور چاکه پیره‌میرد.. خیرا پیی بلی با کورو کچه
بزربوه‌کانمان بوقتی ده‌دوی.. ئه مهرو شانسمان
هه ستاوه.. خیرا پیی بلی.

پیره‌میرد: به‌ریز جنوکه‌ی سپی.. له‌راستیدا
ئیمه من و ئه‌م پیریزنه له‌میزه‌وه لیره‌داین و
چاوه‌روانین.. من کچه‌که‌م و ئه‌م پیره‌زن‌ش کورو که‌ی
بزربووه.. تکایه بومان بدؤزه‌ره‌وه و بیانه‌ینه ئیره..."

جنوکه: کورو کچی ئیوه!!؟

پیره‌زن: به .. به تکایه يارمه‌تمان بدده..

جنوکه: سه‌یره!

پیره‌میرد: چی سه‌یره..!؟

جنوکه: دواکاریه‌که‌تان زور سه‌یره.. به‌ر له ئیوه
گه‌لیک که‌سیتر بوقتی خاوه‌نم و منی
بھئاگاهیناوه‌ته وه و دنیاکه داخوازی هه بسوه.. به‌لام
ئیوه یه‌که‌م که‌سن داوای سه‌روه‌ت و سامان‌
لیناکه‌ن.. له‌وه‌ت‌هی مروف ده‌ناسم قهت داوای
مروف‌یان لینه‌کردووم.. هه میشے هه‌لپه‌ی پاره‌و
ئال‌تونیان لینکردووم.

پیره‌میرد: ته‌مه‌نی ئیمه که‌لکی پاره‌و سامان‌
بیوه‌نه‌ماوه.. ئه‌وه‌ی ده‌مانه‌بیت.. ته‌نها کوردو کچه
برزبووه‌کانمانه.. پاره‌و پول بکه‌لکی ئیمه نایه‌ت.

پیره‌زن: هه موو سه‌روه‌ت و سامان‌من لهم
دنیاکه‌دا کوره‌که‌م.. کوره‌که‌م..

پیره‌میرد: به کچه‌که‌م.. دهی خیراکه بوقتی
ھیچی تیناچی پیمان بلی له‌کوین.. ئیمه واله‌سر
ئاگرین.. زوریان بیرده‌که‌ین.

جنوکه: به‌ریزان گوئ بگرن.. گه‌ر پاره‌و کوشکو
شتی لهم باهه‌تانه‌تان ده‌وی.. به‌خوشحالیه‌وه
ده‌توانم يارمه‌تیتان بدهم.. به‌لام به‌داخه من ناتوانم
به‌ھیچ شیوه‌یه‌ک په‌یوندی به‌که‌سانیتری‌وه‌ک ئیوه‌ی
مروف‌هه بکه‌مو راپیچی ئیره‌یان بکه‌م.. ئه‌مه به‌من
ناکری.

پیره‌زن: که‌واته هه رھیچ نه‌بی.. شوینه‌کانیانمان
پی بلی و هیچیتر..

پیره‌میرد: ته‌نها پرسیاریک..
 جنّوکه: به ..
 پیره‌میرد: وهک ئیوه بزانن لهم بیابانه‌دا جگه له
 ئیمه که‌سیتر هه‌یه.. که‌س ده‌بینی.
 جنّوکه: نه خیّر له‌سه‌ره‌وه جگه له ئیوه که‌سیتر
 لهم بیابانه‌دا نییه. به‌لام له‌زیره‌وه‌ی ئه‌م لم‌دا زوری
 ووه‌کو ئیوه هه‌یه... "بزرده‌بی و دیارنامینى"
 پیره‌زن: له‌زیره‌وه‌ی ئه‌م لم‌هو زوری ووهک ئیمه
 هه‌یه!!!...
 مه‌به‌ستى چييه
 پیره‌میرد: نازانم.. خیّرا وهره سه‌ر به‌رمال‌ه‌که..
 بابفرین..
 "هه‌ردووكیان ده‌چنه سه‌ر به‌رمال‌ه‌که"
 ده‌ی به‌رمال‌ی سیحری بمانفرینه.. بمانبه بو ئه‌و
 جیگایه‌ی منال‌ه کانمانی تیا ده‌دوزینه‌وه.. ده‌ی بفره..
 خیّرا بمانبه.. "وچانیک"
 ده‌ی.. بو ناجولیى.. ده‌ی بفره..
 پیره‌زن: واپزانم ئه‌و جنّوکه نه‌عله‌تییه پیّى
 رابواردین. به‌رمال بو نویزه‌نهک بو فرین.
 پیره‌میرد: نا دلنيان ئه‌و جنّوکه‌یه دروی له‌گه‌ل
 نه‌کردوون. به‌لام هه‌ست ده‌که‌م نه‌ئینیه‌ک له
 نه‌فیرینیدا هه‌یه..
 پیره‌زن: پیری خه‌ل‌ه‌فاو.. ئه‌وه چ نه‌ئینیه‌که..!!?

پیره‌میرد: راست ده‌کا. به‌ته‌نها ناونيشانيان
 به‌سه. ئه‌ويتر بوخومان ليگه‌رى.
 جنّوکه: به ام.. من نايانتاسىم.. قه‌تم نه‌بىينيون..
 له‌نیو ئه ووه‌موو خه‌لکه زورانه‌ی سه‌ر گوی زه‌وى
 چونيان بدؤزمه‌وه. ئه‌مه ئه‌سته‌مه.
 پیره‌زن: كه‌واته هېچ... ناتوانى هيچمان بۆ
 بکه‌ى.
 پیره‌میرد: به‌داخه‌وه.
 پیره‌زن: ديسانه‌و. هه‌ر ده‌بى چاوه‌روان بىن.
 جنّوکه: باشه من ده‌توانم شتىكى كه‌تان بۆ
 بکه‌م. به‌رمال‌يكتان ده‌ده‌مى خوتا به‌دوواياندا بگه‌رین.
 پیره‌میرد: به‌رمال
 پیره‌زن: به‌رمال چى لېيکه‌ين.
 جنّوکه: به‌رمال‌يک سیحرىي.. كاتى ده‌چنه
 سه‌رى ده‌تافنفرىنى.. هه‌ركوبتان بوى ده‌تاببات.
 پیره‌میرد: شتى واهه‌یه؟
 جنّوکه: به‌لى هه‌یه "چه‌پلە‌يەك لىدەدات و
 به‌رمال‌يک له‌سه‌ره‌وه دىتە خوارى و له‌به‌ردەم
 هه‌ردووكیاندا ده‌نىشىتەوه"
 جنّوکه: ئىستا ده‌توانن بچنه سه‌رى و پاشان
 هه‌ر كويى لىداوا بکەن به‌چاوتروكانيك ده‌تانگه‌يەننەتە
 ئه‌و شۇنە.. ئىتىر من ده‌مەوه بىرۇمەوه نىو قورىكەى
 خۆم.. ئه‌گەر ئىزىزم بدهن؟

جامانه و ههورييەكە دەكەن.. لەگەلىدا شەرۇوالو
مراخانى و كراس و دەرىيى مندالانو جلوپەرگى
کوردىتىر بە دەستيانە وە دىيت.. ماوهىيەكى زۆر
لەشىوهى تەنافييکى درېڭىدا ئەو جلوپەرگانە
ھەلدىكەپىش، بەرادەيەك ھەردووكىان دەكەونە ژىر
پەرۋىپاتالە وە نۇو قەم دەبن".

پىرەمېردى: واهەست دەكەم.. ئىرە بۇ خۆى ئەو
جىڭايە بىت كە لەبەرمالى سىحرىمان دەۋىت..
پىندەچىت ئىرە ھەمان ئەو جىڭايە بىت كە ئىمە
دەمانەۋىت بۇيە ناجولىت..

پىرەزىن: مەبەستت ئەوهىيە ئىرە جىڭاي بەيەك
گەيشتنمانى دەتەۋىت وابلىتى
پىرەمېردى: دەمەۋىت وابلىم..

پىرەزىن: مەگەر نازانى ئىمە وا ھەموو رۆزبىك
لېرەداو لە چاوهەروانىداين.. كوا لەخۆمان زىاتر
تائىستا كەسىترت بىنيوھ..

پىرەمېردى: نە خىر.. بەلام جنۇكە سىپىيەكە وتى
لە ژىرە وە ئەم لەدا زۆرى ترى وەك ئىيۇھەن...
پىرەزىن: دەتەۋىت بلىتى رۆلە كانمان لە ژىر
بىيىماندان...؟!

پىرەمېردى: نا دىلىانىم.. بەلام لەوانەيە وابىت..

پىرەزىن: ئەگەر وايتىت. ئەوا ئىرە ئەو شوېنەيە..

پىرەمېردى: بە ئىرە ئەوشىيونەيە...

پىرەزىن: دوواجار كورەكەم دەبىنەمەوھ..

پىرەمېردى، دوواجار چاوهەروانى كۆتاىى هات..

"ھەردووكىان بەرامبەر يەك دادەنىشىن دەست
بە ھەلدىرىنى لەكە دەكەن، پىرەزىنە كە جامانەكەى
دىتە دەستىيە وە. پىرەمېرەكەش ھەولىيەك
دەدۇزىتە وە.. ھەردووكىان دەست بە راكىسانى